

Amerikan İmparatorluğu Milliyetçilik ve Demokrasi

**Amerikan İmparatorluğu
Milliyetçilik
ve Demokrasi**

**Haziran
Yayıncılık**

Haziran Yayıncılık

Eğitim Dizisi - 2

**Amerikan İmparatorluğu,
Milliyetçilik ve Demokrasi**

Birinci Basım Tarihi: Temmuz 2003

Baskı: Özdemir Matbaacılık

ISBN 975-92471-1-9

HAZİRAN YAYINCILIK

İnebey Mah. Koçibey Sok. Yüksel İşhanı

No: 22-23 Fatih/İSTANBUL

İçindekiler

Önsöz	7
Giriş: Bir fotoğrafta özetlenen işbirlikçilik	11

I - AMERİKAN İMPARATORLUĞU

1) İmparatorluğun habercisi: Yeni Dünya Düzeni	17
2) Pembe bulutlar içindeki "Milenium" ve 11 Eylül sonrası	20
3) Değişmeyen emperyalizm, netleşen imparatorluk hedefi	23
4) Kapitalist blokun imparatorluğundan dünya imparatorluğuna	26

II - AMERİKAN İMPARATORLUĞU ve KÜRT MİLLİYETÇİLİĞİ

1) Talabani-Barzani Çizgisinin Yeni Dünya Düzenine Uyumu	33
2) KADEK Çizgisinin Yeni Dünya Düzenine Uyumu	40

III - İŞGAL VE KÜRT MİLLİYETÇİLİĞİ

1) Talabani-Barzani Çizgisinin İşgal Karşısındaki Tutumu .	49
2) KADEK Çizgisinin İşgal Karşısındaki Tutumu	55

IV - ULUSAL HAREKET, ULUSAL KURTULUŞÇULUK

- 1) İşbirlikçilik, “ezilen ulus milliyetçiliği”nin meşruluğuyla açıklanabilir mi? 78
- 2) İşbirlikçilik, UKKTH ile açıklanabilir mi? 79
- 3) Ulusal bir hareket hangi durumda ne yapar? 85
- 4) Ulusal hareketi ulusal hareket yapan, emperyalizme karşı bağımsızlığı savunmasıdır! 88
- 5) Milliyetçilik Nasıl Kullanılıyor? 92
- 6) Kim, kimin müttefiki? “Kürtlerin yeri” hangi ittifaklarda? 103
- 7) Sömürgecilik teorisi, emperyalist “küreselleşme”ye tabi olmanın da zeminidir 117
- 8) Ulusal Kurtuluşun milliyetçi ve devrimci muhtevası ... 120

V - İŞGALLE GELEN ÖZGÜRLÜK İŞGAL ALTINDA DEMOKRASİ!

- 1) Özgür Kürdistan ne kadar özgür? Özgür Kürdistan’ın dili Kürtçe mi? 130
- 2) Demokrasi mücadelesinden milliyetçilik ne anlıyor, devrimciler ne anlıyor? 136
- 3) Emperyalizme dokunmayan çözüm, iktidar hedefinden koparılan demokrasi 140
- 4) Demokratik Cumhuriyet nedir, ne değildir? 142
- 5) Kürt sorununu “başa” koymak, sorunu da, demokrasiyi de daraltmaktır 147
- 6) “Emperyalizm değişti” safsatasının sonu! 150

Sonuç: Milliyetçiliği mahkum edelim!

Kısaltmalar:

UKKTH: Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı

PDK (KDP): Irak Kürdistan Demokrat Partisi (Barzani liderliğindeki örgütlenme)

YNK (KYB): Irak Kürdistan Yurtsever Birliği (Liderliğini Talabani'nin yaptığı örgütlenme)

KADEK: Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi (PKK'nın lağvedilmesiyle kurulan Öcalan liderliğindeki örgütlenme)

PÇDK: Kürdistan Demokratik Çözüm Partisi (KADEK önderliğinde Güney Kürdistan alanı özgülünde oluşturulan örgütlenme)

UÇK: Kosova Kurtuluş Ordusu

SSCB: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

DHKP: Devrimci Halk Kurtuluş Partisi

EMEP: Emeğin Partisi

ÖDP: Özgürlük ve Dayanışma Partisi

SDP: Sosyalist Demokrasi Partisi

KSD: Kurtuluş Sosyalist Dergi

ÖNSÖZ

Bu broşürün başlığı neden “Amerikan imparatorluğu, milliyetçilik ve demokrasi” olarak belirlendi?

1990’lı yıllar, kavramların içinin boşaltıldığı, çarpıtıldığı bir dönemdir.

11 Eylül 2001’de Amerika’yı vuran eylemlerin ardından çarpıtma adeta tavana vurdu. Tabiri caizse “at izi it izine karıştırıldı”. Karıştıran sadece ABD değildi; çeşitli sol güçler, islamcılar da çarpıtmanın bir parçası oldular.

Emperyalizm ne, demokrasi ne, sömürgecilik ve bağımsızlık ne, kim demokrat, kim özgürlükten yana, ulusal haklardan ne anlaşılır, halkın çıkarları nedir... Bir curcunadır gidiyor.

2002’nin başında Afganistan’ın başkenti Kabil’in düşmesinden 9 Nisan 2003’te Bağdat’ın düşmesine kadar olan dönem, 1990’lı yıllar boyunca tartışılan, 2000’li yıllara da taşınan kavramları, politikaları ve çarpıtmaları netleştiren bir dönem olarak da görülebilir.

Kuşkusuz, çarpıtma devam ediyor. Hem de işgal koşulları altında daha pervasız sapkın teorilere rastlıyoruz. Ama yine de çarpıtmanın sonuna gelindiğini söylemek mümkün.

Amerikan imparatorluğu, milliyetçilik ve demokrasi, çarpıtmanın odağındaki güçler ve kavramlardır. Broşürün kapsamını belirleyen de budur.

Bu üç olgu, birbirleriyle ilişkilidirler. Irak, bu ilişkinin çıplak halde gözlemlendiği bir saha olmuştur. İmparatorluk ve milliyetçilik, üzerlerinde taşıdıkları aldatıcı görünümünden sıyrılarak kendi gerçek nitelikleriyle ortaya çıkmaktadırlar. Böyle olması da kaçınılmazdır. Çünkü;

1) Amerikan emperyalizmi kendi sınırlarını zorlamaktadır; Onyıllardır kapitalist blokun imparatorluğu ve jandarmalığını üstlenmiş olan Amerika, sosyalist sistemin dağıtılmasından sonra, hedefini dünya imparatorluğu olarak belirlemiş; uzun süredir hazırlıkları yapılan bu politika 11 Eylül eylemlerinin ardından fiilen yürürlüğe konulmuştur. Amerika bugün, ekonomik, askeri, siyasi tüm gücünü sınırlarına kadar zorlayan bir saldırganlık içindedir. Dünya halklarının direnişini, dünyanın yüzyıllık kazanımlarını ayaklar altında çiğneyen imparatorluk stratejisi, Amerika için tarihsel açıdan sonun başlangıcı olarak da görülebilir. Ama bundan bugünden yarına bir çöküş beklenemeyeceği, tersine, Amerikan saldırganlığı altında dünyanın büyük bedeller ödeyeceği görünmektedir. Ne kadar acıya, katliama yolaçmış olursa olsun, genişlemesinin sınırında ise, işte o zaman çöküşü başlayacaktır.

2) Milliyetçilik sınırlarına gelip dayanmıştır; Milliyetçilik, 1990'lardan yani sosyalist sistemin dağıtılmasından itibaren, dünya konjonktüründe yeri-rolü değişen bir seyir izlemiştir. 1960-70'li yıllarda, emperyalizme karşı dünya halklarının ileri cephesi ulusal kurtuluş savaşlarıydı. Emperyalist blok ile, sosyalist sistem arasında çelişki, bu noktada yoğunlaşıyordu. Çelişkinin "sosyalist sistemin yoğunlaşmış bir ifadesi olarak ulusal kurtuluş savaşları" kavramıyla dile getirilmesi de

bunun sonucuydu. Ulusal kurtuluşçuluk, sosyalist sistem varken, ondan güç alıp ona güç vererek tarihsel-toplumsal gelişim açısından önemli bir rol üstleniyordu. Ulusalçılık temelinde emperyalizme vurulan her darbe, sosyalist sistemi, halklar cephesini güçlendiriyordu. Bugün de emperyalizme tavır alan ulusal hareketler, ilerici bir özellik taşımaya, etkileri o dönemdeki kadar olmasa da, belli bir etkide bulunmaya devam edeceklerdir. Ama milliyetçilik temelindeki hareketlerin Amerika ve Avrupa emperyalizminin icazetine girdiği nokta, milliyetçiliğin gelip dayandığı sınırı ifade etmektedir.

3) Demokrasi tarihsel, sınıfsal bağlarından koparılmaktadır; Gerek ulusal kurtuluş hareketlerinin, gerekse de revizyonist, reformist kamptaki solun emperyalist sisteme yedeklenmesiyle, solun, Marksist-Leninistlerin literatüründeki demokrasiyle, burjuvazinin, emperyalizmin literatüründeki demokrasinin anlam farklılıkları kaybedilmiştir. Bugün “demokrasiden yanayım” diyenin gerçekte neyden yana, neye karşı olduğunu bilebilmek mümkün değildir. Bunun için başka konularda ne dediğini de bilmek gerekmektedir.

Amerikan emperyalizminin imparatorluk hedefi temelindeki saldırganlığı, milliyetçiliğin kendi sınırlarına dayanması ve demokrasinin ne olduğu belirsiz hale getirilmesi; bu üç gelişme birbirine bağlıdır; her üçü de birbirinin içinde yeniden şekillenmektedir. 1990-2003 arasındaki dönem, bu şekillenmenin gerçekleştiği tarihsel dönemdir. Bu broşürde, anılan süreci esas alarak, imparatorluk, milliyetçilik ve demokrasiyi, birbirleriyle ilişkileri içinde ele aldık.

İmparatorluğun, milliyetçiliğin ve demokrasinin “haldeki durum”unun en somut olarak görüleceği tarih, 2003, tarihsel alan ise, Irak’tır.

GİRİŞ:

Bir fotoğrafta özetlenen işbirlikçilik

Dısa Fermane, dısa Fermane looo...

(Yine katliam, yine katliam loo...)

1900'lerin başlarında, 1920'lerde, Dersim'de, Halepçe'de, 1990'larda bu sözler kaç kez ağıt olup söylendi Kürt halkının dilinde.

Belki bir dize daha eklemek gerekiyor bu ağıta:

Yine ihanet, yine ihanet...

İhanet, "**kader**" değildi. İhanet ulusal bir "**karakter**" de değildi. 1900'lerin başında ihanetin siyasi-sosyal temeli, feodal önderliklerdi; 2000'lere doğru ise, ihanetin siyasi-sosyal temeli, milliyetçi önderlikler oldu.

Milliyetçilik, sosyalist sistemden aldığı desteği kaybettiği noktada, hızla emperyalizme yaklaşırken, ilerici özelliğinden uzaklaşmaya başladı. Milliyetçilik, adı üs-

tünde “**millilik**”tir herşeyden önce; milliyetçiliğin emperyalizme yakınlaşması doğasına aykırıdır; kavramın kendisine aykırı bu ilişkinin geliştiği her yerde, ihanet doğdu.

ABD’nin Irak’a saldırısından, **işbirlikçiliğin “Amerikan askeri” olmaya dönüşmesinden üç yıl önce** yazmıştık şu satırları:

“Gerek Barzani-Talabani, gerekse de PKK’nin politikaları; emperyalistler arası çelişkiler, emperyalistlerle bölge devletleri arasındaki çelişkiler ve bölge devletlerinin kendi aralarındaki çelişkiler üzerine oturmuştur. İttifaklar da buna göre şekillenmiştir.

*Çıkışları söylemleri ne olursa olsun emperyalist çözüm noktasında ortaklık yakalanmıştır. Milliyetçiliğin Kürt halkını getirdiği nokta **emperyalizmden yardım dilenme, her yönüyle emperyalizme muhtaç değildir.** Nitekim burjuva feodal önderlikler çözümünü **ABD’nin himayesine girmekte bulmuşlardır.***

*Gelinen noktada **emperyalizmin elinde bir oyuncak durumuna düşülmüştür.**”*

(Kurtuluş, sayı 2, Şubat 2000, sf. 91)

Bugünkü durum yeni değildir; birdenbire ortaya çıkmış değildir. Yukarıda aktardığımız satırlar, bugünü tüm açıklığıyla anlatmaktadır. Bugünkü durum, uzun süredir varolan tablonun, herkesin görebileceği açıklıkta daha kalın çizgilerle resmedilmiş halidir.

Bu nedenle, Kürt milliyetçiliğinin bugünkü durumunu anlamak için, en azından son onüç yıla bakılmalıdır; yani 1991’den 2003’e. Başka bir deyişle, Irak’a birinci saldırıyla, işgal saldırısı arasındaki dönem de denilebilir buna. Bugün gelinen noktanın ilk ipuçları, yeni tercinin ilk adımları, hem Barzani-Talabani, hem PKK açısından en somut haliyle o dönem ortaya çıkmıştır.

İşgalin hemen ertesinde, iki Kürt milliyetçi hareketin liderleri Talabani ve Barzani ile, ABD'nin Irak'a "işgal valisi" olarak atadığı emekli general Jay Garner'in kolkola verdikleri resim, gerçekte Barzani-Talabani ikilisinin konumunu göstermenin ötesinde, milliyetçiliğin günümüzdeki yerini belirleyen bir değer taşıyor.

Milliyetçiliğin çoğu kez "son tahlilde" diye ifade edilen halidir resimdeki. Milliyetçiliğin evrimine, gelişimine ilişkin ihtimallerin artık "tek"e indiği durumun resmidir.

Bu resimdeki milliyetçilik, artık sadece "emperyalizmin icazetinde" olarak tanımlanacak noktadan çıkmıştır. Bu resimdeki milliyetçilik, "emperyalizmin dayandığı", "emperyalizm adına diğer halklara kurşun sıkan" bir güç konumuna gelmiştir. Ne icazetçilik, ne uzlaşmacılık, hatta ne de teslimiyetçilik, artık bu çizgiyi ifade etmez. Bu zımnı, dolaylı değil, depüdüz ve aleni bir **işbirlikçiliktir**. Kendi ulusuna ihanettir.

Bunun Irak özelinde veya Güney Kürdistan'daki Kürt milliyetçi hareketi özelinde ortaya çıkanın özgün bir durum olduğu sanılmamalıdır: Resimde görülen, emperyalizme karşı olmayan bir milliyetçiliğin **vardığı ve varacağı** yerin görüntüsüdür.

Kürt halkı, yüzyıldır sayısız katliamlara maruz kalmış, toprakları parçalanmış, dili, kimliği yasaklanmıştır. Pek çok kez vurgulandığı gibi, bugün dünyadaki az sayıda "**yurtsuz halk**"lardan biridir. Fakat bu gerçeklerin hiçbiri, sözü edilen fotoğrafın işbirlikçiliğin fotoğrafı olduğu gerçeğini değiştirmez. Bu gerçekler işbirlikçiliği meşrulaştırmaz. Tersine bu gerçekler, mevcut durumun asıl sorumlusu emperyalizm olduğu için, emperyalizmle işbirliğinin değil, emperyalizmle uzlaşmanın gerekçeleridir. Kürt halkının kimliğinin yasaklanmış, topraklarının parçalanmış olması gerekçesiyle bu işbirliği tablosunu meşrulaştırmaya çalışanlar,

hem gerçeği, hem Marksizm-Leninizmi çarpıtmaktadırlar. Çünkü bu tabloda, ezilen bir ulusa özgürlük getiren bir yan yoktur. Ezilen ulusa kimliği iade edilmemektedir. Şimdi sözkonusu olan **amerikanlaştırılmış Kürt kimliği**'dir. Peşmerge, kendisi olmaktan çıkmış, **Amerikan peşmergesi** olmuştur. Peşmerge adına anlam katan cüret, fedakarlık, artık Amerika adınadır.

Zafer edasıyla havaya kalkan üç kol, evet bir "zafer" anlatmaktadırlar. Ama Kürt ulusunun değil, Amerika'nın ve Kürt işbirlikçi egemen sınıflarının zaferini anlatıyorlar. Bu tabloda başka bir zafer görmeye çalışanlar, gözleri bozuluncaya kadar da baksalar, göremezler.

Yugoslavya'da **UÇK (Kosova Kurtuluş Ordusu)**, Afganistan'da **Kuzey ittifakı**, Irak'ta KDP ve KYB; Amerikan imparatorluğunun saldırılarında işbirlikçilik ayağını oluşturduklarını yaşadıkları ülke ve kader birliği içinde oldukları halklara karşı "truva atı" rolü oynadılar. Milliyetçilik, üç ülkeden de aynı fotoğrafı verdi tarihe.

Kosova'da Ulusal Kurtuluş Ordusu, orjinal kısaltmasıyla UÇK milislerinin üniformalarının kollarındaki Amerikan bayraklı resimlerini hatırlayın.

Afganistan'da Kuzey İttifakı'nın ABD'ye "siz yukarıdan bombalayın, biz aşağıdan" sözlerini hatırlayın.

Barzani ve Talabani'nin, ABD'nin Irak'a sömürge valisi olarak atadığı Garner'le çok samimi bir şekilde kollarını havaya kaldırarak verdiği pozu hatırlayın.

Öcalan'ın Talabani'yle ateşkes açıklaması yaptığı sürecin sonu olan İmralı'da, 15 yıllık mücadele için özür dilediği, oligarşiyle Kürtlerin ittifakının tek çıkar yol olduğunu iddia eden savunmasını hatırlayın.

Benzerlikleri ve benzemezlikleriyle tarihe kazınan sahneler.

Benzemezlikleri çerçevesinde bir çok şey söylenebilir; ama benzerlik, tek bir kavramı gündeme getiriyor: Milliyetçilik!

Değişmeyen, devrime, halkın iktidarına yönelmeyen her milliyetçi hareket, bu fotoğraf karesine girmeye adaydır.

I

AMERİKAN İMPARATORLUĞU

1) İmparatorluğun habercisi: Yeni Dünya Düzeni

Dönem, Gorbaçov aracılığıyla sinsice gerçekleştirilen **karşı-devrim** sonucunda, SSCB'nin yıkılması ve Rusya'da kapitalizmin restorasyonu ile başlar. Avrupa'nın doğusundaki sosyalist sistemlerin yıkılışıyla devam eder.

Bu dönem kimi zaman "tek kutuplu dünya" kimi zaman da "yeni dünya düzeni" olarak adlandırılmıştır. Her iki kavram da emperyalizmin ideologlarına aittir.

Emperyalizm, bu dönemde önüne iki hedef koydu: **Birincisi**; sosyalist sistemlerin yıkıldığı ülkeleri denetim altına almak; pazarı haline dönüştürmek. **İkincisi**; sosyalist sisteme yakın durarak veya onun oluşturduğu dengeler içinde nisbeten emperyalizmden bağımsız kalabilmiş ülke ve bölgelere müdahale etmek.

Amerika ve Avrupa emperyalizmi, **birinci amaca ulaşmak için** bu yıllar boyunca, belki tarihinin hiç bir

döneminde olmadığı kadar yoğun olarak “**milliyetçilik kışkırtıcılığı**” yaptı. Tarihin derinliklerine gömülmek üzere olan ulusal çelişki ve çatışmaları gün yüzüne çıkardı.

Balkanlar ve eski SSCB toprakları bir anda milliyetçi çatışmaların içinde kaldı. Milliyetçilik bir yangın gibi sardı bu bölgeleri. Milliyetçi temelde açılan bayraklar o “ulus”lara mı aitti, ABD veya Avrupa emperyalizmine mi, ayırdetmek güçleşti. Ulusal kurtuluş savaçısı olarak ortaya çıkan UÇK (Kosova Kurtuluş Ordusu) gibi güçlerin üniformalarında **ABD** bayraklarının dikili olması artık istisnai bir olgu değildi.

Onyıllarca emperyalizm için bir tehdit olan “ulusal kurtuluş savaçları”, bu yeni dönemde, işbirlikçi milliyetçiliğe yaslanarak emperyalizmin bölgesel planlarını uygulamasının aracına dönüşüyordu.

Milliyetçilik bu bölgelerde “emperyalizmin yedek gücü”ydü artık.

Emperyalizmin “ulusal haklara” sahip çıkan bu görünümü, çeşitli kesimlerin “emperyalizmin değıştiği” düşüncesinin de kanıtlarından biriydi. Emperyalizmin değıştiği düşüncesini kabul ederek olaylara bakarsanız, milliyetçiliğın kışkırtılmasında da “olumlu” bir yan görebilirdiniz. Ama bu kanıtın çökmesi için çok uzun zaman geçmesi gerekmedi.

Emperyalizmin “etnik temizliği önleme”, “ulusal baskıyı önleme” gibi gerekçelerle müdahale etmesinin koşulları, bu milliyetçi kışkırtmalarla sağlanıyordu.

Emperyalizmin değışmediğini bilenler açısından, milliyetçi kışkırtmanın anlamı ve amacı açıkltı: Emperyalizm tarihi boyunca olduğu gibi, 1990’lı yılların başında da, halkların birleşmesi yerine parçalanmasını, dayanışma içinde olması yerine düşmanlaşmasını istiyordu; emperyalizmin kadim böl-parçala-yönet politi-

kası yürürlükteydi. Ulusların, halkların arasında varolan çelişkiler kontrollü biçimde körüklenmeli, istediği an bu çelişkileri çatışmaya dönüştürebilmeli; ve sonrasında sahneye **“barış gücü”** olarak çıkmasının ortamı yaratılmalıydı.

Bu politika Balkanları ve Kafkasları kan gölüne dönüştürdü. Bu politikanın devamında Yugoslavya parçalandı ve ABD'nin-Avrupa'nın müdahalesine açık hale getirildi. Bu politikanın sayesinde, Kafkaslar, emperyalizmin **“barış güçleri”** ve Amerikan üsleriyle dolduruldu.

Bütün bunlara rağmen; 1990'ların başında emperyalizmin ideologlarının söyledikleri gerçekleşmedi. Tek kutuplu dünyanın **“tek kutubu”** olan emperyalizm, muhalif güçlerin sayısız savrulmalarına rağmen, karşısında teslim olan bir dünya bulamadı. Emperyalizmin bu hayali, yüzlerce çelişkinin oluşturduğu dinamiklere çarparak dağıldı. Sosyalist sistem yıkılmış olsa da dünyanın emperyalizm için **“sorunsuz bir çiftlik”** olmayacağı açığa çıktı. Bu arada, küreselleşme, globalleşme diye adlandırılan süreç de oldukça ilerledi. Tekeller arasındaki birleşmelerle **“uluslararasılaşma”** büyük mesafeler aldı. ABD merkezli geliştirilen NAFTA, Avrupa merkezli geliştirilen Avrupa Birliği gibi projelerle, daha fazla sayıda ülke, emperyalizmin ekonomik sistemiyle bütünleştirildi. IMF ve Dünya Bankası'nın dünya ölçeğindeki etkisi artırılarak, yaygınlaştırıldı. Küreselleşmenin **“hakim”** olduğu on yıllık dönemde, tüm dünya ölçeğinde gelir dağılımı, daha önceki on yıllarda tanık olunmadık ölçüde bozuldu; yoksullar ve zenginler arasındaki farklar büyüdü. 1 milyarı aşkın insan açlığa mahkum edildi.

Karşısındaki en önemli gücü -sosyalist sistemi- yockettiğinden hareketle planlar yapan, karşısında direnen bir güç olmayacağını varsayan emperyalizmin ya-

nılıgısı da işte bu noktada belirginleşiyordu. Milyarlarca insan bu açlığı, adaletsizliği kabul etmeyecekti. Ülkeler, halklar nezdinde yeni muhalefet biçimleri geliyordu. 1990'ların başlarında emperyalizmin ideologlarının ileri sürdüğü -ve solun bir kısmının da inandığı gibi "insan hakları, demokrasi" ihraç eden bir politika temelinde bu sömürü düzeni sürdürülemezdi. **Emperyalizmin propagandasıyla, emperyalizmin doğası arasındaki** çelişkiydi bu. Ve tabii çelişki emperyalizmin doğasına uygun olana göre çözülecekti.

2) Pembe bulutlar içindeki "Milenium" ve 11 Eylül sonrası

11 Eylül 2001'de Amerika'nın ekonomik ve siyasi merkezlerini vuran eylemleri, Amerika, "teröre karşı savaş" adı altında tüm dünya halklarına karşı açık savaş ilan etme vesilesi olarak kullandı.

11 Eylül'ü takiben olaylar çok hızlı bir biçimde gelişti. Başlangıçta Amerikan yönetiminin hedefi olarak, El Kaide örgütünün lideri olduğu belirtilen Usame Bin Laden gösterildi. ABD "teröre karşı savaş" çılgınlıkları atıp tehdit ve gözdağına başladığında, biz tereddütsüz saldırının tüm halklara olduğunu belirttik. Gelişmeler de hızla bizi doğruladı.

Saldırının hedefindeki Afganistan yönetimi, "*Usame Bin Laden'in yargılanması için görüşebiliriz*" manevrasını yapınca, ABD "hayır, El Kaide'nin tümünü istiyoruz" dedi. Ardından "Çağdışı Taliban yönetimi" ve Afganistan'ın tümü hedef noktasına konuldu.

Afganistan'ın teslim alınmasından sonra "**şer eksenini**" ilan edildi. Bu "eksen" de üç ülke, Irak, İran, Kuzey Kore vardı. Ancak ABD yönetimi bunun yanında "terö-

re doğrudan, dolaylı yardım eden ülkeler” diye, on ülkeyi aşkın başka bir liste daha yayınladı. Bugün Türkiye’nin de, Amerikanın 50 yıllık sadık müttefikinin ABD müdahale planına dahil olup olmadığı tartışılıyor.

Bugün bir çok kesim, Amerika’nın **“imparatorluk”** hedefine sahip olduğunu söylüyor. Bu noktada özel bir yorum da gerekmiyor: ABD Başkanı Bush’un 2002’de açıkladığı *“Ulusal Güvenlik Stratejisi”*, bir *“imparatorluk planı”* olarak da okunabilir. Afganistan saldırısı, Irak’ın diğer emperyalist ülkelere rağmen(!) işgali, bu planın tezahürüdür.

CIA eski Başkanı James Woosley; Amerika'nın imparatorluk savaşını *“Dünya Savaşı”* olarak niteliyor ve *“birinci ve ikinci dünya savaşlarından çok daha uzun süreceğini”* belirtiyor. Birinci ve ikinci dünya savaşları, emperyalistler arası paylaşım savaşıydı. Bugün ön planda olan ise, Amerikan emperyalizmiyle dünya halkları arasındaki savaştır. Tek tek devletler, örgütler, hepsi Amerika’nın hedefindedir.

Amerika’nın imparatorluk planında bütün dünya, Amerika Birleşik Devletleri şeklinde düşünülmektedir. Dünya ülkelerinin her biri, Amerika Birleşik Devletleri’nin eyaletlerinden biri durumundadır. Pratik olarak böyle olması şansı bulunmasa da, teorik bir varsayım olarak belirtebiliriz ki, İmparatorluk planlarının hedefine ulaşması durumunda ortaya çıkacak tablo böyle bir tablodur. Bunu Amerika-Türkiye ilişkilerinde de somut olarak görebiliriz. İşbirlikçi Türkiye oligarşisi, esas olarak Amerika’nın Irak saldırısına klasik desteğini vermiştir. Bu, hem ABD’li yetkililerin, hem de Başbakan ve Genelkurmay bakanının açıklamalarında son derece açıktır. Fakat düne kadar Türkiye’nin Amerika tarafından *“stratejik müttefik”* olarak adlandırılmasına yeten işbirlikçiliğin bu düzeyi, bugün ABD’ye yetmemektedir. Daha fazlasını istiyor. *“Daha fazlası”* Amerikalı-

lar tarafından gayet net bir şekilde *“Türkiye, Amerika'nın çıkarları bizim çıkarlarımızdır demeli”* diye ifade ediliyor. Amerika'nın Türkiye'den istediğini, tüm yeni-sömürgelerinden istediği, şu an Amerika'nın yeni-sömürgesi olmayan, Amerikan düzeni önünde pürüzler çıkaran ülkelere de işgallerle, ambargolarla aynı isteğin dayatıldığı gözönüne getirilirse, imparatorluk politikası daha net görülür.

Amerika'nın, imparatorluk dayatmasını ortaya koyduğu alanlardan biri de uluslararası anlaşmalardır. ABD'nin çevre anlaşmasına, Uluslararası Ceza Mahkemesi anlaşmasına imza koymaması, nükleer silahlarla ilgili attığı imzaları geçersiz ilan etmesi, giderek BM gibi uluslararası kurumları *“gerekirse çiğner geçeriz”* tavrı takınması, imparatorluk politikasının parçalarıdır.

“2000'li yıllara”, sosyalist sistemin yıkıldığı bir dünyada girmek emperyalizm için büyük bir mutluluktur. *“Milenium”* şovları ve propagandaları, bu mutluluğu sanki tüm dünyanın mutluluğu gibi gösterme görevini üstlenmişti. Takvimler değildi toplumsal gelişmeyi belirleyen; tersine takvimlere, çağlara anlam katan toplumsal mücadelelerdi.

Bu propagandalar yapılırken, Amerikan yönetiminin kasalarında, masalarında başka bir plan üzerindeki çalışma ve hazırlıklar yürütülüyordu oysa. Bu plan, çok açık bir biçimde **“21. Yüzyıl Amerikan Yüzyılı olacak”** diyordu. *“Milenium şovları”* nın altından işte bu planın saldırgan pratiği çıktı. 21. Yüzyılın Amerikan Yüzyılı olması, dünyanın tüm ülkelerinin Amerika'ya tabi olması demektir. *“Bütün dünya, benim ülkem olacak”* diyen bir anlayıştır. Bu anlayış Amerika'nın ideolojisiyle, kültürüyle değil, doğrudan dolarlar ve bombalarla dayatılmaktadır. Avrupa emperyalistlerinden Rusya'ya, Afrika'nın küçük herhangi bir ülkesine kadar tüm devletler, devrimci, islamcı, milliyetçi, reformist,

anti-global, şu veya bu ölçüde muhalif özellikler taşıyan tüm örgütler, “dünya imparatorluğu” peşindeki Amerika’nın hedefidirler. Saldırının öncelikle şu veya bu ülkeye, örgüte yönelik olması, ABD planı açısından sadece zamanlama meselesidir. Tüm devletler ve örgütler, hedef olmaları nedeniyle, Amerikan imparatorluğu konusunda net bir politika belirlemek zorundadırlar. ABD’nin politikası, herkesi buna zorlamaktadır. Bir çok ülke ve örgüt, dengeler üzerine kurdukları statükoları bundan böyle sürdüremeyeceklerdir. Amerikan imparatorluğunun şemsiyesi altına girmeye veya o şemsiyenin bizzat kendisine karşı mücadeleye yönelmek durumundadırlar. Kenarda, köşede durmak mümkün değildir. Takiyyeler, “büyük politika” adına taktik manevralarla saldırıyı savuşturma hesapları bitmiştir. Yaslanacak bir sosyalist sistem yoktur. Avrupa Birliği’ne yaslanarak “arada” olma hali de sürdürülemez. Çünkü aynı dayatmayla, Avrupa Birliği’nin kendisi de karşı karşıyadır. ABD Başkanı Bush’un “ya bizden yanasınız, ya bize karşı” sözü de bir bakıma bu gerçekliği ifade etmektedir.

3) Değişmeyen emperyalizm, netleşen imparatorluk hedefi

“Emperyalizm değişti” diyenler karşılarında dünya imparatorluğu peşindeki bir saldırgan buldular

Devrimciler açısından herşey net olsa da, solun geneli açısından aynı netlikten söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle, 1990’dan bu yana 13 yıl aynı zamanda emperyalizm üzerine yoğun spekülasyon ve tartışmaların da olduğu bir dönemdir.

1980 öncesi, emperyalizm, devrimciler açısından da, reformist, revizyonist gruplar açısından da fazla

tartışma konusu değildi. Öyle ki, mesela eğitim çalışmaları, dergi yazılarını klasik emperyalizm teorileriyle doldurmak bir tür güncelden, somuttan kaçışın ifadesi olarak görülürdü. Tartışma en fazla, emperyalizmin bunalım dönemleri gibi noktalar üzerineydi.

1990'larda ise, gerek dünya solu, gerekse de Türkiye solu açısından emperyalizm artık güncel bir konuydu. Tartışma ise, doğrudan emperyalizmin en temel özellikleri üzerineydi. Çünkü "emperyalizm değişti" tezi, solun bir kısmında doğrudan veya dolaylı savunuluyor; yeni politika ve taktikler de doğal olarak bunun üzerine oturtuluyordu.

1990'lar boyunca "emperyalizm değişti" teorisini çeşitli biçimlerde savunanlar, 2000'lerin başından itibaren çok ciddi "şok"lar yaşadılar. Tüm "yeni açılım"lar, "yeni politika"lar, zaten inkarcılık ve pragmatizm üzerine oturduğu için bu "şok"ların onların üzerindeki etkisi, çok sarsıcı olmadı. Tersine, mevcut düzene ve duruma adapte olmanın yeni yollarını ve teorilerini aramaya yöneldiler.

Ama nereye kadar gidebilirlerdi bu yolda?

Yıl 2003; 9 Nisan, saat 16. 45....

Amerika, "emperyalizm değişti" diyenlere, Bağdat'ta Firdevs meydanından cevap veriyordu.

Saddam'ın heykelinin yüzüne örtülen Amerikan bayrağı, "sömürsünü nakit sermaye ihracı dışında sermayenin isim, patent hakkı, yedek parça, teknik bilgi, teknik eleman, vs. gibi diğer elemanlarına" ağırlık vererek sürdüren emperyalizmi, insan hakları savunuculuğuyla inceltmiş emperyalizmi aratacak(!) açık işgalciliğin ta kendisiydi.

"Ben değişmedim" diyen emperyalizmdi Bağdat meydanını işgal eden. Emperyalizm, kendini daha açık nasıl anlatabilirdi ki!

Anlamak, görmek isteyen için ne sır olan bir şey, ne de derin tahliller gerektiren bir durum vardı. Nesnel ve bilimsel bir bakış neyin ne olduğunu kolaylıkla seçebilirdi. Nesnelliğin, bilimselliğin yerini, kaygılar, statükolar, pragmatist politikalar aldığı anda gelişmeleri görmek de, doğru tahlil etmek de olanaksız hale gelir. Solun belli kesimlerindeki sorun da buydu.

Türkiye solunun reformist kesimlerinin (Buna TKP-TBKP revizyonizminden ÖDP tasfiyeciliğine, Kürt milliyetçiliğine kadar aynı pratik hat üzerindeki bir çok kesim dahildir) on yıldır söylediklerinden hangisi doğrudur? Daha 1987-88'lerde Türkiye'nin "üç vakte kadar" demokratikleşmek zorunda olduğunu söylemeye başlamış, legal particiliği de bunun üzerine oturtmuşlardı. ABD'nin, Avrupa'nın artık baskıcı diktatörlükleri desteklemekten vazgeçtiğini, ulusal sınırların kalktığını, ABD, AB müdahaleleriyle demokrasi ve insan haklarının egemen olduğu bir dünya yaratılacağı vs. vs. onların politik incilerinin ana fikriydi. Doğrulan tek bir tesbitleri yoktur. Fakat her yalanlanışlarında kendilerine aynı doğrultuda kanıtlar aradıkları için o kadar büyük bir teorik sefalet içine düşmüşlerdir ki, Irak'ın işgal edilip Saddam'ın devrilmesini bile hala bu teorilere kanıt olarak gösterme çabası içindedirler. Aynı ABD'nin mesela Kolombiya'daki faşist diktatörlüğü, Latin Amerika'nın hemen tüm ülkelerinde IMF politikalarına karşı çıkan adayların karşısında kontracı, darbeci adayları desteklediğini, Venezuela'da darbe tezgahladığını ve bizzat Beyaz Saray'ın açıklamasıyla darbenin desteklediğini, Kafkaslarda yeni oluşan diktatörlüklerin ABD desteğinde, CIA eğitim ve yönetiminde olduğunu, bunlar da bir yana, ülkemizdeki katliamcı genelkurmay iktidarını desteklediğini yok sayıyorlar ve herkesten de yok saymasını istiyorlar.

Emperyalizm değişti tezleri de, AB müdahalesiyle demokratikleşme politikaları da, küreselleşme üzerine

“küreselleşmenin insanileşmesi” öngörülerini de iki yıl içinde bombalar altında paramparça olmuştur.

Tabii bütün bu yanılgılar, emperyalizm üzerine akademik bir çalışmadaki yanılgılar gibi değildir. Bu kesimler, 1990’dan bu yana politikalarını bu yanılgıları temelinde belirlediler. “Değişen” emperyalizmden çok şey bekliyorlardı. Bekleme sürecini de, devrimci mücadeleyle değil, ideolojik, örgütsel, pratik tasfiyecilikle doldurdular. Bu teorileri savunanlar, bu yıllar boyunca ne ülke çapında, ne de herhangi bir alan özelinde, hiç bir direnişin geliştiricisi olmadılar. Ama direnişlere karşı çıkanların en başında onlar vardı. Onlar işgal altındaki Filistinlilerin, imha politikasıyla yüzyüze kalan Türkiyeli devrimcilerin feda eylemlerine, silahlı mücadeleyi, illegaliteyi savunanlara karşı çıkmayı, “yeni sürecin” bir gereği olarak gördüler. **Devrimin karşısına** “iktidarı hedeflemeyen üçüncü alan teorileri”ni, **devrimci mücadelenin** karşısına sivil toplumculuğu, **silahlı mücadelenin** karşısına barış, diyalog politikalarını, **devrimci örgütün** karşısına yasal, sivil toplum kuruluşlarını koydular.

O halde şimdi şu soruyu sormak herkesin hakkıdır: Bu teori ve politikalarla kime hizmet edilmiş oldu?

4) Kapitalist blokun imparatorluğundan dünya imparatorluğuna

Bizim, Amerika’nın “imparatorluk” karakterinden sözedişimiz yeni değildir. Bu karakter, esas olarak ABD’nin 2. emperyalist paylaşım savaşının ardından üstlendiği rolle ilgilidir.

Mao, bu rolü şöyle özetlemiştir: “*Amerikan emperyalizmi, kurtuluş mücadelesi veren ülkelere ve sosya-*

*list bloka karşı, **dünya kapitalist blokunun jandarması rolünü üstlenmiştir.***” (Aktaran Mahir Çayan, Bütün Yazılar)

Mahir Çayan, bu rolü, üçüncü bunalım dönemindeki şekillenışıyle birlikte ele alarak Amerikan emperyalizminin sistem içinde bir “imparatorluk” konumuna dönüştüğünü ilk tesbit edenlerdendir, şöyle tesbit etmiştir:

*“Amerikan emperyalizmi, II. yeniden paylaşım savaşından en az yıpranmış ve en çok kârlar sağlamış emperyalist ülke olarak çıktı. Geçmiş dönemlerle kıyaslanmayacak seviyede yaptığı sermaye ihraç ve transferleri ile öteki emperyalist-kapitalist ülke ekonomilerini hegemonyası altına aldı. Halk savaşlarına ve de sosyalist bloka karşı, emperyalist blokun jandarmalığını üstlendi. Dünya kapitalist blokunun, bu dönemde, **Amerikan İmparatorluğuna** dönüştüğünü söylemek herhalde yanlış olmayacaktır.”* (Bütün Yazılar, Mahir Çayan)

Burada sözü edilen kapitalist blokun imparatorluğudur. Bu tesbitin yapıldığı dönemin dünyasında, sosyalist bir sistem vardır ve Amerikan emperyalizmi bu sisteme hükmetmekten uzaktır. Amerika'nın imparatorluğu bu nedenle kendini ancak kapitalist blok içinde gösterebilirdi. Bugün sözkonusu olan ise, kelimenin tam anlamıyla dünya imparatorluğudur. Askeri olarak karşısında durabilecek, siyasi olarak da bir “denge” oluşturabilecek bir güç yoktur. ABD işte bu konjonktürü değerlendirerek “21. Yüzyıl Amerikan Yüzyılı olacak” projesini ortaya atabilecek ve bu projeyi gerçekleştirmek için açık işgallere başvuracak cüreti bulmuştur.

ABD'nin Afganistan'da, Irak'ta yaptıklarına bakıldığında, bu kadar pervasızlığa ancak 18-19. yüzyıl sömürgeciliğinde tanık olunduğu görülür. 20. Yüzyıl bo-

yunca, emperyalistler arası dengeyi sağlama, emperyalist sistemle sosyalist sistem arasında bir ilişki biçimi yaratma ihtiyacının ve halkların mücadelelerinin sonucu olarak oluşturulan tüm o "uluslararası" hukuk kurallarını, kurumlarını, dünya halklarının tarih boyunca gösterdiği en kitlesel tepkileri kaale almadan uygulanan sömürgecilik, "değişti-değişmedi" tartışmalarının üzerine de bir çarpı çekiyor.

Amerikan askerlerinin kışkırtması ve himayesiyle Bağdat'ta her yer yağmaya açıldı, bir yer hariç: Petrol Bakanlığı. İşgalin ikinci gününde, Amerika, hiç bir hukuki dayanağı olmayan bir karar ve uygulamayla, Irak'ı "savaş tazminatı" ödemeye mahkum etti. Amerika'nın kendi kendine kararlaştırdığı tazminat rakamı, "Irak petrolünün 2035'e kadarki gelirine denkti. İşgalcinin bu iki uygulaması, işgalin amacı (Irak'a özgürlük!) konusundaki her türlü propaganda ve demagojinin bizzat işgalci tarafından tekzip edilmesiydi. Pervasızlık da bu noktadaydı. Amerika zaten tüm dünya halklarına, üç-beş işbirlikçi hariç tüm dünya devletlerine rağmen gerçekleştirdiği işgalde bu tür manevralara da fazla ihtiyaç duymuyordu.

Amerikan emperyalizminin, Yugoslavya, Afganistan ve Irak örneklerinde olduğu gibi doğrudan askeri müdahalelere ve açık işgallere başvurması, emperyalizmin yeni-sömürgecilik karakterini değiştirdiğini göstermemektedir. Emperyalizmin 1950'ler sonrasını karakterize eden yeni dönem "içte ekonomisini askeri-leştirilmesi, dışta ise yeni-sömürgecilik yöntemlerine başvurması"dır. İçteki ve dıştaki bu iki temel olgu, süreç açısından temel olma özelliklerini korumaktadırlar. Amerikan emperyalizmi, SSCB'nin yıkılışının ardından doğan elverişli ortamı değerlendirmek için askeri zoru daha fazla devreye sokmuştur. Yeni-sömürgecilik, Mahir Çayan'ın çok açık biçimde vurguladığı gibi, "eski sömürgecilik metodlarına ilaveten" şekillendirilen bir

sömürgecilik biçimidir. Bugün temel bir değişiklikten değil, o eski sömürgecilik metodlarına, yani açık işgal yöntemine düne oranla daha fazla başvurulduğundan sözedebiliriz ancak.

İmparatorluk politikası, kendi içinde bir çok çelişkiyi de barındırmakta, yeni çelişkiler doğurmaktadır. Amerika'nın devasa askeri gücüne rağmen ekonomik ve asıl olarak da siyasi zayıflıkları, imparatorluk politikasının büyük çelişkilerinden biridir. Amerikan emperyalizmiyle başta Avrupa olmak üzere diğer emperyalistler arasındaki çelişki de, imparatorluk politikasının gelişimi üzerinde şu veya bu ölçüde etkide bulunması muhtemel çelişkilerden biridir. Ama imparatorluk politikasının asıl büyük çelişkisi ve asıl zayıflığı, tüm dünya halklarını karşısına almasıdır. Amerikan imparatorluğu, askeri güç dengeleri açısından bakıldığında, mümkündür. Teorik olarak da mevcut sistem içi çelişkilerin bu imparatorluğu engelleyemeyeceği söylenebilir; ama teoride mümkün olan imparatorluk, pratikte hiç bir zaman Amerikan planlarına uygun bir gelişim göstermeyecektir. Aç bırakılan, adaletsiz bırakılan, ulusal onuru çiğnenen halklar, Amerikan imparatorluğu planlarının mutlak bir imparatorluk haline dönüşmesinin önündeki belirleyici güç olacaktır.

II

AMERİKAN İMPARATORLUĞU ve KÜRT MİLLİYETÇİLİĞİ

2003 Mart ayının başında, Amerikan Washington Post gazetesinde Barzani imzasıyla yayınlanan ilanda şöyle deniyordu: ***“Kürt halkı, kalplerini Amerika’ya, bölgelerini de Amerikan kuvvetlerine açtı.”***

İlanda söylenen fiiliyatta gerçekleşti. Kalplerini ve topraklarını Amerika’ya açmanın da ötesine geçip, silahlı güçlerini “Amerikan askeri” olarak istihdam etti Kürt milliyetçiliği. Irak, işgal edildi. İşgalin ertesinde, Kuzey Irak’ı ziyaret eden işgal valisi Garner, Kürt milliyetçiliği tarafından *“Geleceğimizi size emanet ediyoruz”* yazılı bir pankartla karşılandı. Katleden, yakıp yıkan işgalci, Irak’ın öteki bölgelerinde ne alkışlayan, ne çiçek veren kitleleri bulamamıştı; ama Kuzey Irak’ta, yani Güney Kürdistan’da buldu. KDP ve KYB önderliğindeki Kürt milliyetçiliği, işgalciye istediğini verdi. Bu tablo, burjuva basında *“Kürtler Garner’i kucakladı”, “Bağdat’ın efendisi, Kürtlerin ağası”* başlıklarıyla tasvir edildi. Tasvirde çarpıtma yoktu. Çarpıklık tablonun kendisindeydi.

Girdiği topraklarda alkışlarla karşılanmak, her işgalcinin rüyasıdır. Avrupacılığın, Amerikancı dünya düzenini ideolojisinin amacı da böyle bir kültürü yaratmaktır; işgalci, ister gizli-işgalle, ister tankları toplarıyla gelsin; baştacı edilmelidir. Güney Kürdistan'da bu oldu işte. Amerikancı dünya düzenine boyun eğmenin bu dönemde "en akıllı", "en karlı" politika olduğunu düşünenler, Kürt halkının, aydınlarının önemli bir bölümünün beynini bu düşüncelerle dumura uğratarak, bu tabloyu yarattı. Bu çarpıklık, çarpıklığın tarihe bıraktığı utanç, Kürt milliyetçiliğininidir. Kuzey Irak'taki Amerika-İngiltere-Kürt milliyetçiliği koalisyonu, Güney Kürdistan'ı imparatorluğun saldırı üssü haline getirmiştir. Üssün ev sahibi Barzani-Talabani, komutanı ise hiç kuşkusuz ABD idi.

Güney Kürdistan Irak'a karşı sürdürülen operasyon boyunca ABD açısından bir tür "kurtarılmış bölge" rolü oynadı. Amerikan askeri birlikleri, Kürt peşmergeler, Türkiye oligarşisi tarafından ABD'nin hizmetine verilen korucular ve kontra birlikleri, Saddam yönetimine karşı işbirliği yaptılar.

Kürtlere ait olan toprakların onyıllar boyunca Kürtlerden gasbedildiği, suni sınırlar içine alındığı, kendi topraklarının kendi kanlarıyla sulandığı tarihsel doğrudur. Fakat, Kürt milliyetçiliğinin o topraklar üzerinde sınırlı bir egemenliğe sahip olur olmaz, topraklarını Amerikan emperyalizminin emrine verdiği de o kadar doğrudur. "*Topraksız bir halk*" olmanın alternatifi, toprağını emperyalizmin saldırı üssü yapan bir halk olmak değildir. Bu alternatifi ortaya çıkaran Kürt milliyetçiliğidir.

Bu "alternatif"te "ezilen ulus"a özgü bir yan yoktur. **Barzani-Talabani Kürt milliyetçiliğinin** Irak saldırısı ve işgali boyunca izlediği politikayı "**ezilen ulusun politikaları**" çerçevesinde tartışmak da mümkün değildir.

Bağdat bombalanırken halk katledilirken, tek eleştirisi, *“bombalamanın hafif olduğu, ağırlaştırılması gerektiği”* olan bir politika, katliamcı bir politikadır. Egemen sınıf politikasıdır. Emperyalizmin hizmetindedir. Hiç bir mazeret, hiç bir teori, bunu **“ulusallık”** çerçevesinde açıklayamaz.

“Milliyetçi” işbirlikçilik çizgisinin Amerikayla aynı paralelde hareket etmeye başlaması, uzun zaman önceye dayanır. Barzani ve Talabani'nin hemen her dönem emperyalizme ve bölgedeki diktatörlüklere sırtını yaslaması bir yana, esas olarak 1990'dan itibaren ABD'yle planlı, sistemli bir işbirliği sözkonusudur.

1) Talabani-Barzani Çizgisinin Yeni Dünya Düzenine Uyum

Talabani-Barzani çizgisinin Amerikancı düzene nasıl bu kadar kolay uyum sağladığını anlamak için, Talabani ve Barzani önderliğindeki iki milliyetçi hareketin geçmişine bakmak gerekir. Elbette tüm tarihlerini anlatmak bu çalışmanın kapsamını aşar; ama bu tarihin sadece **“ittifaklar”** boyutuna bakmak da yeterlidir:

1960'ların ikinci yarısında Barzani-Talabani ayrışmasıyla birlikte, iki taraf da, bölgenin gerici iktidarlarını, ABD ve İngiltere'yi yanlarına almaktan medet uman bir çizgiyi süreklileştirdiler:

Talabani İran'la: Bu ayrışma bir süre sonra silahlı çatışmalara dönüştü. Talabani'nin içinde olduğu 'Politbüro Grubu' İran'dan destek alıyordu. Ama bu destek yetmedi. Çatışmalarda üstünlük sağlayan Barzani oldu. Talabani İran'a sığındı.

Talabani Saddam'la: 1965'de Barzani'nin af çıkarılması sonucu Irak'a geri döndü. Fakat kısa sürede Bar-

zani'ye karşı Irak iktidarı ile işbirliği geliştirdi. İşbirliği açığa çıktı ve Talabani, İran'dan sonra bu kez de 1966'da Bağdat'a kaçıp Irak yönetimine sığındı.

1967'den 1974'e kadar yaklaşık 7 yıl süren bu çatışmalarda, Talabani Saddam yönetimiyle, Barzani de İran şahı ile "ittifak" halindedir. Bu "ittifaklar" daha doğrusu "işbirlikçilik"ler, **milliyetçiliğin milliyetçilik olmaktan çıktığı** süreçtir.

Barzani İran Şahı'yla: Barzani, İran KDP'sinin 1967'de İran yönetimine karşı başlattığı ayaklanmada kendi ulusuna karşı Şah'la birliktedir. Bunun karşılığında ise, 1974'te Irak yönetimine karşı ayaklandığında, Şah yönetiminden askeri, ekonomik destek alacaktır.

Talabani'ye BAAS desteği: BAAS İktidarı, 1966 yılında Barzani'yle bir anlaşma imzalamak ister; ancak bir şartı vardır. Şartı, görüşmelere Talabani'nin de katılmasıdır. Talabani böylelikle güçlendirilmiş ve Kürt milliyetçi hareketindeki bölünme kesinleştirilmiş olacaktır. Nitekim öyle olur. Görüşmeler Talabani'nin de katılımıyla yapılır ve anlaşma imzalanır. O saatten sonra İran, Irak, Türkiye, bu iki güç arasında sayısız manevralar çevirecek, onları birbirlerine karşı defalarca kullanacaklardır.

Saddam ve Şah, Barzani ve Talabani'ye karşı: 1974'te Barzani, İran Şahı'nın ve ABD'nin desteğiyle bir kez daha ayaklanır. Ancak İran da, ABD de kısa süre sonra yüzüstü bırakırlar Barzani'yi. 1975 yılında İran'la Irak, sınır geçişlerini düzenleyen bir anlaşma imzalar. Bu anlaşmayla her iki ülke Kürt milliyetçi hareketlerine verdikleri desteği kesip, sınırları da kapatırlar. Kuzey Irak, Kürtler için kapana dönüştürülür. Irak, anlaşmanın ardından Kürtlere karşı büyük bir saldırıya geçti. ABD de bu saldırı karşısında hiç bir tepki göstermedi. ABD, *"bizim politikamızın amacı BAAS'ı devirmek değil siyasetini değiştirmesini sağlamaktı"* diye-

rek ayaklanmadaki ve katliamdaki sorumluluğunu reddetti.

Barzani, Mart 1975'te ABD Dışişleri Bakanı Kissinger'e gönderdiği telgrafta şöyle diyordu;

"... korumasız halkımız görülmemiş bir şekilde yok olma tehlikesindedir. İran bize sınırlarını kapatmış ve yardımı kesmiştir. Aynı anda Irak bize karşı en büyük saldırısını başlatmış bulunuyor. Bizim halkımız ve hareketimiz görülmemiş bir şekilde yok edilmektedir. ... Sayın Dışişleri Bakanı; Biz çok endişeliyiz. Sizin fiili hareketinizi acele bekliyoruz. ABD'nin Kürtlere karşı vurdumduymaz gibi hareket edeceğine kesinlikle inanmıyoruz." (Aktaran Barzani, M. Sıraç Bilgin, sf. 286)

Barzani'nin tarihi hatası da buydu işte. Amerika'nın "Kürtlere karşı vurdumduymaz hareket edeceğine" inanmamak! Amerika'ydı bu; ne zaman duyarlı, ne zaman vurdumduymaz olacağını sadece kendi çıkarları belirlerdi.

Barzani'nin çağrıları cevapsız kaldı. Ayaklanma yenildi, KDP büyük ölçüde dağıtıldı. Kürt halkından onbinlerce kişi katledildi. Barzani ise ABD'ye sığındı.

Kürt milliyetçi hareketi bu ağır yenilgiden sonra ancak '76'dan itibaren yeniden toparlanmaya başladı. 1979'da sığındığı ABD'de ölen Molla Mustafa Barzani'nin yerine oğlu Mesut Barzani geçti. Talabani de ayrı bir örgütlenme olarak Kürdistan Yurtseverler Birliği'ni (KYB) kurdu.

80'li yıllar boyunca iç çatışmalar, bölge devletleriyle kurulan yıkılan ittifaklar devam etti. Sürecin karakteri köklü bir biçimde 1990'la birlikte değişti.

1990: Barzani ve Talabani; "ABD'yle işbirliğine hazırız!"

1990 başında Körfez krizinin patlak verdiği andan itibaren KYB lideri Celal Talabani, Saddam'a karşı **ABD ile işbirliği yapacaklarını** ilan etti. Emperyalistlerden "özerklik" ve silah yardımı için güvence vermelerini istedi.

Talabani Güney Kürdistan'da (Irak Kürdistan'ında) özerklik ya da federasyon karşılığında emperyalizmle ve bölge devletleriyle anlaşabilmek için "*ayrılıkçı olmayacağız*", "*Türkiye'nin çıkarlarına kesinlikle zarar vermeyeceğiz*", "*ayrı devlet gündemimizde değil*" açıklamalarıyla güvence üstüne güvence verdi. Türkiye'deki, İran'daki, Suriye'deki Kürt halkının durumu, Kürt milliyetçisi(!) Talabani için hiç önemli değildi; şöyle diyordu:

"Kürt halkı Amerikan yönetiminin desteğini hak etmiştir. Bugünkü Kürt hareketi demokratik ve laik bir harekettir ve bölgede demokrasinin yerleştirilmesi ve güçlendirilmesinde yapıcı rol oynayabilir." (Hürriyet, 28 Şubat 1991)

Barzani'nin tavrı da farklı olmadı.

Kürt milliyetçiliği ABD'nin rotasına girmiş, tüm geleceğini bu rotadaki yolculuğa bağlamıştır. Barzani ve Talabani, Washington-Ankara arasında mekik dokuyarak, bu "fırsat"ı değerlendirmeye çalışmaktadırlar.

Emperyalizm, Ortadoğu'da Irak, Türkiye, İran ve Suriye'ye karşı Kürtleri, Kürtlere karşı da bu ülkelerdeki işbirlikçilerini kullanmıştır. **1991'de ve 2003'te yaşananlar birbirine büyük ölçüde benzemektedir.** Bu benzerlik, emperyalizmle işbirliği içindeki "milliyetçiliğin" nasıl kullanıldığının trajik bir örneğidir.

Türkiye'nin 1991'de Körfezdeki emperyalist savaşta ikinci cepheyi açmaması ihtimaline karşı, Talabani'yi Washington'da tutarak oyalayan ABD, İncirlik üssünün kullanımını sağladıktan ve Türkiye'yi açık taraf haline

getirdikten sonra Talabani'yi elleri boş olarak göndermiştir.

ABD Irak'a saldırısında "Kürt kartını" hem Saddam'a hem de Türkiye'ye karşı istediği gibi kullandı.

Kürt milliyetçi hareketleri, 1991 saldırısının ardından da Saddam'a karşı ABD politikaları doğrultusunda devreye sokuldu. ABD Irak'a vurduğu büyük darbeden sonra örtülü ve açık biçimde Kürtlere ve Şiilere Saddam'a karşı ayaklanma çağrısı yaptı. Saddam yönetimi yenilmiş, yenilgi sonrasında emperyalizm karşısında imzalamak durumunda kaldığı anlaşmayla askeri gücünün bütünü kullanmaktan mahrum kalmıştı. Bu durum, Kürtleri ve Şiileri cesaretlendirdi. Zaten *"ABD de arkalarındaydı"!* Ayaklandılar.

Ne var ki, hesaplar Irak gerçeğine uymadı. Ne ayaklanma beklendiği kadar güçlüydü, ne Saddam yönetimi düşünüldüğü kadar güçsüzleşmişti.

ABD, ayaklanmaların beklenen sonucu vermeyeceğini gördüğü noktada desteğini kesmekte de tereddüt etmedi. Desteği kesmenin ötesinde, ayaklanma çağrısı yaptığı halkların kendisi için hiç bir değeri olmadığını dünyanın gözlerinin içine sokarcasına, Irak'a uçak ve helikopter kaldırma izni vererek, Kürt ve Şii ayaklanmacıların ezilmesinin yolunu açmıştır.

Milliyetçi önderlikler, yine ders almayacaklardı belki, ama yaşananlar çok öğreticiydi. Irak yönetiminin katliamından kısa süre önce, Talabani şöyle diyordu:

"Bu defa Amerika'yı yanımıza aldık. Federasyon kurma yolunda ilk somut adım atılıyor." (Milliyet, 5 Nisan 91)

Kürt halkının katliamlarla dolu tarihine eklenen yeni katliamla bir kez daha tarihe yazılacaktı ki; Amerika'nın şu veya bu halkın yanında olması **geçici**, karşısında olması **aslolan**dır.

Talabani'nin katliam sırasındaki sözlerini de bir kez daha buraya not düşelim: *"Tüm Avrupa ülkelerine gittim. Hepsinden talep ettim. Konuştuğum tüm ülkeler dileklerimi olumlu bulduklarını, konu üzerinde düşüneceklerini belirttiler. Fakat hiç bir yardım gelmedi. (...) Amerika sahtekarlık yapıyor. Bir yandan Irak uçaklarına müsaade etmeyeceğini söylüyor, diğer yandan Irak'ın uçaklarla sivil halkı bombalamasına karşı çıkmıyor. Birakin helikopterleri, bombardıman uçakları bizleri bombalamaya devam ediyor. Bunlara bir anlam veremiyorum."*

Elbette olanların bir anlamı vardı. Ama o anlamı anlayabilmek için emperyalizm gerçeğini anlamak gerekiyordu. Amerikan "taktiği" Irak'ın Arap, Kürt, Türkmen, Şii, Sünni halklarını birbirine kırdırma ve bu yolla güçsüzleştirmedir. Amaç da büyük ölçüde hasıl olmuştur.

İran-Irak savaşı sürerken, Irak merkezi yönetiminin Kuzey Irak'taki gücünün büyük ölçüde azaldığı koşullarda, iki ülke arasındaki "egemen sınıfların savaşı" nı kendi bağımsızlık savaşına çevirmeyi düşünmediler; çünkü ABD'nin "olur" u yoktu. İran'ın Irak'a karşı kazanacağı zafer üzerine çeşitli hesaplar yapıyorlardı. Ama bu hesapları da bozuldu. Bu gelişmelere adım adım bakıldığında, milliyetçiliğin nasıl işbirliği şeklinde tezahür ettiği ve işbirlikçiliğin nasıl bir acizliğe dönüştüğü trajik biçimde görülür.

Nisan 1991; Ayaklanma ve katliam. Emperyalizmin körfeze yığıldığı devasa askeri güce güvenerek başlatılan ayaklanma, Irak saldırısı karşısında başarıya ulaşamadı. Kolay zafer beklentisi içindeki Kürt milliyetçi önderlikleri, direnişi örgütleyemeyip bozgun halinde, kitleleri katliama terkederek geri çekildiler.

17 Mayıs 1992; Güney Kürdistan'da (Kuzey Irak'ta) Amerika ve "Çevik Güç"ün himayesiyle seçimler yapıldı.

dı. KYB ve KDP adaylarından bir parlamento oluşturuldu, ortak hükümet kuruldu.

Eylül 1992; Peşmerge güçleri ordulaştı.

4 Ekim 1992; Kürt Federe Devleti'nin kurulduğu ilan edildi. Bu devletin ilk "devlet" politikalarından biri, Kuveyt Irak'ta bulunan PKK güçlerine karşı saldırıya geçmek oldu.

1992'den 2003'e kadar geçecek sürede, KDP ve KYB arasında çatışmalar çıkacak, Saddam yönetimiyle yeni ittifaklar ve yeni çatışmalar yaşanacak, ama Kürt milliyetçi hareket, bütün bu süre boyunca ABD'nin denetimi altında olmayı sürdürecekti. ABD, Irak'a yönelik planlarında kendine "sağlam" bir müttefik yaratıyordu.

Amerika'nın Ortadoğu'daki öncelikli hedefi Irak yönetimiydi. Irak, bir anlamda Amerika için Ortadoğu'da aşılması gereken eşikti. Bu nedenle "Iraklı" bir gücü yanına alması önemliydi. Amerika, Irak'a yönelik operasyonunun bir parçası olarak bir yandan elinin altındaki Kürt milliyetçiliğini örgütledi, bir yandan da ülke dışındaki Iraklı muhalifleri bir araya getirmeye çalıştı.

ABD himayesinde gelişen "Federe devlet" oluşumunun ömrü 1994'de Barzani ve Talabani arasındaki çatışmalarla kesintiye uğradı. Bir kaç kez ateşkes ilan edildi, ama çatışmalar durmadı. **Milliyetçiliğin mülkiyetçilik** olduğu her seferinde yeniden kanıtlanıyordu. Barzani ve Talabani arasındaki çatışmanın nedeni "Kürt ulusal çıkarlarının nasıl savunulacağı"na ilişkin bir çatışma, ideolojik ayrılıktan kaynaklanan bir çatışma değil, "**iktidar**" kavgasıydı. Bu kavganın ana unsurları, sınır kapılarından elde edilen gelirin nasıl paylaşılacağı, kimin Güney Kürdistan'ın neresine hükmedeceğiydi. Çatışmalar aralıklarla bir yılı aşkın sürdü. Amerika yine "**barışı sağlayan**"dı. Çatışmanın bitirilmesi için Barzani ve Talabani Dublin'de bir araya geti-

rildi. Dublin zirvesinde, Kürt milliyetçi hareketi, emperyalizme biraz daha bağlandı.

1995 ortalarında sağlanan ateşkesin ömrü de fazla uzun olmadı. 1996 Ağustosunda çatışmalar yeniden başladı. Bu "çatışma"lar, emperyalizme kendilerinin en vazgeçilmez olduğunu kanıtlamaya yönelikti. *"Ben olmadan Kürt sorunu çözülmez... Ben olmadan Irak'ta istediğin manevraları yapamazsın..."* mesajıyla, iktidardan ve iktidar nimetlerinden daha fazla pay alma savaşı sürüyor, Kürt halkının kanı dökülüyordu.

İşbirlikçilik çizgisi, **1991-2003 arasında** Kürt halkına yine pahalıya mal oldu. 2003'teki işbirlikçilik, neye mal olacak, göreceğiz. Ama on yıl sonra, bu tarih yazıldığında, orada Kürt halkının bağımsızlığının, özgürlüğünün, sömürüden kurtuluşunun yazmayacağı kesindir.

2) KADEK Çizgisinin Yeni Dünya Düzenine Uyumu

"Yeni Dünya Düzeni" karşısında Kürt milliyetçiliğinin politikası: "Hakimdir, güçlüdür, boyun eğmek gerek"!

1990-91'de emperyalizmin Irak'a saldırı sürecinde PKK'nın takındığı "bekleme" tavrı, PKK'nın "yeni dünya düzeni" karşısında tavrının ne olacağını da gösteriyordu. Bu tavrın iki ana özelliği vardır: Fırsatçılık ve dönemi zararsız atlatma. Ama PKK'nın "yeni dünya düzeni" karşısında tavrını belirlemek için, olaylara, olgulara başvurmaya da fazla gerek yoktur.

Bu önce pratikte gösterilmiş, ardısıra teorisi de yapılmıştır. PKK'nın ilk yazılı metinlerinde **"ABD emperyalizmi tüm Ortadoğu halklarının düşmanıdır"**! tesbiti

yeralır. Fakat buna rağmen, PKK'nın ilk dönemlerinde bile anti-emperyalist bir mücadele hattı olmamıştır. Amerikan hedeflerine yönelmemiştir. Kısmi bir anti-emperyalist, anti-amerikan söylem kullanılsa da, propaganda ve ajitasyonda bu da çok fazla öne çıkarılmamıştır.

ABD'ye "çözün" diye seslenirken, veya ABD'nin PKK'nın üstüne gelmesine "sitem" edilirken söylenenler bu gerçeğin ifadesidir: "*Kesinlikle şimdikiye kadar direk bir ABD kurumuna ve kişilerine yönelik eylemlerimiz olmamıştır ve hedef seçilmemiştir*" (A. Öcalan, 15 Ağustos 1995, Özgür Halk)

1990'ların başı bu konuda kesin bir dönemeç ifade eder. Bu dönem, hem oligarşiye, hem emperyalizme doğrudan, dolaylı "uzlaşma" mesajları gönderildiği, ateşkes, barış, diyalog taktiklerinin belirleyici olmaya başladığı dönemdir.

Neden böyle bir tercih yapıldığı oldukça açık biçimde ifade edilir PKK tarafından:

*"Geçtiğimiz on yılda, dünya ölçüsünde büyük bir değişim yaşandı. Dengeler parçalandı, deyim yerindeyse dünyanın çivisi çıktı. Şimdi ise yapılan, çiviye tekrardan çakma faaliyetidir. Dünyanın yeniden şekillendiği, 20. yüzyıl anlayışlarının önemli değişiklikleri yaşadığı, yine siyasi yapılanmaların, dünya düzeyinde de ittifaklar ve sistemlerin çok ciddi, köklü bir değişimi yaşadığı bir süreç oldu. Geçen on yıl bu anlamda bir değişim süreciydi. Bunu yürüten, buna hakim olan ABD, buna "Yeni Dünya Düzeni" dedi ve dünya ölçüsünde gelinen noktada, bu konuda da önemli bir düzey tutturuldu. **Bunu görmek, anlamak ve kabul etmemiz gerekiyor.**"* (Serxwebun, Ağustos 1999, Sayı: 212)

SSCB yıkılmıştır. Ulusal kurtuluş hareketlerinin objektif dayanağı olan "uluslararası denge" bozulmuştur. O halde, yapacak şey, "tek kutuplu dünya"daki tek

kutba, yani ABD'ye boyun eğmektir. Serxwebun'da söylenen de budur.

Bu "değişim" 90'lı yıllar boyunca sürekli olarak işlenmiştir Kürt milliyetçi basında. İdeolojik, teorik tüm yazılar, neden emperyalizme karşı direnilmesi, savaşılması gerektiğini değil, neden yeni dünya düzenine boyun eğilmesi gerektiğini anlatmaya yöneliktir.

"Süreç değişiyor ve biz çözüm arıyoruz. O nedenle geçmişteki gibi davranışlar gösteremeyiz.

Çözümü değil de, mücadeleyi geliştirmek istediğimiz dönemin sloganlarıyla, mücadele biçimleriyle bu dönemi götürmeyiz. Bu dönem çözüm dönemi. Çözüm arayışımız, 15 şubat'tan sonra biraz farklılık arz etmiştir.

*Karşı tarafla farklı bir diyalog zemini ararken, uluslararası güçler bizi böyle bir duruma sürüklediler. **HAKİMDİRLER. BU ANLAMDA ÇÖZÜMÜ BİZİM DE BU GERÇEĞİ GÖRME TEMELİNDE ARAMAMIZ GEREKİR.***

Sistemin içine girmiş olarak, sıfırdan başlayarak yeniden çözüm adımı atıp ulusal, kültürel sorunumuzu çözüp, adım adım geliştirmemiz bizim için bir zorunluluk oldu. Bunu da herkesin iyi görmesi, anlaması önemli." (PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan, 6 Haziran 1999, Özgür Bakış)

"Çözümü değil de, mücadeleyi geliştirmek..." kavramından ne anlaşılmalı? Mücadeleyi geliştirmek zaten çözümü geliştirmek değil miydi? **Mücadele'**yle, **çözüm'**ün kavramsal olarak ayrışması, artık çözümün devrimci literatür dışında bir anlam kazanmasının sonucudur. Kürt milliyetçiliği açısından artık tartışma tümüyle farklı bir tartışmaydı. Bu nedenle kullanılan kavramları devrimci literatürdeki anlamlarıyla düşünmek de mümkün değildi.

Sistem içi, düzen içi olmayı önüne koymuş bir ha-

reketin literatürü de değişecekti. “Geçiş”i sağlamak için eskinin bazı kavramları kullanılmaya devam edilse de, artık o kavramlara yüklenen anlamlar farklı olacaktı. Temel strateji ve politikalarla, literatürle birlikte, yeni dünya düzenine uyumun gereği olarak simgeler de değişiyordu; bunun en çarpıcı göstergesi, PKK amblemindeki orak-çekiç’in çıkarılması oldu.

Yeni dünya düzenine uyumun teorisini yapmak için, ulusal kurtuluş hareketlerinin temelini oluşturan teorinin terkedilmesi gerekti;

“Yüzyılın sonuna geldiğimiz bir süreçte, artık ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi, çözüm yöntemi olarak esas alınmaması gereken, gelişme açısından yeterlilik arz etmeyen, ulusun bütün yönleriyle gelişimine denk düşmeyen bir yöntem olarak kalıyor. Nitekim bunu esas alan uluslar geri kaldılar. Şimdi bu devletler yıkılıyor. BU TÜR BAĞIMSIZLIK ANLAYIŞI, İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ DÜNYAYA DENK DÜŞMÜYOR.” (Serxwebun, Ağustos 1999, Sayı: 212)

Ulusal hareketi ulusal hareket yapan, ona “kurtuluş”cu bir karakter veren herşey adım adım değişiyor, “kurtuluş hareketi”, adım adım düzen gücüne dönüşüyordu.

Milliyetçi hareketin, “yeni dünya düzeni”ne ilişkin tahlil ve öngörülleri yanlıştır;

SSCB’nin yıkılışı, bir çok ülkedeki “Komünist parti”lerde, ulusal kurtuluş hareketlerinde ve silahlı mücadeleyi savunan örgütlerde, bir panik havası yarattı. Sağlam bir ideolojik donanıma, kurtuluş mücadelesinin gerekli kıldığı cüret ve kararlılığa sahip olmayanların tüm zayıflıklarını açığa çıkaran bu süreç, “başka güçlere bel bağlayan” her hareketin belinin kırılması demektir.

Gelişmelere bu panik içinde baktılar; dünyayı bu panik içinde tahlil ettiler. Zayıf, kendine güvensiz hareketler üzerinde emperyalizmin o günlerde doruğa çıkan propaganda ve demagojileri de fazlasıyla etkili oldu. Amerika'nın zaferini, Amerika'dan önce onlar ilan ettiler. "Yeni açılımlar", "yeni koşullar" diye başlayarak yapılan tüm tahlillerde bu etkiyi görebilirsiniz. PKK önderliği de bu etki altındaydı.

PKK'nın dünyadaki mevcut koşulları değerlendirmekte nasıl yanlış olduğunu, önderliğinin nasıl bu etki altında olduğunu aşağıdaki sözler ortaya koymaktadır:

"Yeni sistem" in özellikleri nedir?

*"Her şeyden önce eskisi gibi **katı bir merkezileşme yok**. Merkezileşmiş iki kutbun karşılıklı mevzilenmeleri yok. Kuşkusuz karşılıklı her alanda mücadeleler var; ama Sovyetler ve ABD emperyalizmi arasındaki o çok ileri düzeydeki şiddetli mücadelenin yarattığı bir **tıkanma yok**. Kuşkusuz bugünkü dünyada Amerika'nın egemenliği var.*

*Fakat mevcut ABD egemenliği, '90 öncesi gibi değil. O zamanki egemenlik merkeziydi, çok katıydı, askeri bir mevzilenmeyi ifade ediyordu. Şimdi bu düzeyde değil, **merkezileşme azalmıştır**. Kendisi öncülük etse ve egemen olsa da, diğer birçok güç de belli bir etkinlik gösterme, egemen olma mücadelesi içinde. ... ABD, kendi öncülüğünü koruyor, siyasal ve askeri olarak dünyanın birçok bölgesinde geliştirmeye çalışıyor. **Ancak diğer güçleri de dikkate alarak** herkese kendine göre bir yer vermeye çalışıyor. Böyle yapmazsa herkesi karşısına alacağını iyi biliyor."* (Ağustos 1999, Serxwebun, Dünyadaki Değişimin Özellikleri Ve Partimizin Yenilenme Yaklaşımları)

Merkezileşmenin ne kadar azaldığını, ABD'nin ne kadar *"diğer güçleri de dikkate aldığı"* tüm dünya görüyor şimdi.

Yukarıdaki satırlarda tam bir siyasi körlük egemendir. Amerikan imparatorluğunu en küçük bir biçimde anlamamış, “dünyanın gidişatını” kabaca da olsa görmemişlerdir. Görmek de istememişlerdir. Görmek için bilinçli bir çaba, dünya gerçeğini kabaca çarpıtma vardır. İçine girdikleri “düzen içileşme” politikasını haklı, mazur göstermek için, dünya gerçeğini, emperyalizm gerçeğini görmemek zorundadırlar.

Milliyetçiliğin damgasını vurduğu nokta burasıdır. Sadece ABD'nin Kürtlerle ilişkisine bakarak bir dünya tablosu çizmek, kendi pencerelerinden görüneni, bütünü kendisi diye yansıtmak, milliyetçilik için son derece normaldir. Milliyetçiliğin benmerkezciliği, yalnızca pratikte ortaya çıkmaz; teorisi de aynı özelliği gösterir. Benmerkezcilik, pratikte, başka halklar, başka örgütler karşısında tam bir bananeciliğe yolaçarak halkın birleşik mücadelesini dinamitlerken, ideolojide de büyük tahribatlara yolaçar. Bugün Türkiye solunda pek çok kavramın içinin boşaltılmasının, çarpıtılmasının, sol içinde tartışma konusu bile olamayacak politika ve taktiklerin “sol” içinde kabul görmesinin bir kaynağı ÖDP reformizmi, öteki kaynağı da Kürt milliyetçiliğidir.

Kürt milliyetçiliğinin Ortadoğu'da “rol kapma” politikası

Yeni dünya düzenini kabul etmek yetmiyordu elbette; yeni dünya düzeni tarafından da **Kabul edilmek** önemliydi.

Yukarıda aktarmıştık; Biz ABD'yi hiç hedef almadık geçmişte diyordu PKK. Bundan sonra da hedef alınmayacağı tekrar tekrar açıklandı, güvence pekiştirildi: *“Şunu herkesin bilmesi gerekiyor; biz ABD'nin Kürdistan'da, bölgede kendisine göre istikrar yaratmasına bir şey demiyoruz. Kendi çıkarlarına göre düzenleme*

yapabilir.” (Cemil Bayık, Özgür Politika, 20 Haziran 1999)

Yeni dünya düzeni ve asıl olarak da bu düzenin “efendisi” ABD tarafından kabul edilmek, ABD’nin Kürt milliyetçiliğine ihtiyaç duyması ve Kürt milliyetçi hareketin de bu ihtiyaca cevap vermesiyle mümkündür. PKK’nın “yeni dönem politikaları” dediği yeni hesapları da bu beklentiler üzerinde şekillendi:

“Yeni dengede güçlü pozisyon edinme neyi gerektiriyorsa bunların tümü devreye sokuluyor. Bu bağlamda en irisinden en küçüğüne bütün güçler belli bir değer kazanmış durumda.

Çünkü henüz dengelerin oturmadığı böylesi bir süreçte her gücün belli bir ittifak değeri vardır. Kiminin bölgesel, kiminin uluslararası, kiminin de daha dar kapsamlı; ama her güç mutlaka bir değer taşımaktadır.” (Serxwebun, Şubat 1999, Zafer ve Kurtuluş Kongresi V. Kongre)

PKK, burada sözü edilen **“ittifak değeri”**ni kazanabilmek için, Amerika’yla ve oligarşiyle **paralellik** kuracak politikalar geliştirdi hızla.

Kürt milliyetçiliğinin *“oligarşiyle birlikte Ortadoğu’ya, Balkanlar’a, Kafkaslar’a birlikte açılma”* önerisi, ABD’nin oligarşiye yüklediği rolün bir başka biçimde ifadesiydi. Clinton İstanbul’da yapılan AGİT zirvesinde Türkiye’nin rolünü aynı bu kelimelerle açıklamıştır. Emperyalizmin Türkiye’ye yüklediği rol, anılan bölgelerde taşeronluktur. Kürt milliyetçiliği de bu rolü benimseyerek oligarşiye çağrı yapmaktadır. Keza, Kürt milliyetçiliğinin *“Ortadoğu demokratik federasyonu”* diye dile getirdiği *“çözüm”* de Amerika’nın Ortadoğu’ya ilişkin önerdiği çözümlerin farklı kavramlarla ifadesidir.

Ama Amerikancı dünya düzenine, onun işbirlikçile-

rinin sistemine kabul edilmek o kadar kolay değildi. PKK'nın daha çok "geri adım"lar atması, daha çok tavizler vermesi, kendisini kendisi yapan ne varsa, onları birer birer terketmesi gerekiyordu. Bu nedenle "PKK'nın uzattığı el", emperyalizm ve oligarşi tarafından sürekli geri çevrilip, şu yanını da değiştir, şu düşüncelerden de vazgeç, şunu da lağvet diyerek geri çevrildi. Özellikle Öcalan'ın tutsak edilmesinden sonra İmralı'da geliştirilen teorilerde inkar edilmedik hemen hiç bir şey bırakılmamasına, silahlı mücadeleden vazgeçilmesine, dahası silahlı güçler ülke dışına çıkarılmasına rağmen, oligarşi henüz sisteminin içine kabul etmedi PKK'yı.

Aynı tavrı ABD de gösterdi.

PKK, sonrasında KADEK, her türlü işbirliğine açık olduklarını defalarca açıklamasına rağmen, ABD bu işbirliği içine almadı PKK'yı.

Bu nedenle, PKK, Irak'a saldırı sürecini "bekle-gör" politikası içinde geçirdi. İşgalden sonra da ABD'ye "KDP ve KYB'ye yaslanarak istediğin düzeni kuramazsın, bize yaslan" mesajları gönderiliyor, ama henüz bu mesajlarına da bir cevap almış değil.

III

İŞGAL VE KÜRT MİLLİYETÇİLİĞİ

1) Talabani-Barzani Çizgisinin İşgal Karşısındaki Tutumu

Irak sınırları içinde Amerikan ve İngiliz işgalcileriyle birlikte hareket eden tek “Iraklı güç”, KDP ve KYB’ye bağlı peşmergelerdi. Sayılarının yaklaşık 50-60 bin arasında olduğu söylenen peşmerge ordusu, ABD ordusunun komutasında Irak ordusuna karşı saldırılarda yer aldı. Üzerinde çok tartışılan “Kuzey cephesi” asıl olarak Kürt silahlı güçlerinden oluştu.

İşgal güçlerinin Irak sınırları içindeki tek “kitle desteği” de iki Kürt milliyetçi hareketin önderliğindeki kitleydi.

KDP ve KYB, önce ABD’yi Irak’a müdahaleye davet ederek, ardından “Irak muhalefeti” toplantılarına katılarak, saldırı zemininin oluşturulmasında baş rollerden birini oynadılar. Saldırı başladıktan sonra ise, saldırıya askeri ve politik destek vererek, hatta Ameri-

ka'ya daha güçlü bombalaması çağrılarını yaparak işbirlikçiliği açık bir katliam işbirlikçiliğine dönüştürdüler. Bu süreçten, Amerika'nın "en güvenilir müttefiki", Irak halklarını ise sırtından hançerlemiş bir güç olarak çıktılar.

Barzani; yüzyıllık bir isyanın "son halkası"nda Garner'le kolkola

Garner'in kolundaki Mesut Barzani, yaklaşık yüzyıllık bir isyanın son halkasıdır.

Uzun bir direniş, savaş tarihidir Barzanilerin tarihi. Bu tarihin bir çok dönemine, emperyalizme, bölgedeki egemen iktidarlara **güven** ve **yarı yolda bırakılmışlık** damgasını vurur.

Bu tarihin böyle bir sahneye uzanması, trajik ve aynı ölçüde de kaçınılmazdır.

1900'lerin başlarındadır Barzanilerin ilk isyanı.

Dönem Osmanlı imparatorluğu dönemidir. 1907'de Osmanlı, yeni bir fermanla Kürt aşiretlerinin vergilerini yükseltir. Barzani aşiret reisi şeyh **Abdüselam Barzani** ve diğer aşiret reislerinin bir kısmı, padişaha vergilere itiraz eden bir cevap gönderirler. Ama aslında itirazları sadece "vergi miktarına" değildir. Temelden, ulusal nitelikli bir itiraz sözkonusudur.

Osmanlı idaresine gönderdikleri cevapta şunları istiyordu Barzani ve diğer liderler:

"Kürt bölgelerinde Kürt dilinin resmi dil olması, Kürtçe öğrenim yapılması, Kürdistan'daki memurların Kürt olması, Kürdistan'da toplanan vergilerin Kürdistan'daki altyapı giderleri için kullanılması, İslam hukukunun uygulanması..."

Ulusal ve **dini** taleplerin birlikte olması, sonraki Kürt

ayaklanmalarının bir çoğunda da görülecek bir özelliktir. Osmanlı'nın bu taleplere cevabı, "isyancıların" üzerine asker sevk etmek olur. Ortada silahlı bir ayaklanma olmayıp, sadece belli taleplerin dile getirilmesi vardır. Ama Osmanlı "yılanın başını küçükken ezme" siyaseti uygulamıştır hep.

Barzani aşireti, üzerlerine gelen Osmanlı askerlerine karşı direnirler. Ama yukarıdaki talepleri birlikte imzaladıkları aşiretlerin bir kısmı, Osmanlı gücü karşısında direnmez, hatta bazıları da Osmanlı'yla işbirliği yaparlar. Barzanilerin direnişi yaklaşık iki ay sürdü. Direniş şeyh Abdülislam Barzani'nin tutuklanmasıyla sona erdi.

Abdülislam Barzani, iki yıl sonra padişah tarafından affedilerek serbest bırakıldı ama ekonomik, ulusal sorunlar olduğu gibi duruyordu. Nitekim I. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında, ekonomik ve siyasi olarak sürekli gerileyen Osmanlı devleti, vergi, haraç oranlarını daha da artırır. Kürt aşiretlerinden de daha fazla asker ve vergi istenir. Barzaniler yine reddederler bu isteği. Sınırlarını savunamayan Osmanlı, içteki katliamcılığını sürdürmektedir. Barzanilerin ret cevabına yine üzerlerine ordu göndererek cevap verir. Saldırı sonucunda Abdülislam Barzani yakalanır ve "*diğer aşiretlere ibret olması için*" asılır.

Osmanlı imparatorluğunun darağacında sallandığı dede Abdülislam Barzani'den, günümüzün imparatorluğunun sömürge valisi Garner'le kolkola pozlar veren torun Mesut Barzani'ye...

Garner'in kolundaki Barzani, belki de bu tarihin yükünün altında, geldiği noktadaki işbirlikçi yüzü gizlemek için "*Amerika yönetimi Irak'a bırakmalı, uzun süre kalırsa işgalci görünümü verir*" gibi demeçlere başvuruyor. Fakat ABD bayrağı altındaki dram tablosuna biraz mizah ekleyerek bir trajedi yaratıyor. İşgalcinin

emperyalist emellerini, imparatorluk hedefini bile bile, onun askeri ol; ona boyun eğ, yol aç, sonra da o sana bir devlet veya demokratik federasyon hediye edip gitsin!

Talabani; Önce İran'ın, sonra Saddam'ın, sonra Öcalan'ın ve nihayet ABD'nin "Mam Celal"i!

PKK, bir yazısında şöyle değerlendiriyordu Talabani'yi. *"Kürt tarihinde iç çatışmaların ve bozgunculuğun adıydı. 1963'te direnişi terk etmiş... Celal kimin adamıydı? Gençliğinde Maocu, 1963'e kadar KDP'li, 1963-66 arasında şahçı, 1966-70 arasında Irak Baasçı... Tüm bunları Kürt halkı için mi yapıyordu? Kesinlikle hayır.*

O, Tahran'ın, Washington'un, Londra, Paris, Bonn ve Ankara'nın adamıydı... (...) Celal'de ilke yoktu..." (Berxwedan, Ekim 1992, Özel Sayı, sf. 7)

Eksiği var, fazlası yok. Fakat, aynı ilkesizlik PKK milliyetçiliğine de sirayet etmiştir. Öyle olduğu içindir ki, Talabani'yle ilgili bu değerlendirmenin yapılmasının üzerinden henüz bir yıl bile geçmeden Talabani'yi, 17 Mart 1993'de PKK'nın tek taraflı ateşkes ilanında, Abdullah Öcalan'ın hemen yanı başında görecektik.

Talabani'nin yüzünde güller açıyordu Öcalan'la yanyana aynı masada otururken. Yaptığı işten son derece hoşnut bir havası vardı. Aynı yüz ifadesi, ABD'nin Irak'taki işgal yöneticisi Garner'le birlikte verdiği pozda da vardır. Aslında iki resim yanyana düşünülürken milliyetçiliğin çizgisi veya daha doğru bir ifadeyle **çizgisizliği** de daha net görülür.

Talabani ve Barzani'nin siyasi kökenleri aynıdır. Talabani, Barzani'den ayrılarak yeni bir oluşuma gitmiş-

tir. KDP içerisindeki ilk ayrılık 1964'de yaşandı. Ayrışmanın o günkü biçimi Barzani ve 'Politbüro Grubu' şeklindeydi. Talabani, 'Politbüro Grubu' içindeydi. Barzani'ye yönelik eleştirilerinde daha "**sol**" bir üslup kullanıyordu. Ama bu "**sol**" üsluba rağmen, başka güçlere bel bağlama, pragmatik ittifaklar konusunda Barzani'ye çok kısa sürede rahmet okutacaktı. Talabani'nin ayrılmasından sonraki sürecini hep "birilerinin yanında" olarak tarif etmek mümkündür. Son olarak yanında yer aldığı ise, Amerika'nın Irak'taki işgal valisi Garner'dir. Zamanında çeşitli konularda Barzani'yi eleştirerek ondan ayrılmış, ama işte sonunda **Garner'in kolunda yine birleşmişlerdir**.

Mesele, dar görüşlülük mü, tercih mi?

Kuveyt'in Irak tarafından ilhak edilmesiyle başlayan "Körfez krizi" dönemi boyunca, gerek Türkiye'deki gerekse de Irak'taki Kürt milliyetçileri, **dış güçlere bel bağlama** çizgisini en üst düzeyde sürdürdüler.

Kürt milliyetçiliği, Amerika'nın diğer emperyalistlerin desteğinde Irak'a karşı ekonomik, siyasal, askeri abluka uygulanması ve ardından silahlı müdahaleye dönüşen saldırısında, yalnızca "Saddam'a karşı olan" yönü gördü. Saldırıyı emperyalizm ile Saddam yönetimi arasında bir "*it dalaşı*" olarak adlandırdılar. Ama bu tanıma bile sadık kaldıkları söylenemez. Çünkü saldırı süreci boyunca bu değerlendirmeden hareketle bir yandan "tarafsız" kalırken, aynı zamanda o "it"lerden biriyle, emperyalizm ile işbirliği olanaklarını aradılar.

Dünya halklarının çıkarlarından, anti-emperyalist gelenekten tümüyle koparak Irak'a saldırıyı "*kendileri için fırsat yaratacak bir gelişme*" olarak gördüler.

Böyle görmeleri, milliyetçiliğin dar görüşlülüğünün sonucu muydu? Veya şöyle soralım: Bu savaşın Irak

nezdinde tüm Ortadoğu'yu denetim altına alma saldırısı olduğu görülmedi mi, yoksa görüldü de bu egemenlik kabul edildiği için mi, bu değerlendirmeler yapıldı?

Doğrusunun ikinci şık olduğu, 2003'teki Irak işgali karşısındaki tavırlarıyla çok net görüldü.

Siyasetin biraz içinde olan herkesin, saldırının, Irak halkı nezdinde tüm Ortadoğu halklarına karşı açılmış bir egemenlik savaşı olduğunu, emperyalizmin "**başarı**"sı halinde, yalnızca Irak halkını değil, aynı zamanda **Kürt halkını da egemenliği atına alacağını** görmemesi mümkün değildi. Kürt milliyetçiliği görmezden gelmeyi tercih etti; çünkü görmezden gelmek, asıl tercihine, Amerikancı düzenin bir parçası olma tercihine uygundu.

Dolayısıyla tüm bu "it dalaşı", "fırsat" değerlendirmelerinin, **emperyalizmin hegemonyası altında yaşamaya rıza** gösterme anlamına geldiğini söylemek yanlış değildir.

Emperyalizme karşı açık bağımsızlıkçı bir tavır alamayan ve ona karşı mücadele etmeyen bir ulusal hareketin "**ilericilik**" sıfatını taşıması da, sürdürdüğü politikanın başarıya ulaşma şansı da yoktur. Saddam diktatörlüğünün yıkılması adına, halkların baş düşmanı emperyalizmin hakimiyetinin katliamlarla pekiştirilmesine dolaylı-dolaysız onay vermek, kısa vadede yolaçtığı sonuçlar ne olursa olsun, halkların, ulusların çıkarına değildir.

Bu kadar çok "işbirlikçilik deneyi" yaşamış, yaslandığı egemenler tarafından bu kadar çok "terkedilmiş, yüzüstü bırakılmış, ihanete uğramış" hareketlerin bunları yeniden yaşayabileceklerini bilmemesi mümkün değildir. Bu anlamda, ABD'yle işbirliği ne tarihi unutmaktan, ne siyasi saflıktan değil, bilinçli bir tercihten kaynaklanmaktadır.

işte bu zeminde ABD, Barzani ve Talabani'yi özellikle 1990'dan itibaren istediği gibi yönlendirdi. Birbirlerine karşı kışkırtan da, aralarında "barış" imzalattıran da ABD oldu.

36. Paralel'in yukarısında Saddam yönetiminin hükümlerinin kalmamasını sağlayan ABD'ydı. Bu, o zaman dünya kamuoyuna "**Kürtlerin korunması**" gerekçesiyle sunulmuştu. "Kuzey Irak'ın" ve bu bölgede "korumaya" alınan Kürt milliyetçi örgütlerin ne işe yaradığını 2003'teki saldırıda herkes gördü. ABD'nin planı 1990'lardan 2000'li yılları hesaplıyordu.

2) KADEK Çizgisinin İşgal Karşısındaki Tutumu

Saldırı ve işgal sürecinin aşamaları boyunca KADEK Kürt milliyetçiliğinin tavrı şöyle özetlenebilir:

- **Birinci aşama: "Dünya gericiliğiyle bölge gericiliği birbiriyle savaşıyor."**

Bu, 1990-91 Irak saldırısı döneminden çok iyi hatırladığımız, bazen "**it dalaşı**" diye, bazen "**yüzde elli yüzde elli**" diye ifade edilen bir teorinin yeni bir versiyonuydu.

- **İkinci aşama: "Biz sonuca bakalım"**. Müdahale engellenemeyeceğine göre, "**ne ondan ne bundan yana, biz kendimizden yana olmalıyız**" tavrı formüle edilmiştir. Bekle-gör tavrı, saldırı karşısında "hayırhah" tavrı teorileştirilmiştir.

- **Üçüncü aşama: "Şimdi Ortadoğu'da radikal dönüşüm başlamıştır. Demokratik gelişmenin önü açılmıştır."** Bu tesbit de, siyasi tavrı olarak işgalin, Amerikan müdahaleciliğinin onaylanmasıydı.

Bu tesbit, Irak ve Ortadoğu'daki "yeni durum" üzerine Kürt milliyetçiliğinin hemen her yazısının adeta giriş cümlesi olarak kullanıldı ve halen kullanılıyor.

Kürt milliyetçiliği, ısrarla ve itinayla, Irak'taki durumu **işgal** olarak adlandırmaktan kaçınmıştır. Bir çok "sağcı" kesimin, hatta Amerikancıların bile "işgal" dediği (zira üzerinde hiç tartışılmayacak açıklıkta bir olgudur; dahası Amerikan sözcüleri bile yer yer bunu tescil etmektedir) duruma, onlar "radikal dönüşüm" demekle, bir "fark" koymaktadırlar. Fark, yine Kürt milliyetçiliğinin işgal altındaki Irak için kullandıkları "**Federal demokratik Irak**" ve işgal altındaki Güney Kürdistan için kullandıkları "**Özgür Kürdistan**" tanımlarıyla derinleştirilmiştir.

Bunlar tesadüfen seçilmiş kavramlar değildir.

Emperyalizmle dünya halkları arasındaki çelişki, dünyanın baş çelişkisidir. Bu baş çelişkinin her ülkedeki tezahürleri, belli dönemlere göre şekillenmeleri farklı farklı olabilir. Fakat, açık bir işgalin olduğu yerde, artık herşeyi belirleyen olgu işgaldir. Tüm ulusal, sınıfsal tavır ve talepler, işgale karşı, yani işgalci güç olan emperyalizme karşı tavır içinde kendini ifade eder. Barzani-Talabani çizgisi için böyle bir tartışma yoktur; çünkü o işgalciyi davet edip, geldiğinde başının üstünde tutan çizgidir. Böyle bir tavır alış KADEK'te de yoktur. Talabani ve Barzani işbirlikçiliğine, bu konuda yapılan bir eleştiri de yoktur.

KADEK milliyetçiliği, bu süreç boyunca esas olarak ABD ile çeşitli biçimlerdeki işbirliğine açık olmuş, bu yönde açıklamalar yapmış, ancak ABD, bölgesel politikaları, oligarşiyle ilişkileri gibi nedenlerle buna "evet" cevabı vermemiştir. Henüz işgalin tamamlanmadığı süreçte, oligarşinin ABD'yle anlaşarak Kuzey Irak'a girip KADEK güçlerine saldırı ihtimali ortaya çıktığında anti-ABD bir propaganda öne çıkmış ama ihtimalin or-

tadan kalkmasıyla birlikte bundan hemen vazgeçilmiştir. Politik değil, pragmatik bir tutumdur.

Amerikan saldırısı boyunca, Kürt milliyetçi basınını bunu nasıl yansıttığına bakmak, "bekle-gör" tavrını, anti-Amerikan bir tutum içindeymiş gibi görünmekten kaçınma tavrını son derece açık olarak gösterecektir:

Kürt milliyetçiliğinin Amerikancı politikalarının daha açık ve pervasız savunulduğu yurtdışında yayınlanan Özgür Politika gazetesinin ABD saldırısı boyunca attığı manşetlere bakmak, bunu görmeye yetecektir.

28 Mart 2003; Manşet: "**Yaşasın Hadeş' Ceza Gerekesi**"

Manşetin altında saldırıyla ilgili ise şu başlık yer alıyor: "**Savaş hız kesmiyor**"

29 Mart manşet: "Kürt korkusu aşılmalı"

Altta orta boy başlık: "**En ağır bombardıman**"

2 Nisan manşet: Baskı furçası (Hadeş'e baskılar)

Altta orta boy bir başlık: "**Savaşın şiddeti artıyor**"

Katliam sürüyor.

Ama 3 Nisan'da saldırı yine ikinci başlık.

4 Nisan; manşet: "**Kürt Halkı Öcalan'ın doğum gününü selamlıyor... KUTLU OLSUN!**"

Saldırıyla ilgili altta bir başlık: "**Sivil kayıplar artıyor.**"

5 Nisan; Manşet: "3. Doğuş kutlandı"

En altta, sayfadaki 3. büyüklükteki başlık "Savaş Bağdat'a dayandı".

İşgal Bağdat'a dayanmıştır, ama Kürt milliyetçiliğinin gündeminde hala ilk sırada değildir.

6 Nisan; Manşet: "**4 Nisan Bayramı**" ... Kadek'in ku-

ruleş yıldönümü ve Öcalan'ın doğum günü...

Savaş'la ilgili sayfanın altında bir başlık: **"Bağdat tam bir muamma"...**

7 Nisan Manşet: **"Çözüm İçeride"**

Irak'a saldırı sayfanın altında başlık: **"Dost ateşiyle vuruldular"...**

8 Nisan manşet: **"Türkiye projesi"**

Amerikan katliamına ve işgaline ilişkin altta bir başlık: **"Şehir savaşları başladı."**

10 Nisan manşet: **"Bir dönemin sonu..."**

Evet, ABD'nin Irak'a saldırısı günlerce sonra niha-yet manşette: Ama saldırıyı manşete çıkaran ne katli-am, ne işgal; Saddam'ın heykelinin yıkılışı! **İşgal** de-meye dili varmıyor yine...

Bütün dünyanın gözü, kulağı Amerikan saldırısın-dayken, onun manşetlerine çıkamıyor bu konu, "suni gündem"ler çıkarılıyor manşetlere. Dahası, Amerikan saldırısıyla ilgili koyduğu başlıklar da burjuva medyadan farksız; *siviller, tarih katlediliyor, gerilim tırmanıyor...* Kürt milliyetçiliği, bu gelişmelerde Amerikan işgalini değil, Baas rejiminin yıkılışını görüyor... Çünkü onun baktığı pencere farklı.

Bu manşetlerin de gösterdiği gibi, **bekle-görcü tavır**, gerçekte Amerikan zaferinin bir an önce gerçekleşmesine yöneliktir. Çünkü kafa bir kez Amerikan emperyalizmine direnilemeyeceğine ve Irak halkının da direnmeyeceğine koşullanmıştır. Bu nedenle Irak'taki direnişi bırakın desteklemeyi, küçümsemişlerdir. Belki yetersiz, kısmi de olsa Iraklıların yaptığını Irak'taki Kürtlerin neden yapmadığını sorgulamak yerine direnişi küçümsemişlerdir:

"Saddam, tam da bir aşiret reisine yakışır tarzda "direnme" devam ediyor. Doğu'nun Ortaçağ zihni-

yeti ile Batı'nın donkişotvari tarzını kendisinde tam bir uyuma dönüştüren Saddam, kendi halkını da bu zihniyetin sınırlarına hapsetmeye devam ediyor. Silahı ne tanklar, toplar ne son model füzeler; onun tek silahı gözü karaca kendisine bağlamak istediği halkın inancı ve feodal değer yargıları.” (Fatma Ateş, 8 Nisan 2003, Yeniden Özgür Gündem)

Amerikan işgalinin henüz zaferini ilan edemediği, Bağdat'ı zaptedemediği günlerde söylenmiştir bu sözler. İlginçtir ki, aynı günlerde Amerikan yönetimi de Irak'ta direnişi sürdürenleri **“rejimin artıkları”** diye nitelendiriyordu. Söylemdeki paralellik utanç vericidir.

Ucuz, kaba bir çarpıtma yapılarak Kürt milliyetçiliğinin direnmemesi aklanmaya çalışılmaktadır; direniş Saddam'ın direnişi olunca, Kürt milliyetçiliğinin o direnişi desteklememesi de normaldir!

Ama bu çarpıtmayı yaparken beynini de ele veriyor. Kürt milliyetçiliğinin direnmemesini haklı göstereyim derken, esasında tüm dünya halklarının direnişini mahkum ediyor. Amerikan emperyalizmine karşı direnişi **“donkişotvari”** bir tavır olarak adlandırıyor.

Yazının devamında da şöyle deniyor:

“Çocuğunu, eşini, ailesini bırakıp bedel karşılığı binlerce kilometre uzaktaki çöl yangınlarına giren bu askerler ne için orada olduklarından bile haberdar değil.”

İster Irak ordusundan, ister Irak halkından biri olsun, oradaki her direnişçinin sonuçta kendi yurdu için direndiğini yok sayan kafa, burjuvazinin tüm devrimci savaşılar, militanlar için kullandığı **“ne istediklerinden habersizler”** klişesini kullanıyor.

Irak'da haklı, meşru bir direniş içinde olan insanları sorgulayacağına, Irak'a haksız, gayri-meşru bir amaçla gelen işgalci askerinin konumunu sorgula! Irak askeri-

nin evinden uzakta çölde direnmesini kendine dert ediyor da, Amerikan askerinin bırak evinden, kendi ülkesinden binlerce kilometre ötede orada ne aradığını dert edinip sorgulamıyor.

Bu kafa yapısı, Bağdat'ta Saddam heykelinin yıkıldığı günün ertesinde, heykelin yıkıldığı meydana gerçekleştirilen feda eylemini, ya da kısa bir süre sonra tüm dünyanın gözlerinin yeniden Irak'a çevrilmesine neden olan direnişin yükselmesini nasıl açıklar acaba? Açıklayamaz elbette. O feda eylemcileri de, işgale karşı direniş bayrağını yükseltenler de Saddam yönetimi tarafından beyni yıkanmış insanlar olmalıdır ona göre! Çünkü Kürt milliyetçiliği gibi, akılcı, sağduyulu, gerçekçi düşünseler, ABD'ye karşı "donkişotluk" yapılamayacağını bilirler!

Ya bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi verilecek, ya Amerika'nın eyaleti olmak kabul edilecek! Açıkça görüldüğü gibi arası yok. Kürt milliyetçiliğinin ağzından çıkan her söz, ikinci şıkkın kabul edildiğini gösteriyor.

İşgali meşrulaştıran zihniyet, işbirlikçiliği de meşrulaştırıyor

Saldırının en şiddetlendiği günler, Kürt milliyetçi basında "*Ortalık iyice kızıştı*" başlıklarıyla karşılanmış, işgale "işgal" denilmediği, saldırıya "saldırı" denilmediği gibi, işbirlikçiliğe de işbirlikçilik denilmemiştir.

İşgal karşısındaki tutum, işgalcilerle işbirlikçilik yapan Talabani-Barzani çizgisine karşı da izlenmiş; onların yaptığının niteliği de telaffuz edilmemiştir. Bölgedeki güçler ortaya konulurken, "**dünya gericiliği**" ve "**bölge gericiliği**"nden (kastedilen ABD ve Saddam yönetimi) sözedilirken, **Kürt milliyetçi gericiliği**'nden de sözedilmeliydi.

Kürt milliyetçi hareketinin saflarında Barzani-Talabani-ABD işbirlikçiliğinin meşrulaştırılmasına ve teorileştirilmesine yönelik bir çok tahlil yapıldı. Barzani ve Talabani'nin Amerika'yla işbirliği, "*Stalin'in Hitler ile anlaşma imzalaması*" na, "*Sovyet devriminin Kemalizmi desteklemesi*" ne atıf yapılarak aklanmaya çalışıldı.

Stalin nasıl Hitlerle anlaşma imzaladıysa, Lenin nasıl Kemalistleri desteklediyse, Kürt milliyetçiliğinin Amerika ile işbirliği de bu çerçevede görülmeliydi!

KADEK, denilebilir ki, başından itibaren Barzani ve Talabani'nin konumunda olabilirdi. Buna karşı değildi, ama ABD'nin ihtiyaçları, oligarşinin itirazları buna engel oldu. Aşağıdaki satırlar, ABD'nin Irak'a saldırısından bir yıl önce yazılmıştı Kürt milliyetçi basında: "*ABD Saddam'ı devirmek için ortak arıyor. ... ABD kararlı görünüyor, galiba AB ülkeleri olmadan da Irak'a müdahale edecek. Harita yeniden çizilebilir. **Bunda Kürtlerin aktif rol üstlenmeleri gerekir. Üç büyük Kürt partisinin kendi aralarında güç birliği yapmaları ve sonra da Saddam rejimine karşı olduğunu açıklayan dünyanın lider gücü ABD ile bir konsensüs aramaları gerekmektedir.***" (Haydar Işık, 23 Şubat 2002, Özgür Politika)

KADEK, işgalden önce de sonra da bu "konsensüs"ün arayışı içinde oldu.

Mantık, Amerika'nın "ilerici" bir iş yaptığı üzerine kuruluydu. Öyle ki, biri de "*Amerika Hitler'e karşı savaşırken iyi, Saddam'ı yıkarken kötü mü oluyor?*" diye tarihi gerçekleri de, mantığı da alt üst eden sorular sorabiliyordu. Amerika'nın ilericiliğine kuşku yoktu:

"Berlin duvarının çöküşü, reel sosyalist sistemin çöküşünü de beraberinde getirdi. Reel sosyalist sistemin çöküşü ile birlikte ABD dünyayı yeniden düzenlemek için harekete geçti. Hedef Ortadoğu ve Ortaasya'daki dikta rejimlerini yıkarak aşmaktı... Eski doğu

bloku ülkelerindeki tekçi sistemler yıkılarak demokrasi sistemi oturtuldu..." (Yusuf Serhat Bucak, 16 Nisan 2003, Özgür Politika)

Irak'ta binlerce kişinin katledilmesinden, Bağdat'ın işgal edilmesinden bir hafta sonra yazıldı bu satırlar. 1990'ların başlarında *"emperyalizm değişti, artık insan hakları, demokrasi ihraç edecek..."* diye yazıldığında bu en azından bir öngörüydü. Oysa 2003'te bu öngörünün yanlışlığı kanıtlanmışken, emperyalizmin döktüğü kanın ortasında yazılıyor bu satırlar. Hızını alamıyor yazar: *"ABD ve müttefiklerinin müdahalesi ile 24 yıllık Saddam diktatörlüğü sona erdi. Saddamperestlerin başı sağ olsun. Kürdistanlıların da gözleri aydınlıkta olsun. Sömürgeci sistemin saç ayaklarından biri yıkıldı. **Darısı sömürgeci sistemin diğer saç ayaklarının başına!**"*

Bundan daha açık davet mi olur? Bundan daha açık mandacılık mı olur? 1920'lerin başlarındaki mandacılar bile, işgalciyi daha usturuplu bir dille çağırıyordu. Kürt milliyetçiliği, *"Amerika Türkiye'ye!"* diye haykırıyor adeta. *"Zaferin çok olsun Amerika!"* diyen bu satırlarda milliyetçilik mi, yoksa işbirlikçilik mi görüyorsunuz?

KADEK, devrimci bir anlayışta olsaydı, Amerikan saldırısı karşısında yapacağı açıktı; Irak'ın Arap, Kürt, Türkmen halkıyla birlikte emperyalist işgale karşı silahlı direnişi geliştirmeye çalışacaktı. Fakat KADEK çizgisinde bu bir ihtimal dahi olarak bile tartışılmamıştır. En fazla bir kaç kez *"üzerimize gelinirse kendimizi savunuruz"* tarzı açıklamalar yapılmıştır, ki bu da sadece KADEK politikasını daha vahimleştirir; bana dokunma da başka halkları katledersen katlet anlamına gelir.

Talabani-Barzani çizgisi, burjuva, feodal bir önderlik tarafından biçimlendirilmiştir. Bu anlamda işbirlikçiliği de bu çerçevede içinde yer almaktadır. Ancak

KADEK, tüm uzlaşmacı, Amerikan düzenini onaylayıcı politika ve söylemlerine karşın hala kendini devrimci, sosyalist olarak da nitelendirmekten geri durmamaktadır. O zaman KADEK'i devrimci çizgi açısından da sorgulamak zorunlu hale gelmektedir. Amerikan emperyalizminin dünya çapındaki imparatorluk hedefleri de bir yana, bir ülkeyi, o ülkenin halklarını açıkça yakıp yıktığı, katlettiği noktada, devrimcilerin, sosyalistlerin tavrı, bırakın saldırıyı, işgali onaylamayı, "fırsatçı", "pragmatik", "bekle-gör"cü bir tavır da olamaz. Olduğu noktada orada sosyalist politikadan, devrimci tavrıdan sözedilemez.

Kaldı ki, bu tavır ve politikalar, ideolojik-politik anlamda yanlışlığının ötesinde, pratik olarak da açmazdır. Halklar lehine hiç bir kazanım getirmez. Kullanmanın pek çok durumda kullanılmaya dönüşmesi gibi, fırsatçılık da pek çok durumda, oyuna getirilmeye dönüşür. Ders almasını bilenler için Körfez saldırısı dönemi iyi bir örnekti. PKK, o zaman da fırsatçı bir tavır takınmış, bu saldırıdan kendilerinin gelişebileceği bir zemin yakalama hesaplarıyla emperyasit saldırıya tavır almamıştı. Evet, bir "fırsat" yakaladılar. Ama o fırsatı Kürt milliyetçiliğine tanıyan güç ile, daha sonra PKK'ya karşı kuşatma politikası uygulayıp önderini oligarşiye teslim eden aynı güçtü.

Türkiye solunda pragmatizm ve işbirlikçiliğin meşrulaştırılması

KADEK çizgisindeki Kürt milliyetçiliğinin, Talabani-Barzani işbirlikçiliğini meşrulaştırması bir yere kadar anlaşılabilir bir tavidir. Milliyetçilik temelinde bir çok olgu, onları birbirine yaklaştırmaktadır. Ama işbirlikçiliğin meşrulaştırılması Kürt milliyetçiliğiyle sınırlı kalmadı. Türkiye solunda bazı gruplar da işbirlikçiliğin meşrulaştırılmasına ortak oldu.

Bu noktada öne çıkan gruplar ise, Kürt milliyetçiliğiyle legal partiler düzeyinde ittifak içindeki kesimlerdi. İşbirlikçiliğin meşrulaştırılması, hem Kürt sorunu ve Amerikan imparatorluğu konusundaki kafa karışıklıklarının, hem de birlik konusundaki faydacı tutumlarının ifadesiydi.

Birliğin karşılıklı tavizlerle gerçekleşmesi gerçeği, Türkiye solunda genellikle çarpık bir şekilde kavranmış, birlik adına ideolojik tavizler, birbirindeki zaafalara, sapmalara gözlerini kapama tavrı egemen olmuştur. Fakat konumuz açısından bu çarpıklık, gözlerini kapamanın da ötesine geçmiştir.

Kürt milliyetçileriyle ittifak adına, Talabani-Barzani çizgisinin eleştirisi yeterince yapılmamış, daha ötesine geçip, KADEK çizgisiyle aynı argümanlarla işbirlikçiliği meşrulaştırılmıştır.

Bu kimi kez SDP'lilerin yaptığı gibi, işbirlikçiliği önemsememe şeklinde cereyan etmiştir;

"Açık açık söylemek gerek: Ne ortaya çıkışını engelleme ne de seyrini değiştirme şansımız olmayan bir savaşta güçlerin yönelişine ilişkin farklı düşünmekten dolayı fırtınalar koparmaya gerek yok." (Metin Ayçiçek, 29 Nisan 2003, Özgür Politika)

Bu satırların yazarı kendini Marksist-Leninist formasyon içinde tanımlar; ve kuşkusuz çok iyi bilir ki, Marksist-Leninist bakış açısından sözünü ettiği "farklılık" sıradan bir farklılık değildir. Fırtına koparılmasına gerek olmadığını söylediği farklılık, Talabani-Barzani çizgisinin Amerikan düzenini kabul edışıdir. Fırtına koparılmasına gerek olmadığını söylediği farklılık, KADEK'in Amerikan düzenine itirazının olmamasıdır. Ne diyordu Cemil Bayık, hatırlanmalıdır: *"Şunu herkesin bilmesi gerekiyor; biz ABD'nin Kürdistan'da, bölgede kendisine göre istikrar yaratmasına bir şey demiyoruz. Kendi çıkarlarına göre düzenleme yapabilir..."* (20 Ha-

ziran 1999, Özgür Bakış)

PKK bunu çok önceden söyledi. Ama pragmatik sol, bunu eleştirmedi. Aynı çizgi şimdi Amerika'nın işgalle özgürlük getirdiğini de söylüyor. Bu mu üzerinde fırtınalar koparılmaması gereken farklılık? Bir siyasi hareket, üstelik de sosyalist olduğunu söyleyen bir hareket, bunun üzerinde fırtına koparmazsa, neyin üzerinde fırtına koparacak. Aslında bu satırlar, fırtına koparacak siyasi cüretten yoksun oluşun, kendi ayakları üzerinde varolma güvenini kaybedip ancak Kürt milliyetçiliğine yaslanarak varolma hesabı yapmanın itirafı olarak da görülebilir.

"Önemsememe"nin bir başka versiyonu Kürt milliyetçiliğiyle "Emek Barış Demokrasi Bloku" içinde ittifak yapan EMEP'liler tarafından geliştirildi:

"Irak Kürtlerinin bugünkü tutumu ise geçicidir, böyle devam etmeyeceğini, edemeyeceğini birlikte göreceğiz. Kürtler bugüne kadar işgalciye ancak geçici olarak katlanmışlardır. Nitekim, Barzani, yönetimin Irak'taki güçlere teslim edilip ABD'nin çekilmesini istemekte, düzenlediği toplantılara katılmakta çekinceli davranmaktadır." (Mustafa Yalçınar, 29 Nisan 2003, Yeniden Özgür Gündem)

EMEP'in Irak'a saldırı ve işgalle ilgili genel tahlillerine bakıldığında, Marksist-Leninist anlayışa göre çok yanlış şeyler söylemedikleri görülür. Amerikan emperyalizminin hedefinin dünya çapında hegomanya kurmak olduğunu de tesbit ederler. Oysa, "sessiz" kaldıkları Kürt milliyetçi çizgi, Amerika'ya başka roller yüklemekte, Irak'ı demokratikleştirdiğini, eğer Türkiye direnirse, "Türkiye'yi de demokratikleştireceğini" söylemektedir. Bunlar görmezden gelinecek, tali görülecek, tartışılması geleceğe ertelenecek politikalar değildir. Genel, soyut, teorik bir yazıda Amerikan emperyalizminden demokrasi bekleyenleri "**hain**" diye nitelendi-

rirken, Amerikan işgali altındaki Irak'ı "Demokratik Irak", Amerikan işgali altındaki Güney Kürdistan'ı "Özgür Kürdistan" olarak tanımlayan KADEK milliyetçiliğiyle ideolojik mücadele yürütmemek, en açık haliyle tutarsızlıktır.

Bu nitelikte bir tutarsızlık, sahiplerini ideolojik olarak çürütür, politik olarak oportünizm batağına sürükler.

Kürt işbirlikçiliğinin sol tarafından meşrulaştırılmasına son bir örnek olarak gazeteci-yazar Haluk Gerger'in sözlerini aktaralım:

*"Dünya Güney Kürdistan'lı Kürtlerin yıllarca katledilmelerine ve büyük açılar çekmesine seyirci kaldı. Kimse Kürt halkına destek sunmadı. Ya ABD, ya da Saddam'dan yana olma gibi iki seçenekleri kalmıştı. Kürtler doğal olarak ABD'den yana tavır koydu. Denize düşen yılanı sarılır misali bir durum ortaya çıktı. Bu anlamda ilerici insanlığın, ya da başka çevrelerin bu konuda **Kürtleri suçlamaya hakkı yoktur**. Çünkü biz onlara başka bir alternatif bırakmadık."* (1 Haziran 2003, Özgür Politika)

Burada Kürt milliyetçiliğinin işbirlikçiliğini "mazeret" göstermek için sürecin gelişimi açık bir biçimde zorlanmış; öyle anlatılıyor ki, sanki 2003 yılının 20 Martında, Amerikan birlikleri Irak sınırına dayanmış ve Kürtler de ya Saddam'dan, ya ABD'den yana olmaktan başka bir çıkış bulamamışlar. Oysa bu broşürümüzün önceki bölümlerinde somut tarihleri ve ittifaklarıyla anlatıldığı gibi Kürt milliyetçiliğinin Amerikan işbirlikçiliği, ne "anlık" bir durumdur, ne de "tüm alternatiflerin" tükendiği bir durum sözkonusudur. Bu, tek kelimeyle ifade etmek gerekirse, bir tercihtir.

Bu görülmediğinde, mesela, 4-5 yıl önce, o Kürt milliyetçi örgütlerin oligarşiyle işbirliği halinde PKK'ya saldırması nasıl açıklanır? Amerika'nın Irak operasyo-

nu 1990'dan bu yana kesintili bir biçimde süren bir saldırı olduğuna göre, Kürt milliyetçi örgütlerin bütün bu süre boyunca, hem ABD'ye, hem Saddam'a karşı Kürt-Arap-Türkmen birliğini gerçekleştirmeye çalışmaları nasıl açıklanır?

Gerger, alınacak tavrı, büyük diktatörle, küçük diktatör arasındaki bir tercihe sıkıştırıyor. Bu tür bir durum tesbiti, son derece de "tehlikeli"dir. Meseleye bu zihniyetle bakıldığında, yarın diyelim Amerikan emperyalizmi Türkiye sınırlarına dayanacak olursa, Türkiye'li yurtseverler ya oligarşiden, ya ABD'den yana olmak tercihleriyle mi karşı karşıya kalacak ve Gerger'in deyişiyle "*doğal olarak*" ABD'den yana mı tavır koyacaklar? Barzani-Talabani işbirlikçiliğini meşrulaştıran KADEK çizgisi, "Türkiye demokratikleşmezse, ABD müdahale edecek" derken zaten bu tavrını da açıklamış oluyor; Gerger'in işbirlikçiliği meşrulaştırması da kaçınılmaz olarak aynı sonucu verir. Kürt sorununu yerli yerine oturtmamak, demokrasi kavramının içini boşaltmak, kapıyı bu sapmalara açar. Sol, bu sapmalara düşmemek için, pragmatizmden ve Kürt milliyetçiliğinden sirayet eden bakış açısını terketmek zorundadır.

İşgalin "kutlanması" mı, emperyalist müdahalenin kutsanması mı?

Yeniden özetlersek; önce "bekle-gör" şeklinde, ardından "işbirlikçiliği meşrulaştırma" biçiminde tezahür eden Kürt milliyetçiliğinin politikası, mantıki sonucuna vararak, işgali "**özgürleşme**" olarak sunma noktasına vardı.

11 Nisan'da, Bağdat'ın işgalinin 2. gününde Kürt milliyetçi basındaki bir başlık, adeta "**Evet, Amerika özgürlük getirdi**" diye haykırıyordu. Başlık şöyleydi:

“Ve Kerkük Halkların”.

Başlığın altında şu satırlar okunuyordu: *“Baas rejimi tarafından onlarca yıldır baskı cenderesi altında tutulan Kürt, Arap, Türkmen ve Asuri halkları, serhıldan gösterileriyle Kerkük’ün Saddam’dan kurtuluşunu kutladılar.”*

12 Nisan’da sürmanşet, **“KADEK: HALKI KUTLUYORUZ!”** diyordu.

“Musul da Halkların Oldu... Kerkük’ün ardından dün de Musul halk serhıldanlarına sahne oldu” diye devam ediyordu haber.

Kutlanan Musul, Kerkük halkı mı, ABD miydi?

KADEK açıklamasında, **“KERKÜK, MUSUL VE DİĞER YERLEŞİM ALANLARINDA YAŞAYAN KÜRT HALKININ ÖZGÜRLÜĞÜNE KAVUŞTUĞU”** belirtiliyordu.

Amerikan işgali altına giren toprakların, tepesinde Amerikan bayrağı dalgalanan Kürtlerin **“özgürleşmesi”**nden söz etmek, işgale Amerika’nın da beklediğinin ve istediğinin ötesinde bir destek vermektir. “Özgür Kürdistan”ın özgürlüğünün nasıl bir özgürlük olduğuna ileride yeniden döneceğiz. Ancak burada şunu vurgulayalım: ABD’nin Irak’a saldırısına ve işgale “Irak’a özgürlük operasyonu” adını vermesi, kaba bir demagojidir. Ama siyasi tesbit olarak işgal altındaki toprakların özgürleştiğinden söz etmek, kraldan daha kralcı, Amerika’dan daha Amerikancı bir söylemdir.

Soru açık ve çıplaktır: Emperyalizm özgürlük getirebilir mi? Tarih açısından da, Marksist-Leninist teori açısından da bu sorunun cevabı bellidir: **HAYIR!**

Bu soruya **“evet”** diyen bir hareketin, ilericilik, demokratlık, ulusalcılık iddiası olamaz.

KADEK'in Amerikan düzeni içinde fiilen yer alma adımı: PÇDK'nın silahsızlandırılması

KADEK çizgisinin Kuzey Irak'taki örgütlenmesi olarak kurulan PÇDK, 2003 Nisan ayının sonunda, yani Bağdat'ın işgal edilmesinden yaklaşık iki hafta sonra, silah bıraktığını açıkladı. PÇDK, "*Demokrasi, özgürlük ve insan haklarını esas alan yeni bir düzenin yaratılması için ortaya çıkan koşulları Kürt halkının ve demokratik güçlerin zaferi olarak görüyor*"du.

"PÇDK, bu tarihi kararı verirken ... ABD VE DEMOKRATİK GÜÇLERLE ORTAK ÇABA GÖSTERECEKTİR. Gericici güçlerle mücadele edecek, her türlü demokratik çabaya değer biçecektir."

PÇDK bu açıklamasıyla, Irak'ta kurulan Amerikan düzenine **iltihak** etti.

Açıklamanın özeti budur. Açıklamada geçen "*gericici güçler*", "*demokratik çaba*" gibi sözcüklerin ideolojik ve politik anlamda hiç bir anlamı, önemi yoktur. Amerikan emperyalizminin işgal düzenine İLTİHAK'ı gizlemek için açıklamaya dolgu yapılmış kavramlardır.

Irak'ta ortaya çıkan koşulları, "*Kürt halkının ve demokratik güçlerin zaferi olarak*" görmek ve göstermek için ya pervasız bir çarpıtıcı olmak gerekir, ya da ABD'yi "*demokratik güç*" olarak görmek gerekir. Ki, ikincisi de birincisine çıkar. Dünyadaki tüm gericiliğin kaynağı, teşvikçisi ve örgütleyicisi olan Amerikan emperyalizmiyle birlikte "*gericici güçlere karşı mücadele*" edeceğini söyleyen birinin tüm siyasi ilkeleri yerlerinden oynamış demektir.

PÇDK'nın tavrı KADEK'in tavrıdır. ABD'nin de, oligarşinin de böyle gördüğüne şüphe yoktur. Fakat KADEK, bu konuda hiç bir kuşkuya yer bırakmamak için, PÇDK'ye silah bıraktırmasının ardından bizzat kendi açıklamasıyla da yukarıda söylenenleri onaylayan tu-

tumunu kesinleřtirdi:

*"HPG içindeki Güney Kürdistan'lı arkadaşlarımızı silahsızlandırıyoruz. Bunlar, **Demokratik Federal Irak ve Özgür Kürdistan'a** katılacaklar... Bu çerçevede Irak ve Kürdistan'da gelişecek sistemin karşısında olmayacağız".* (KADEK Genel Başkanı Murat Karayılan, Medya TV, 17 Mayıs 2003)

Açıklama, bir grup savaşçının silahsızlandırılmasının, askeri boyutunun çok ötesinde politik bir anlam taşıyor: "Demokratik federal Irak ve özgür Kürdistan" tanımlarıyla işgal bir kez daha resmi olarak onaylanıyor, işgalin demokrasi ve özgürlük getirdiği resmi bir karar olarak ilan ediliyor ve Amerikancı demokrasi ve özgürlük teorileştiriliyor.

Açıklama, devrimcilik, sosyalistlik, ilerencilik ve demokratlığa konulan **son noktadır**. Milliyetçiliğin tarihsel anlamındaki tüm ilerici özelliklerinin reddedilmesidir.

Güney Kürdistan, emperyalizmin böl-parçala yönet politikasının sonucu olarak Irak egemen sınıflarına ilhak ettirilmişti. 2003'te ise, bu topraklardaki işgal durumu değil, sadece **işgalcinin kimliği** değişmiştir. Kürt milliyetçiliğinin kendi kavramlarıyla söylersek, "Bölgesel gericiliğin" işgalinin yerini, "dünya gericiliği" almıştır.

Milliyetçiliğin değişmez doğrularından biri, tarih boyunca işgal karşısındaki tutum olmuştur. Ulusa ait toprakların yabancı güçler tarafından işgal edilmesine karşı çıkmak, **ulusal bir görev** olarak kabul edilmiştir. Yabancı güçlerin işgali, işbirlikçiler dışında tüm uluslar için silahlı direnişin maddi koşullarının varlığı demektir. İşgal altında silaha sarılmak, tüm dünyanın kabul ettiği en meşru haklardan biridir. Kuzey Irak'ta ise karşımıza çıkan bunun tersidir; işgal, Kürt milliyetçiliği tarafından silaha sarılma değil, silah bırakma gereke-

si olarak değerlendirilmiştir. Burada tabii belirleyici olan, işgalin demokrasi ve özgürlük getirdiği düşüncesidir. Demokrasi ve özgürlük geldiğine göre, artık silahlı mücadelenin de gereği yoktur!

Bu noktada artık silah bırakıp bırakmama tali bir tartışma konusudur; asıl olarak tartışılması gereken, Kürt milliyetçiliğinin demokrasi ve özgürlük tanımıyla, demokrasi ve özgürlüğün tarihsel anlamlarının, devrimci içeriklerinin aynı olup olmadığıdır. Hiç bir dönemde Marksist-Leninistlerin böyle bir demokrasi ve özgürlük tanımı olmamıştır. Milliyetçi hareketlerin de böyle bir demokrasi ve özgürlük tanımı yoktur. İşgalin demokrasi, uygarlık, özgürlük, çağdaşlık getirdiği iddiası, son yıllara kadar sadece ve sadece sömürgecilerin, emperyalistlerin, bizzat işgalcilerin iddiası olagelmıştır. Hiç bir ulus, tarih boyunca, işgalcilerinden özgürleştirici bir güç olarak sözetmemiştir. Bugün böyle bir şeyden söz ediliyorsa, bu kavramların tarihsel anlamı değiştiği için değil, **milliyetçiliğin işbirlikçiliğe dönüşmesi** sonucudur.

Kürt milliyetçiliği artık **Amerikanca** konuşuyor. Amerika demokrasiden, özgürlükten ne anlıyorsa, Kürt milliyetçiliği de onu anlıyor.

Peki madem öyle, Kürt milliyetçileri neden “Irak Savaşına Hayır Koordinasyonu” içinde yer alıp, Irak’a saldırıya karşı eylemlere katıldılar diye sorulabilir.

Evet, Kürt milliyetçiliği, ülke genelinde “ABD saldırısına karşı” platformların, eylemlerin içinde yer aldı. Ama bu katılım adeta “kerhen” katılımdı. Tersine bir tavır, o koşullar içinde, Kürt milliyetçiliğini diğer devrimci demokrat çevrelerden koparacak halkın büyük çoğunluğuyla ters düşmesine yolaçacaktı. Bu nedenle “ikircikli” bir pratiğin sahibi oldular. Kimse katılmadıklarını söyleyemezdi, “savaşa karşı” hemen her mitingde, eylemde onlar da vardı. Ama kimse bu konuda cid-

di olarak yüklendiklerini de söyleyemezdi. Çoğu durumda temsili katılımı sınırlıydı bu mücadeleye katkıları.

Kürt milliyetçiliği, bu eylemler sürecinde de, 1991’de olduğu gibi, esas olarak “bekle gör” politikasını izliyordu. Ve 1991’de olduğu gibi bu konjonktürün Kürtler için bir **“fırsat”** olabileceği düşüncesindeydiler yine. İşgalle birlikte ise bu fırsat Güney Kürdistan’da gerçekleşmiş, Kürt milliyetçileri politikalarını “yakalanan bu fırsat”ın korunması üzerine inşa etmektedirler.

Türkiye’nin Sevr’inden “Irak’ın Sevr’i”ne

“Bağımsız Kürdistan” diye yola çıkan bir hareketin, bunca dönüşüm geçirmiş olsa da, Amerikan işgali altındaki Kürt topraklarını “özgür Kürdistan” diye adlandırabilmesi çok kolay olmasa gerek. Ama KADEK bunu kolaylıkla yapmıştır. Çünkü bu teorik temel esasında geçmiş düşünceleri içinde vardır.

Kürt milliyetçiliğinin **“Sevr”** anlaşması hakkındaki görüşü, işgal altındaki bir devletleşmeyi, işgal altında “özgürlüğü” kabul etmesinin de maddi temelidir. İşgal, **“Irak’ın Sevr’i”**dir. Emperyalistlerin Türkiye’ye dayattığı Sevr’i onaylayanlar, Irak’ın Sevr’ini de onaylamakta mahzur görmeyeceklerdir.

Sevr anlaşmasının önemli bir özelliği, Kürtlere “özerklik” hakkı tanınmasıdır. Bu nedenle de Sevr, özellikle geçmişte Kürt Milliyetçileri tarafından çeşitli biçimlerde savunulmuştur.

Ancak bu sınıf bakış açısından uzak, pragmatist bir yaklaşımın ifadesidir. Oysa Sevr, her şeyden önce emperyalist niteliğinden ötürü savunulamaz. Kürtlere “özerklik” söylemi ise, halkları emperyalizm karşısında bölen, parçalayan bu nedenle de emperyalizmi güçlendiren bir aldatmacadan öte bir şey değildir. 10

Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Anlaşması, 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan galip çıkan İngiltere, Fransa, İtalya, ABD'nin oluşturduğu "İtilaf Devletleri"nin Osmanlı İmparatorluğu'nu paylaşım anlaşmasıydı. Emperyalistlerin hedefi; Osmanlı devleti sınırları içinde bulunan Arap şeyhliklerinin, Kuzey Afrika uluslarının ve Anadolu'da Ermenilerle Kürtlerin, her birini bir devletçik şeklinde örgütleyerek denetimi altına almaktır. Tüm bu devletçikler Kürtlerin dışında başarıya da ulaşır. Yani emperyalizm istediği türden bir paylaşımı hayata geçirir. Tüm bu nedenlerle Sevr'i savunmak gerici bir konuma düşmek demektir. Çünkü emperyalist dönemde Leninizm'in ulusal soruna yaklaşımı "*emperyalizmi zayıflatan ulusal hareketlerin ile-rici olabileceği*"dir. Ancak soruna milliyetçi gözle bakmak bu ilkeyi unutarak, Sevr'e övgüler dizerek ilerici bir misyon yüklemeyi getirmektedir.

Sevr, emperyalizmin askeri üstünlüğüne dayanarak dünyaya "çekidüzen verme" planının tezahürüdür. Emperyalizmin bugün Ortadoğu'ya ilişkin planı da öze budur. ABD başkanı Bush, bir sığır çobanı olarak "*Ortadoğu'daki sığırlara gözkulak olma*" benzetmeleri yapıyor alenen. Sevr, kapitalist-emperyalist gelişmenin önündeki engellerden biri olan yarı-feodal bir imparatorluğun tasfiyesini öngörüyordu; bugün da Amerika Ortadoğu'daki şeyhliklerin, diktatörlüklerin küresel Amerikan imparatorluğu önünde engel olduğunu söylüyor ve bunları tasfiyeye girişmiş durumda.

Ve Kürt milliyetçiliği de aynı şeyi söylüyor:

"Bölgede mevcut devlet biçimlerinin artık tarihin çöp sepetine atılmasının zamanı gelmiştir. Tüm Ortadoğu ülkeleri zengin kaynaklara sahip olmasına rağmen açlık içinde yaşıyorlar. Onun için bu sistemin aşılması en doğrusudur. Aynı şekilde bunlar ABD açısından da aşılması gereken güçlerdir. Amerika, ulusal

kurtuluş hareketlerine ilgi duymak zorunda. Ulusal sorunları çözmek zorunda. Diğer tarafta demokrasiye, insan haklarına ve özgürlüğe değer biçmek zorunda. Aksi durumda kapitalizmin lideri konumundaki ABD'nin, kendi çıkarlarını temsil etmesi mümkün değildir.” (22 Nisan 2003, KADEK Genel Başkanlık Konseyi Üyesi Osman Öcalan, Yeniden Özgür Gündem)

Bu değerlendirmelere göre, ABD'nin ne imparatorluk planı var, ne emperyalistlik özelliği! Bütün bu devasa askeri hareketler, bölgedeki anti-demokratik rejimleri yıkıp, demokratik rejimler kurmak ve Kürtlere haklarını vermek içindir!

Amerikan imparatorluğu, Afganistan'ı, Irak'ı işgal etmiş, sırada başka ülkeler var diyor ve Kürt milliyetçiliği *“20. yüzyıl politikaları sona erdi, Lozan yırtıldı...”* diye tesbit ediyor. Anadolu Kurtuluş Savaşı'nın sonucunda emperyalistlere karşı bağımsızlık savaşının kazanılmasının ifadesi olarak 24 Temmuz 1923'de imzalanan Lozan anlaşması, Sevr'e bir anlamda son verir. Lozan yırtıldıysa, Sevr'e geri dönüldü; ama önemli değil bu milliyetçilik için; çünkü dünya halkları gözlüğünden değil, Kürt gözlüğünden bakıyor dünyaya.

Bir “ders” çıkarılması gerektiği muhakkak!

Fakat çıkarılacak ders ne?

Bağdat'ta Saddam heykelinin yıkıldığı günün ertesinde Amerikan yönetiminden İran, Suriye ve Kuzey Kore açıkça hedef alınarak *“Irak'tan ders alın”* açıklaması yapıldı. Amerikan imparatorluğunun sözleri elbette tüm dünyayaydı. ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell, Taliban yönetimini yıkıp Afganistan'ı ele geçirdiklerinde de aynen şöyle demişti: *“Umarız Bağdat yönetimi Afganistan'dan gereken dersi almıştır.”*

Beyaz Saray'dan yapılan bu açıklamayı Şaron'un

açıklaması izledi; onun hedefi de doğal olarak Filistin halkı ve Filistinli devrimci, yurtsever, islamcı örgütlerdi. Bağdat'ın Firdevs meydanında Saddam'ın heykelinin yıkılmasını hatırlatan Şaron *"bu görüntülerden ibret alın"* diyordu.

Kürt milliyetçiliğinin o günlerde çıkardığı ders de, tamamıyla Amerika'nın işaret ettiği yöneydi:

"Irak'a müdahaleden çıkarılması gereken ders, rejimlerin gecikmeden demokratik açılımı başlatma derisi olmalıdır."

Türkçesi; Türkiye oligarşisine deniyor ki, demokratik açılım yapmazsanız, Amerika gelir işgal eder, demokratikleşmezsen, ABD zorla demokrasi getirecek!

16 Nisan'da, Bağdat'ın işgalinden bir hafta sonra Kürt milliyetçi basında yayınlanan bir "seçme yazı", çıkarılacak ders konusunda manidardı:

Seçilen yazının başlığı şöyleydi: **"Türkler Kürtlerden Ders almalı"** (Thomas Alimhnat - The Boston Globe) Şöyle devam ediyor:

*"Türkiye'deki sorumsuz dostlarımız, ne yapıp edip Bush yönetiminden Kuzey Irak'a askeri gözlemci gönderme iznini kopardı. Şimdi şu soruyu sormak lazım. Türkler neyi gözleyecek? Yanıt gayet basit: Türkler oturup **gerçek bir Amerikan müttefikinin (yani uzun yıllardır zulüm görmüş kahraman Kürtlerin)** kritik an geldiğinde nasıl davrandığını gözlemeli.*

*... Başından beri **Kürtler örnek bir müttefik tavrı** gösterirken, Türkler tam anlamıyla muhalif bir tutum sergiledi."*

Ulusal onuruna ve gururuna düşkün her Kürt için bir Amerika'lının ağzından bunları duymak, sadece bir utanç vesilesi olur. Fakat Kürt milliyetçiliği Amerika'nın gözünde "değer kazanmış" olmaktan hiç de şi-

kayetçi değil. Dolayısıyla, bütün bu gelişmelerden Kürt milliyetçiliğinin doğru bir ders çıkarması da mümkün gözükmüyor. Amerika'nın Irak'ı işgalinden ve bu işgalde Talabani-Barzani çizgisinin düştüğü durumdan, başta ülkemizdeki Kürt milliyetçileri olmak üzere, tüm milliyetçi hareketlerin ders çıkarması gerekir. Bu ders ise, ne "demokratikleşin yoksa Amerika demokratikleştirecek" dersidir, ne de "nasıl Amerika'nın en çok övülen müttefiki olunur" dersidir. Çıkarılacak ders; emperyalizme tavır almayan her milliyetçi hareketin, eninde sonunda emperyalizmin düzeninin bir parçası olacağı, hatta daha ötesi emperyalist katliam makinasının bir dişlisi haline dönüşebileceğidir.

IV

ULUSAL HAREKET, ULUSAL KURTULUŞÇULUK

Sorular sormak, cevaplarını tartışmak gerekiyor.

Dünya halkları ve devrimciler, ulusal sorunla yeni karşı karşıya gelmiyorlar. Ulusal sorunun çözümü ilk kez tartışılıyor değil. Emperyalizm yeni bir olgu değil. Emperyalizmin ulusal sorun karşısındaki tavrının ve demagojilerinin onlarca çeşidiyle karşılaşıldı bugüne kadar.

Ne var ki, yaşadığımız günlerdeki gelişmeler içinde, tüm bunlar adeta yok sayılmaktadır.

Milliyetçilik ve işbirlikçilik, emperyalizm ve sömürgecilik, ulusal sorun ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, bağımsızlık ve ulusal kurtuluşçuluk nedir, ne değildir, Marksizm-Leninizmin ve tarihsel pratiğin ışığında yerli yerine oturtulmaksızın, ideolojik, politik kaosun içinden çıkılmaz.

Sormak ve tartışmak bunun için gereklidir.

Sormayan ve tartışmayanlar, ideolojik mücadeleden kaçanlar, kendi ideolojisine ve politikasına güvenmeyenlerdir.

1) İşbirlikçilik, “ezilen ulus milliyetçiliği”nin meşruluğuyla açıklanabilir mi?

Barzani-Talabani çizgisi “ulusal haklar”ın kazanılmasının, ancak ABD’ye yaslanarak mümkün olabileceğini teorileştirmiştir. Bu teoride bağımsızlığa yer yoktur. Fakat bu teoride, görünümün tersine “ulusallık” da yoktur. Olmadığını ABD’nin Irak’a saldırısının ilk günlerinde göstermişlerdir. Güney Kürdistan bölgesinde bulunan ve Amerikan saldırısına karşı direnme kararı olan islamcı Kürtlere de (ki bunlar devrimci, sosyalist Kürtler de olabilirdi) saldırmakta tereddüt etmemiştir bu işbirlikçilik.

Bu nokta; **ezilen ulus milliyetçiliğinin milliyetçilik olmaktan çıkışıdır**. Ve bu nokta aynı zamanda, emperyalizme dayanan herhangi bir milliyetçi düşüncenin, milliyetçi siyasi hareketin **milliyetçiliğini de koruyamayacağı**nın, öyle kalamayacağına pratik tezahürüdür.

Güney Kürdistan’da somut olarak ortaya çıkan bu olgu, teorik planda “**Ezilen ulus milliyetçiliği ne yaparsa meşru mudur?**” sorusunu da gündeme getirmektedir.

Ezilen ulus milliyetçiliğini karakterize eden nedir?

Birincisi; yurtseverlik, ulusal çıkarların savunulması, bağımsızlıkçılık (veya anti-emperyalizm)! Burada ele aldığımız olguda (Talabani-Barzani Kürt milliyetçiliğinde) bu olguların varlığından sözedilemez.

İkincisi; ilerici bir milli burjuvaziden sözedilemeyeceğine, Kürt ulusu özelinde de böyle bir olgu olmadığına göre, ezilen ulus milliyetçiliği de esas olarak yok-

sul halk kitlelerinin hareketidir ve ezilen ulusun çıkarları, halkın çıkarlarıyla birebir olmasa da, büyük ölçüde aynılaşmış olmalıdır. Talabani-Barzani Kürt milliyetçiliğinde, yoksul Kürt köylüsünün ne ulusal, ne sınıfsal, sosyal çıkarları savunulmamaktadır.

Ezilen ulus milliyetçiliğinin yüzyıl boyunca yarattığı tarihsel siyasal gelenek içinde “ayrı bir devlet” olmaktan anlaşılan bağımsız bir devlettir; ama Kürt milliyetçiliğinin önderliğindeki Güney Kürdistan’da artık sözkonusu olan Amerikan bayrağının gölgesinde dalgalanan bir Kürdistan bayrağıydı. Ayrı devlet, (eğer Amerika’nın izni olursa) artık Amerika’nın eyaleti haline getirilmiş bir devlet olacaktır.

Milliyetçiliğin bu tarz ele alınışının kaçınılmaz sonucu, Talabani’nin, Barzani’nin, Türkiye oligarşisinin düştüğü konuma düşmektir. Burada ezilen ulusun milliyetçiliğiyle, ezen ulus milliyetçiliğini aynılaştırıyor değiliz. Burada artık sözkonusu olan klasik anlamdaki bir milliyetçilik değildir. Emperyalizmle işbirlikçilik yapıp bir ülkeyi işgal ettirmek, Amerika’nın Ortadoğu hakimiyetinin ayağı olmak, dünya çapında ABD imparatorluğunun kurulmasına destek vermek, Amerikan askeri olmak, artık Marksist-Leninist literatürdeki “ezilen ulus milliyetçiliği” içinde değerlendirilemez.

Milliyetçiliğin bugün halklara sunabileceğinin en fazlası “*kendi ulusal bayrağı altında sömürülmek*”tir. Daha fazlasını veremez. Daha fazlasını da istememektedir. “Kurtuluş”un bu biçimine emperyalizmin de temelinde bir itirazı yoktur.

2) İşbirlikçilik, UKKTH ile açıklanabilir mi?

İşbirlikçiliği meşrulaştırma çabası içinde olanlar,

ulusal sorunun en temel kavramlarından biri olan Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı'nı da çarpıtmaktan geri durmadılar. Bu çarpıtmada da, Kürt milliyetçiliği ve onun soldaki ittifakları, birlikteydiler. Talabani-Barzani işbirlikçiliğini "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı" (UKKTH) ile açıklamaya kalkmak, ulusal meseleden, onun tarih içindeki evriminden hiç bir şey anlamamaktır.

Sömürgecilik teorisinin en kıdemli savunucularından olan SDP'liler, aslında sömürgecilik teorisinin de iflasını gösteren Kuzey Irak'taki durumu böyle açıklıyorlar:

*"Güneyli Kürtler **elbette kendi kaderlerini tayinde kendilerince** davranacaklardı; öyle davrandılar."* (Metin Ayçiçek)

Bir başka eski **KSD'li**, şimdi **SDP'li** de şöyle diyor:

"UKKTH'nın Kürtler tarafından nasıl kullanılacağı, bizzat Kürtlerin kendi bileceği bir iştir. ... Egemen ulusa mensup bir sosyalist, ezilen ve sömürge altında tutulan Kürt ulusunun kuracağı devletin karakterini tartışma konusu yapmaksızın onların bu hakkını savunur.

Denebilir ki, bu devlet gerek bölgesel gerekse dünya çapındaki devrimci-demokrat mücadeleye katkı sağlamaz; hatta yakın gelecekte başa bela bile olabilir. Böyle bir olasılık var olsa bile, bir Türk sosyalisti asla UKKTH savunmaktan vazgeçemez." (İrfan Cure, 2 Mayıs 2003, Özgür Politika)

Emek Barış Demokrasi Bloku'nun öteki bileşeni EMEP de **aynı noktadan** katılıyor SDP'lilere:

"Kuşkusuz hiç kimse Irak'ta Kürtlerin kendi kaderlerini kendi bildiklerince tayin etme haklarına tek bir laf edemez." (Mustafa Yalçınar, 29 Nisan 2003, Yeniden Özgür Gündem)

İşbirlikçilik, pratik ve pragmatik gerekçelerle meşrulaştırılmaya çalışıldığında bu kadar vahim değildir. Garner-Barzani-Talabani'nin elele vermiş fotoğrafında, ya da Kerkük'ün Kürt valisinin Amerikan bayrağı altında ve Amerikan generali gözetiminde yemin etmesinde "ulusların kendi kaderini tayinini" görmek, siyasi bir şaşılıktır. Marksist-Leninist literatürün ulusal sorun konusundaki tüm teorik-pratik birikimini, mirasını yok saymaktır.

"Kendi kaderlerini tayin hakkını kullandılar, denecek bir şey yok..." Bu apolitik tavır, ideolojik mücadeleden kaçışın da bir başka yolu olmuştur.

SDP'li İrfan Cure'nin aktardığımız yazısının devamında bu kaçış daha da açık ifade ediliyor:

*"Olabilir, şimdi günün modası olduğu için bazı Kürtler de Amerikan sever olabilirler. Ama onlara karşı ideolojik-siyasi mücadele, **egemen ulusa mensup ve kendisini sosyalist olarak niteleyen insanların işi olmaz."***

Peki kimin işi?

Kürtleri sadece Kürtler mi eleştirebilir? Bunun mantığını anlamak mümkün değil. İster Kürtler, isterse de dünyanın öteki ucunda bir başka halk "Amerikansever" olmuşsa, onu eleştirmek her sosyalistin görevidir. Ama kafa, "**ulusal çitlere**", özel olarak da "**en başta Kürt sorunu olmak üzere**" **çitine** öyle bir takılıp kalmış ki, işbirlikçiliği meşrulaştırmak, ya da onunla ideolojik mücadeleden kaçmak için böyle ucubeler uydurabiliyor.

Kürt milliyetçisi Haydar Işık ise, İrfan Cure gibi sadece "Türk sosyalistleri"nin değil, Kürt sosyalistlerinin de Barzanileri eleştirmemesini, işbirlikçiliğe "**saygılı**" olması gerektiğini söylüyor:

"Kürtlerin de yeni dünya düzeninde ulusal hakları-

nı istemeleri en doğal haktır. Savaşı Kürtler istemedi ve onlar başlatmadı. ABD her halükarda bölgeyi design (dizayn) yaptığına göre, bu yeniden düzenlemede Kürtlerin de haklarını düşünmeleri kadar insani ve doğal ne olabilir?

Bölge halkı olan Kürtlere eşit hak verilseydi, soykırım olmasaydı, kimliği ve dili özgür olsaydı, Kürtlerin ABD ortaklığını eleştirmeye hak verilirdi. Bu olmadığına göre, Saddam rejimi altında zehirlenip ölmeleri mi isteniliyor?

*Savaşı başlatan Güney Kürtleri değildir. Güney Kürtleri Saddam rejiminden bu vesile ile kurtulmak ve haklarını ABD yanında olunca alacaklarına inanmaktadırlar. ABD Kürtlere tekrar ihanet edebilir. Ama oradaki halkımız buna karar vermiştir. İyi bir sosyalist **realiteyi kabul eder, halkın kararına saygılı olur.** (11 Nisan 2003, Özgür Politika)*

Yola, her ne olursa olsun bu işbirlikçiliğini savunma ve meşrulaştırma amacıyla çıkınca, teori içdiş ediliyor. Kürtlerin Amerikan "dizaynında" yer alması "*en doğal hak*" oluyor. "*İyi bir sosyalist*" olmanın kıstası da işbirlikçiliğe saygı göstermek haline getiriliyor.

Kürt halkının, Kürt milliyetçi önderlikleri tarafından bataklığa sürüklenmesini, "halkın kararı" olarak sunmak ise çarpıtmanın en ahlaksızca versiyonlarından biridir; burjuva bakış açısıdır. Yeryüzünde Hitler'den Batista'lara, Kenan Evren'lere kadar bir çok faşist diktatörlüğün politikalarını "kitlelere onaylattığını" gözönünde bulundurursak, o zaman "iyi sosyalist"lerin tüm bu siyasi gelişmeleri "halkın kararı" olarak kabul edip saygı göstermekten başka bir şey yapmaması gerekirdi herhalde.

Emperyalizm saldırganlığını, işgalciliğini "demokrasi götürmek" ardına gizleyecek, sosyalistler de işgalciyle işbirlikçiliği "UKKTH" kılıfının içine sokacak! Ola-

cak şey mi?

Aslında işbirlikçiliği UKKTH ile meşrulaştırmaya çalışanlar, kendi teorileriyle de çelişiyorlar.

Kürt milliyetçiliğinin (ve solun bazı kesimlerinin) Barzani-Talabani çizgisini UKKTH ile açıklamaya çalışmaları, ideolojik-teorik yanlışlığının ötesinde, yeni bir pragmatizm ve oportünizm örneğidir. Çünkü Kürt milliyetçiliği, çok önceden **ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesinin geçersizliğini** ilan etmişlerdi. Şimdi işbirlikçiliği açıklama sıkıntısı içinde yeniden geçersizliğini ilan ettikleri teoriye sarılmaları, oportünizmden başka neyle açıklanabilir?

Bakın Öcalan daha İmralı savunmalarında ne diyordu:

*"(...) Körfez savaşı sonrası Türkiye'yi yakından ilgilendiren gelişmeler, Kürt meselesine çözümü hayati kılıyor ve bunun yolu da gerçekten geçmiş temel ihtiyaç olan kapsamlı bir demokratikleşmeden geçiyordu. PKK burada direndi... Tek çareyi bunda görüyordu. Halbuki reel sosyalizmin çözülüşünden, demokratik çözüm tarzını çıkarabilmeliydi. **Ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesinin artık geçerliliğini yitirdiğini, bilimsel teknik değişiminin aslında 17. Yüzyıldan beri gelişmenin ürünü olan ulusal-devlet anlayışını çözdüğünü, aynı sınırlar dahilinde demokrasiyi geliştirerek, sınırlara hiç dokunmadan geliştirilecek bir çözümün daha gerçekçi olduğunu görmeliydi. Kısaca, 70'ler programını bırakıp yeni bir programa ulaşmalıydı.**"* (Öcalan'ın İmralı Savunması'ndan)

Bu teori daha yakın zamanlarda yine KADEK yöneticileri tarafından değişik biçimlerde tekrarlandı:

*"Yer yer ulusal devlet sınırlarını savunan ve ulusal devlet modelini sol adına yücelten yaklaşımlar görülmektedir. **Günümüzde ulusal devletlere çakılıp kal-***

mak, çağdaş kabileler haline gelmektir. *Dün kapitalizmin gelişimi karşısında feodal çitler ne kadar ilerici ise bugün de gelişen evrensel değerler, ekonomik ve sosyal gelişme karşısında ulusal devletler benzer konuma düşmüştür.* (Mustafa Karasu, 26 Nisan 2003, Özgür Politika)

Demek ki, onlara göre, UKKTH bu kadar belirsiz, şekilsiz, istediğin yöne çekilebilecek kadar lastikli.

Bir zamanlar "Bağımsız Kürdistan"ı, ayrı mücadele, ayrı örgütlenmeyi bu ilkeyle açıkladılar. Sonra "demokratik cumhuriyet" deyip, "burjuva demokrasinin zaferi!" deyip ilken geçersizliğini ilan ediyorlar. Şimdi Amerika'yla işbirliği de aynı ilkeyle açıklanıyor. Bu, UKKTH teorisinin tutarsızlığı değil, bu teoriyi işine geldiği gibi kullanmaya çalışanların tutarsızlığıdır.

Kürt milliyetçiliği UKKTH konusunda bu noktaya, "ayrılmaktan yana" olmadığı için gelmiş değildir. Kürt milliyetçiliğinin artık böyle bir tartışması yoktur. **UKKTH'nin reddi, doğrudan emperyalizme karşı bağımsızlığın reddinin sonucudur.** Aşağıdaki sözler, bunu tartışmaya yer bırakmayacak kadar açık gösteriyor:

*"Dünya koşulları artık böyle bir şeyi (bağımsızlığını) kaldırmıyor, ulusal sorunun çözümünde zorlanıyor. İki bloka ayrılmış dünyanın ortaya çıkardığı gerçeklik gibi bir durum sunmuyor. Yaşanan gelişmeler içerisinde geri bir çözüm oluyor. Ayrılmak, ayrı devlet kurmak, **emperyalist sistemden gelen egemenlik yaklaşımına karşı cephe almak**, bütünüyle sistem dışına çıkmak ve kendi kabuğuna çekilmek, ulusları geliştirmiyor, -geliştirmede de."* (Dünyadaki Değişimin Özellikleri Ve Partimizin Yenilenme Yaklaşımları, Serxwebun, Sayı 212)

Mesele işte budur; emperyalist sistemin egemenliğine karşı çıkmak ya da çıkmamak!

3) Ulusal bir hareket hangi durumda ne yapar?

Amerika, Irak'taki tek gerçek müttefikimiz Kürtlerdir derken, Irak genelindeki tabloyu da ifade etmiş oluyor. Kürt milliyetçi kesim hariç, Irak'ta hiç kimse işgalcileri alkışlarla karşılamamış, benimsememiştir. Direnme biçimleri farklı olsa da, gerek yurtseverlik, gerekse de islami temelde Irak halkının ezici çoğunluğu işgale karşı tavır almıştır. Ulusal bir hareketin yeri de, işgalcinin değil, halkların yanındır. Katliamla, işgalle geniş halk kitleleri sindirilmiş, karşı çıkamaz hale gelmiş olsaydı bile, ulusal bir hareket, işgale karşı direnişi örgütlemek ve halkı birleştirmek görevini omuzlamalıydı.

Tersi yapılmıştır. Marksist-Leninist teoride, bunu haklı gösterecek hiç bir tez bulunamaz. Böyle bir örnek de yoktur zaten. Kürt halkının daha önce defalarca katledilmiş olması, Kürt ulusal haklarının gasbedilmiş olması, Amerikan işbirlikçiliğini meşru hale getirecek bir gerekçe değildir. Politik açıdan da, ahlaki açıdan da bir halkın katledilmesine, bir ülkenin işgal edilmesine ortak olarak elde edilecek hiç bir kazanımın meşruluğu yoktur. Böyle bir ortaklıktan elde edilecek kazanım ne kadar büyük olursa olsun, kazanım işbirlikçiliğini ulusalcılık yapmaz. Kaldı ki, Irak ve Güney Kürdistan somutunda böyle bir "ulusal kazanım" da sözkonusu değildir. İşbirlikçiliğin sonucu, Irak'ın ve Güney Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesidir.

9 Nisan'dan itibaren Irak'taki baş çelişki, işgalciyle, işgal edilen toprakların halkları arasındadır. Öncesi bir yana, bu noktadan itibaren hiç bir siyasi güç tavrını "*bölge gericiliğiyle uluslararası gericilik arasında*" taraf olup olmamak, veya "*Ne Saddam, Ne Bush*"tan

yana olup olmamakla açıklayamaz.

Amerikan işgali altında, **yurtsever** olmanın gereği işgale karşı çıkmak; **devrimci, ilerici, sosyalist** olmanın gereği ise, mücadeleyi bütün olarak Amerikan imparatorluğunun dünya çapındaki terörizmine karşı mücadele olarak ele almaktır. İşgale onay veren yurtsever, Amerikan imparatorluğuna onay veren devrimci olmaz.

Irak özelinde de, dünya çapında da yurtseverler, devrimciler ya Amerika'yı, ya Saddam'ı savunacağız şeklinde bir ikileme karşı karşıya değillerdir. Keza, Amerikan müdahalesine karşı çıkan herkesi, Saddam'ı savunmakla suçlamak da çok kaba bir çarpıtmadır. Çarpıtmanın esas sahibi Amerikan propaganda mekanizmasıdır. Oligarşi de, Kürt milliyetçiliği de bu "tezi" benimsemiştir. Bu propagandayla dünya halkları ve örgütlülükler baskı altına alınmak istenmiştir. Devrimciler emperyalizmin propagandif baskıları altında belirlemezler tavırlarını. **Saddam yönetimi bir küçük-burjuva diktatörlüğüdür.** Irak halkı üzerinde baskı uygulamış, işkenceci, katliamcı bir rejimdir. Halkın ulusal veya dini inançları, gelenekleri, hakları çeşitli biçimlerde baskılar altına alınmış; her egemen sınıf yönetimi gibi Saddam yönetimi de Irak sınırları içinde yaşayan farklı milliyetten ve dinden halk kesimlerini birbirine karşı kışkırtmış, kullanmıştır. Bunlar ne dünya için, ne devrimciler için sır değildir. Amerikan propaganda mekanizması Saddam diktatörlüğü konusunda "dünyayı aydınlatmaya" başlamadan önce de, devrimcilerin Irak hakkındaki tahlilleri bunları içeriyordu. Devrimcileri emperyalizmden farklı olarak baskı, terör yönetimleri karşısında tutarlı yapan da budur zaten. Emperyalizm, halklar üzerindeki baskıları, ancak kendi çıkarları gerektirdiğinde "sorun" olarak görür, eğer çıkarları tersini gerektiriyorsa, o baskılar onun için hiç sorun teşkil etmez. Nitekim, Afganistan'daki şariat yönetim-

lerini de, Saddam yönetimini de onlarca yıl destekleyen ABD'den başkası değildi.

ABD'nin Irak'a saldırısı karşısında belirlenecek tavır açısından "Saddam'ın ne olup olmadığı" ancak ikinci dereceden önem taşır. Saddam'ın şu veya bu nitelikte olması, Amerika'nın Irak'ı işgalinin meşru olup olmasını belirlemez. Saddam'ın "gericiliği" nedeniyle Amerikan işgalini meşrulaştırmak, "*halklar yapamadı, o halde Amerikanın müdahalesi, işgali meşrudur*" demektir; ki bu mantık genelleştirildiğinde, Amerika'nın dünyanın en az beşte dördünü işgal etmesi de meşru sayılır. Çünkü bugün dünyanın çok az ülkesinin dışında ezici çoğunluğunda, gerici, faşist diktatörlükler işbaşındadır.

Nitekim, Saddam'ın gericiliği nedeniyle Irak'ın işgalini meşru gören Kürt milliyetçiliğinin bakış açısı, "işgallerle dünyayı demokratikleştirme" zihniyetine hiç de uzak değil:

"İran, Suriye ve Türkiye büyük bir değişim baskısı altındadırlar... kendisinden başka kimseye yaşam hakkı tanımayan ideolojik yapılanmalar ve sembolleri, Bağdat'ta yaşanan akıbetle karşılaşmak durumundalar. Eğer kendini değiştirip demokratikleştirmezlerse, bir tanka takılan halat, o sembolleri de yerde sürükler." (11 Nisan 2003, Özgür Politika başyazısı)

İlginçtir; aynı günlerde Hürriyet yazarı **Ertuğrul Özkök** de şöyle yazıyor: "*Şimdi sıra ülkemizdeki üçüncü dünyacılığı yıkmakta.*"

Bu nasıl bir tesadüf, nasıl bir paralelliktir?!

Kürt milliyetçiliğinin tasvirine bakın; Amerikan tanklarına takılan halatlar, diktatörlükleri yıkıyor. Amerikan tankları özgürlük getiriyor. Amerika'nın Irak'a saldırı operasyonuna "Irak'a özgürlük operasyonu" adını koyması, Afganistan saldırısına "sonsuz özgür-

lük, sonsuz adalet” adını koyması ne kadar yüzsüz, ah-laksızcaysa, bu tasvir de o kadar yüzsüz ve ahlaksızca-dır.

Amerikan tanklarına özgürlük ihracı misyonu yük-le-yen düşüncede, milliyetçi veya devrimci bir yan yok-tur. Bu düşüncede halkların iradesi yoktur. Bu düşün-cenin Talabani-Barzani düşüncesiyle ne farkı var? Hiç bir farkı yoktur. Öyleyse KADEK’in kendi çizgisini “de-mokratik çözüm çizgisi”, Talabani-Barzani çizgisini de “ilkel milliyetçi çizgi” olarak adlandırmasının hiç bir maddi temeli yoktur. Bu ayırım, suni bir fark koyma ça-basından başka bir şey değildir.

Ulusal bir hareket de, devrimci bir hareket de, veri-li koşullarda siyasi mücadelesinin başına Amerikan imparatorluğunun Irak’taki işgaline son verilmesi tale-bini koyarak; **“bağımsız, demokratik Irak”** doğrultu-sunda mücadele etmek durumundadır. Özetlersek; Amerikan işgaline tavır almayan, bağımsızlığı savun-mayan bir hareket, demokrat, ilerici bir **“ulusal hare-ket”** olma özelliğini de kaybeder.

4) Ulusal hareketi ulusal hareket yapan emperyalizme karşı bağımsızlığı savunmasıdır!

Bu noktada sorumuzu daha somut sorabiliriz: Tala-bani ve Barzani ne yapmalıydı? KADEK ne yapmalı?

Bağımsız demokratik Irak talebini savunmanın ön koşulu, **“ABD işgal ettiği topraklardan çekilsin!”** tale-bini dile getirmektir. Bu, bırakın devrimci, sosyalist ol-mayı, “demokrat”lığın, yurtseverliğin temel ölçüsü-dür. İşgale son verilmesini talep etmeyen ne demok-rat, ne yurtsever olamaz.

Devrimcinin de, demokratin da, yurtseverin de emperyalist işgal karşısındaki tavrı tartışılmaz. Kürt devrimcilerinin, milliyetçilerinin de Irak'taki tavrının ne olması gerektiği açıktır. Bunun dışındaki her tavır, oportünizmle, pragmatizmle, işbirlikçilikle açıklanabilir ama devrimcilikle, yurtseverlikle, demokratik çizgiyle açıklanamaz.

"ABD hakimdir, güçlüdür, boyun eğmek gerekir" gibi bir teslimiyetçilikten hareket edilmeyecekse, "reel politik" gibi gerekçelerle devrimcilik, yurtseverlik çarpıtılmayacaksa, halkların çıkarları ve ulusal çıkarlar açısından bakılacaksa, bu soruların cevabında bir bilinmez olamaz. "*Başka çareleri yoktu, kader utansın*" gibi söylemlerle işbirlikçilik meşrulaştırılmayacaksa, ortada teşhis konulamayacak bir durum yoktur. Barzani, Talabani veya KADEK'in yapması gereken, Ortadoğu coğrafyasındaki bu emperyalizm-halklar saflaşmasında halkların safında durmaktır; emperyalizme karşı tavır almaktır. Bu tavır alınmadığı için teori ve gerçekler karmakarışık edilmektedir. Amerikan işgali yerine, Kürdistan'ın özgürleşmesinden, Musul ve Kerkük'teki serhildanlardan, demokratik Irak'tan sözedilmesi, teoriyi karmakarışık hale getirmenin hangi uç noktalara vardığının göstergeleridir. Irak'ta herşey tüm dünyanın gözleri önündeyken, bunları ileri sürmek, ya saçmalamaktır, ya da pervasız bir çarpıtma.

Teorinin özellikle 1990'dan bu yana iç içe edildiği bir noktada, yeniden Lenin'e, Stalin'e, Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısı tartışmalarına dönmek kaçınılmazdır.

Ulusal sorun ve ulusal hareket konusunda en başa yine Stalin'in şu sözlerini koymalıyız:

"Böylece ulusal sorun, ulusal boyunduruğa karşı savaş gibi özel bir sorun olmaktan çıkıyor, ulusların, sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin emperyalizmden

kurtuluşu genel sorunu haline geliyor." (Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, sf. 91)

Burada "**bağımsız, demokratik Irak**" formülasyonunun bütünlüğü belirleyicidir. "Emperyalizmden kurtuluşu" içermeyen, bağımsızlığın savunulmadığı bir durumda, ulusal sorunun çözümünden de, demokratiklikten sözedilemez.

"Demokrasiyi savunmak", kavrama yüklenen çok çeşitli anlamlar nedeniyle bugün bir siyasi hareketi ayırdeden noktalardan biri olmaktan çıkmıştır. Soyut, sınıfsal niteliği belirtilmemiş bir demokrasiden sözedilenler, biliniyor ki, emperyalist demokrasiden sözediyorlar. Emperyalist demokrasi dışında bir demokrasi savunuluyorsa, bu ancak bağımsızlıkla birlikte gerçekleşebilir. Bir siyasi hareketi ayırdeden de budur. Demokrasiyi savunduğunu söyleyenler, görüyor ki, peka **Avrupacı** veya **Amerikancı** oluyorlar. Bağımsızlığı savunmak, bunun dışında bir konum belirlemektir. Emperyalist sömürü ve tahakküme, Amerikan imparatorluğuna karşı çıkmaktır. Emperyalist müdahaleleri, ister askeri, ister ekonomik, politik araçlarla gerçekleştirsin, meşru görmemektir.

Peki bu çizginin dışında kalan bir hareketi nasıl değerlendireceğiz? Evet, ülkemizdeki Kürt milliyetçi hareket, demokrasiyi savunuyor, cumhuriyeti savunuyor; bunu "**demokratik cumhuriyet**" diye de formüle etmiş bulunuyor. Ama bu onun ilericiliği için yeterli mi? Bu noktada tartışmalar hiç kuşkusuz yeni değildir; Irak'taki somut durumla birlikte ortaya çıkmamıştır. Bu tartışmaya, 12 Eylül mahkemelerinde Devrimci Sol Ana Davası Savunması olarak hazırlanan Haklıyız Kazanacağız adlı savunmada şu cevap verilmişti:

*"... Tekel öncesi dönemde, bir ulusal hareketin desteklenmesi, onun **demokratik ve cumhuriyetçi** programı temelinde, feodalizme karşı ilericiği açısından söz*

*konusu olurken, emperyalizm ile birlikte kıstas değişmiştir. Yeni dönemde ulusal hareketin desteklenip-desteklenmemesi **emperyalizme karşı tavrına bağlıdır**. Çünkü **demokrasi mücadelesi, her türden gericiliğin sosyal temelini oluşturan emperyalizmin boyunduruğuna karşı savaşım içinde bir anlam ifade etmektedir**.*

(...) Marksist- Leninistler günümüzde herhangi bir harekete veya isteme karşı tavrı belirlerken öncelikle şu soruyu sorarlar:

*Emperyalizmi zayıflatıp, proletarya hareketini -bir başka deyişle dünya demokratik hareketini- güçlendiriyor mu? Bu soruya verilecek olumlu yanıt Marksist-Leninistlerin desteğini gündeme getirirken, olumsuzluk, bu desteğin verilmesinin temel koşulunu -anti emperyalizm koşulunu- ortadan kaldıracaktır. Çağımızda ilericiliğin temel kriteri budur. **'Cumhuriyetçilik', 'demokratizm'** gibi öğeler, ancak anti-emperyalizmi tamamlayıcı olması anlamında değer kazanırlar. Anti-emperyalizmden yoksunluk, bu 'demokratik' öğeleri içi boş ve nesnel olarak gericiliğin hizmetine sokulmuş sözcükler haline getirecektir..." (Haklıyız Kazanacağız, cilt 2, sf. 889)*

Amerikancı, Avrupacı kesimlerin siyasi tahlil ve sloganlarının bağımsızlığı hiç bir biçimde içermemesi bilinçli bir tercihtir. Örneğin reformist kesim, "Özgür Irak" sloganını kullanırken, Kürt milliyetçiliği de "demokratik cumhuriyet çözümü, Federal Demokratik Irak" kavramlarını kullanıyor. Sloganlar, emperyalizmle çatışmaktan, karşı karşıya gelmekten kaçışı ifade etmenin ötesinde, demokrasinin Avrupa ve Amerika aracılığıyla gelebileceği düşüncesine dayanıyor.

Avrupacılık, demokrasinin "Kopenhag kriterleri" aracılığıyla, diplomatik yöntemlerle, Amerikancılık ise Amerika'nın ekonomik ambargoları veya askeri müdahaleleriyle geleceğini düşünüyor. Avrupacılık ve Ame-

rikancılık, görünürdeki biçimsel farklılığa rağmen aynı noktada buluşuyor. Aralarındaki farklılık artık *“hangi emperyalist daha iyi”*, *“hangi sömürgeci daha uygar”* tartışmasının ötesinde değildir. Reformist ÖDP çizgisi ve paralelindkiler demokrasiye Avrupa aracılığıyla geçişi savunurken, Talabani-Barzani çizgisi ve KADEK tavırlarını Amerikan müdahalesiyle demokrasiden yana belirlemişlerdir. (KADEK, aynı zamanda demokrasiye Avrupa emperyalizmi aracılığıyla geçişin de savunucusudur.)

5) Milliyetçilik nasıl kullanılıyor?

Uluslaşma feodalizmin yıkılmasının sosyal zemini olarak 19. yüzyıl boyunca sürdü. 20. yüzyıl, devletleşme dönemiymiş. 1900-1950 arasında yaklaşık 60 devlet kuruldu. 1950-1990 arasında da devletleşme sürdü; bu dönemde kurulan devletlerin bir çoğu emperyalizmin sömürgelerinde gelişen bağımsızlık hareketlerinin sonucuydu; bir kısmı ise emperyalizmin sömürgelerini (yeni-sömürgeleştirerek) *“azad”* etmesi biçiminde gelişti.

1990-2000 arasında ise, *“yeni devlet”* kurulması, yüzyılda eşi görülmedik bir oranda arttı. 50’yi aşkın yeni devlet katıldı uluslararası arenaya.

1900’lerin başlarında Avrupa’da 20 devlet vardı. Bu sayı bugün 50’ye yaklaşmıştır.

Bu *“devlet”*lerin bir çoğu, sosyalist sistemin yıkılışının üzerinde emperyalizmin yeni bölgesel planlarının ürettiği devletlerdir. Sadece bu bile milliyetçi hareketlerin son yirmi yılda nasıl emperyalizm tarafından kullanıldığını göstermeye yeter. Peki nasıl gelindi böyle bir sürece, *“ulusal hareket”*lerdeki bu dönüşüm na-

sıl gerçekleşti?

Onyıllar boyunca sosyalist sisteme dayanan ve aynı zamanda sosyalist sisteme güç veren ulusal kurtuluş savaşları, 1990'lı yıllardan itibaren bu niteliğini kaybetti. Bu dönem boyunca ulusal kurtuluş hareketlerini karakterize eden en önemli özellik, "ulusallıkları" kadar, sosyalizmden etkilenmeleri ve sosyalist bir yönelime sahip olmalarıydı.

Sosyalist sistemin artık dayanılacak bir güç olmaktan çıkması ve tersine emperyalist sistemin geçici de olsa güç kazanması, milliyetçiliğin doğasında varolan tüm zayıflıkları açığa çıkardı. Milliyetçilik sürekli olarak kendine dayanaklar arayarak zafere ulaşmayı esas almıştır.

Sosyalist sistemin varlığı, milliyetçi hareketler için bir moral güçtü; desteğin zaman zaman maddi-askeri biçimlere de büründüğü oluyordu. Ama sosyalist sistemin milliyetçi hareketlere en büyük desteği, objektif olarak emperyalizmin ve oligarşilerin imha saldırılarını önlemesiydi. Sosyalist sistemin yıkılması, bu koşulları alt üst etti. Devrimci, Marksist-Leninist olduğunu söyleyen, silahlı mücadele sürdüren hareketlerin bile savrulmalar yaşadığı bu sürecin en çarpıcı etkisi ise ulusal hareketler üzerinde görüldü. Sosyalist ülkelerdeki revizyonist yönetimlere yakınlıklarına, uzaklıklarına göre bu etki değişik boyutlar göstermiş olsa da, temeldeki milliyetçi ideolojiden dolayı, çok büyük bir savrulma yaşadılar.

"Yeni Dünya Düzeni"ne teslim olmanın ilk adımları, sosyalizmden etkilenmeyle benimsenen isimlerin, amblemlerin, söylemlerin terkedilmesiydi. Bunu silah bırakmalar, ateşkesler, barış teorileri izledi. Tüm bunlar her ülkenin kendi koşullarında farklı bir seyir gösterdi. Kimi hemen silah bırakıp "masaya" otururken, kiminde bu gerçekleşmedi; ancak bu farklılaşma da

kendilerinden değil, emperyalizmin ve işbirlikçi yönetimlerin belirlediği bir farklılıktır.

Bu adımların ardından hemen tüm milliyetçi örgütler, sanki anlaşmış gibi aynı şeyleri söylemeye başladılar. Çünkü hemen hepsi, "emperyalist çözüm" arayışı içine girmişti.

Kuşkusuz ki, devrimci hareketler de, ulusal kurtuluşçu hareketler de sosyalist sistemin yıkılmasıyla çok zor bir döneme girdiler. Güçlü bir kuşatma altında kaldılar. İdeolojinin, kendine güvenin sınındığı nokta işte burasıydı. Milliyetçiliğin ideolojik olarak zaafı, güçsüzlüğü, bu zayıf ideolojik temel üzerinde inşa edilen örgütlenme ve aynı ideolojinin yön verdiği strateji ve taktikler, bu koşullarda daha fazla dayanamazdı.

Devrimci hareketin Kürt milliyetçiliğine yönelik bir çok yazı ve açıklamasında vurguladığı gibi, bu koşullarda milliyetçi hareketler, hiç arası-ortası olmayan bir tercihle karşı karşıydılar: **Ya** "Yeni Dünya Düzeni"ne teslim olup emperyalist sistemin bir parçası olacak, **ya da** devrimci bir muhasebeyle devrimci çizgiye, sosyalizme yöneleceklerdi.

İkinci tercih, güçlüklerle doluydu. Milliyetçilik ise, pragmatikti. "Gerçekçi"ydi! Tercihini yeni dünya düzeninden yana kullandı. Bağımsızlık hedefi, yerini hak kırıntılarına bıraktı. Devrim ve iktidarın sözü edilmez oldu. Fakat milliyetçi kültürün ürünü olan "kullanma" mantığı hala duruyordu. Bu kültürden ise tabii ki güçlü olan, yani emperyalizm yararlanacaktı.

1990'lı ve 2000'li yıllar denilebilir ki, milliyetçi hareketler açısından **kullanılma** dönemidir.

KDP-KYB'nin Irak'ta oynadığı rol, daha önce Kosova'da, UÇK tarafından oynanmıştı...

Irak'ın işgalinden önce, hatırlanacağı gibi emperyalistler BM Barış Gücü şemsiyesi altında Bosna'yı, NATO şemsiyesi altında da Kosova'yı işgal etti.

ABD'nin önderliğindeki NATO güçleri, 1999'da Yugoslavya'yı 78 gün boyunca "*Kosova'daki Sırp katliamını durdurmak*" gerekçesiyle bombaladılar.

Saldırının ardından emperyalizmin oluşturduğu işgal güçleri (KFOR) Kosova'ya yerleşirken, KDP ve KYB peşmergelerinin Güney Kürdistan'da ABD generalini alkışladıkları gibi, Kosova'da da Arnavutları sokağa dökerek emperyalistleri alkışlatan bir başka milliyetçi örgüt vardı: adı Kosova Kurtuluş Ordusu, kısaca UÇK idi.

UÇK, Arnavut milliyetçisi bir örgüttü. Sıfatına ve iddiasına bakılırsa, "*Kosova halkının kurtuluşu için*" savşıyor, "*bağımsızlık mücadelesi*" veriyordu.

UÇK, kısa bir dönem emperyalistler tarafından "terörist örgüt" olarak adlandırılmışsa da, esas olarak ABD tarafından desteklenmiş ve silahlandırılmış bir örgüttür. Çoğu elemanı, Amerika'daki Arnavut göçmenler arasından devşirilip eğitilmişti. Yugoslavya'ya yönelik saldırının başından itibaren NATO ile UÇK arasında ilişki vardır. UÇK milislerinin bir çoğunun üniformalarının kollarında "ulusal" bayraklarının yanında görülen Amerikan bayrağı herşeyi anlatmaya yeterliydi.

"Bağımsızlık mücadelesi" verdiğini söyleyen UÇK, "Miloseviç diktatörlüğü" ne karşı emperyalist diktatöre müdahale çağrısı yapmıştı. (***Saddam diktatörlüğüne karşı Amerikan diktatörlüğüne sığınan Kürt milliyetçileri gibi***).

Emperyalizm, önce onyıllardır birarada yaşayan Balkan halklarını birbirine karşı kıskırtmış, ardından "kurtarıcı" olarak o toprakları işgale geliyordu.

Emperyalizmin Yugoslavya'ya "müdahale" koşul-

larının oluşturulmasında "Racak Katliamı" önemli bir gerekçeydi. 15 Ocak 1999'da Racak'ta, onlarca Arnavut katledilmişti. Emperyalist medyaya göre fail tabii ki "Miloseviç yanlısı Sırplar" idi. Tüm dünyaya böyle anlatıldı. Herşey olup bittikten sonra hazırlanan raporda ise, katliamı Sırpların gerçekleştirmedeği açıklandı. Katliam büyük ihtimalle, UÇK tarafından gerçekleştirilmişti. Milliyetçiliğin işbirlikçiliğe ve emperyalizmin yönlendirmesinde kontrgerillacılığa dönüştüğünün bir örneği olarak geçti tarihe UÇK.

Sanki UÇK, **milliyetçiliğin tüm melanetlerini göstermek için** kurulmuş bir örgüttü.

Kosova "kurtulunca" bu defa UÇK'nın saldırıları başladı. Sırlara, Çingenelele yönelik intikam saldırıları düzenleniyor ve ardından Arnavut olmayan herkese "**Artık burada yeriniz yok.**" diyordu. Dün "etnik baskı"nın hedefi olan, şimdi iktidar olunca, aynısını başka halklara uyguluyordu.

Ama aynı UÇK Kosova'da bulunan Amerikalılara, Fransızlara, Almanlara, İtalyanlara, İngilizlere, Ruslara "**burada yeriniz yok**" diyemiyordu. Çünkü zaten onların himayesinde "milliliğini"(!) savunabilmektedir.

UÇK emperyalizmin işgalinden bir süre sonra Kosova'daki kolluk gücü rolünü üstlendi. Bir süre sonra; çünkü; emperyalizm işbirlikçisini işgalden sonra da bir süre denemeye devam etti. UÇK tam denetim altında davranmakta pürüz çıkarınca UÇK binaları basıldı, liderleri tutuklandı, UÇK'nın atadığı belediye başkanları BM temsilcileri tarafından görevden alınıp, yer yer zorla makamlarından kovuldu. Emperyalistler, açıkça "**UÇK liderlerinin deneme aşamasında**" olduğunu söylüyorlardı. İşbirlikçilik o kadar kolay değildi yani. ABD'nin **Irak'taki işbirlikçilerine karşı da** aynı yöntemleri uygulaması dikkat çekicidir.

Yeterli deneme sürecinden geçip güven veren UÇK,

emperyalistler nezdinde terfi etti: UÇK'lılardan NATO'ya bağlı muhafız birlikleri kuruldu.

Kosova'da da işgalin ardından "demokratik" bir yapı oluşturuldu. Görünürde parlamento vardı ama NATO ve BM temsilcileri bir cunta şefinin yetkisine sahiptiler. Kimlerin seçimlere girip girmeyeceğini onlar belirledi, beğenmedikleri meclis kararlarını veto ettiler. Ama Yugoslavya demokratikleştirilmişti!

"ABD Kürtlerin özgürlüğüne saygı gösterirse..."
diyene Balkanlardan tarihsel bir not:

ABD ve Avrupa emperyalizmi, Balkanlar'ı bölüp parçalayınca ve bölgeye yerleşinceye kadar "ulusal sorunlar" konusunda çok duyarlı(!)ydılar. Yugoslavya saldırısının gerekçesi bile "etnik temizliği önleme" olarak adlandırılmıştı. Kosova'daki **Arnavutlar**, mutlaka etnik baskıdan kurtarılmalı, ulusal haklarına kavuşmalıydı!

Bir de emperyalizm bölgeye yerleştikten sonra olana bakalım:

Mart 2001'de bu defa Makedonya'da çatışmalar başladı. Makedonya nüfusunun dörtte birini oluşturan **Arnavutlar** ulusal haklarını istediler. Miloseviç yönetimine karşı Kosova'lı Arnavutların "ulusal hakları" için Balkanları yakıp yıkan emperyalizm, Makedonya'daki Arnavutların ulusal haklarını savunmak bir yana, bu defa Makedonya iktidarından yana tavır takındı.

Oysa aradan iki yıl bile geçmemişti.

Emperyalizm böyledir; tekrar da olsa, anlamakta güçlük çekenler için tekrarda yarar var: emperyalizm işine gelince ulusal hakların, işine gelince ulusal hakları gasbeden iktidarların yanındadır.

Talabanilerin, Barzanilerin daveti, daha önce Endonezya'da Gusmao tarafından yapılmıştı!

Doğu Timor, 1975'e kadar Portekiz yönetimindeki bir sömürgeydi. Portekiz'in çekilmesinin ardından Endonezya tarafından ilhak edildi. Bu ilhakin arkasında da Amerika vardı. Endonezya'yı buna yönlendiren oydu. Irak'ın Kuveyt'i ilhakına yeşil ışık yaktığı gibi...

Ağustos 1999'da Doğu Timor'da, Doğu Timor'un bağımsız mı, yoksa Endonezya'ya bağlı özerk bir yönetim mi olacağını belirlemek amacıyla referandum yapıldı. Timorlular önemli bir çoğunlukla bağımsızlık doğrultusunda oy kullandı.

Ne var ki, Endonezya, (özellikle de Amerikan eğitilmiş ordusu) bu bağımsızlığı kabul etmedi ve saldırılara başladı. Aslında Endonezya ordusu Amerika'ya bağımlı bir orduydü; ama Doğu Timor konusunda emperyalizmle çelişki halindeydi. ABD'ye göbeğinden bağımlı TSK'nın aynı Kuzey Irak Kürtleri konusunda ABD ile çelişki içinde olması gibi...

Amerika'nın Doğu Timor karşısındaki tavrı da aynı Kürtler karşısındaki tavrı gibiydi. Doğu Timor halkı, onun bağımsızlığı, özgürlüğü veya katledilmesi umurunda değildi. Yıllarca Portekiz aracılığıyla sömürgeleleri olarak kullanmışlardı. Sonra Endonezya'yı ilhaka yöneltten de oydu. Doğu Timor'un ilhaki sırasında 200 bin Timorlu katledildi. Ne ABD'nin, ne İngiltere'nin sesi çıkmadı. Çünkü ilhak katliamını yürüten emperyalizmin adamı diktatör Suharto'ydu.

1990'larda ise Suharto artık gelişen halk hareketini engelleyemiyordu. Emperyalizmin çıkarlarını garantiye alabilmesi için Suharto'nun defterini dürüp kan deşikliği gerekiyordu. Seçimlerle Suharto'nun 32 yıllık diktatörlüğüne son verildi, ama yeni yönetim de halk hareketini önleyebilme güveni vermiyordu.

Şimdi **bölüp-parçalayıp** öyle **yönetme** zamanıydı.

Halk muhalefetini oluşturan güçlerin milliyetçi, mezhepçi nitelikte olmaları da emperyalizm için uygun fırsat demektir. O güne kadar “tek parça” olarak sömürdüğü Endonezya’yı şimdi bölüp parçalayarak yağmalamaya geçilecekti.

Emperyalizmin Doğu Timor’un bağımsızlığını desteklemesi işte bunun sonucuydu. Bir ülkeye emperyalizm tarafından bağımsızlığının bahşedildiği her yerde buna benzer hesap ve çıkarlar vardır.

Emperyalizmin yürürlüğe koyduğu plan bir çok yanılla Kosova’dakine veya sonraki yıllarda gündeme getirilecek olan Irak’takine benzerdir.

Doğu Timor’da çatışmaların önü alınamamaktadır. ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright, ya Endonezya durumu kendi kontrol etsin, ya uluslararası müdahaleye karşı çıkmamalı derken, BM şemsiyesi altında işgal gücü hazırlanmıştır zaten. Sonuçta ABD “katliamı önlemek”, “adada istikrarı sağlamak için” müdahale edeceğini açıklar.

Ve tam bu noktada **kilit rolü**, Doğu Timor Bağımsızlık Cephesi (Fretilin) lideri Xanana Gusmao oynar. Gusmao, “*Birleşmiş Milletler öncülüğünde askeri birliklerin bölgeye gönderilmesini*” ister. İşgali meşrulaştıracak daveti yapacak işbirlikçi-milliyetçi lider bulunmuştur. **(UÇK’nın NATO’yu davetini, veya Talabani-Barzani’nin ABD’ye davetini hatırlayın!)**

Gusmao, emperyalizmi böyle bir müdahaleden ne kadar karlı çıkacaklarına ikna etmek için de “*Asya-Pasifik bölgesi için Doğu Timor’un sanayi yatırımları ve mali merkez olabileceğini... Panama’nın sağladığı kolaylıkları sağlamayı düşündüklerini...*” açıklar. Söylenenin özü şudur: “*biz size Endonezya’dan daha iyi bir işbirlikçi oluruz!*”

Milliyetçiliğin hemen her yerde bu söyleme başvurduğunu hatırlayın yine.

Uluslararası işgal gücünün bölgeye yerleşmesi üzerine Doğu Timor'u işgal altında tutan Endonezya, birliklerini bölgeden çekti. **(ABD Kuzey Irak'a girince, Türkiye'nin Kuzey Irak'taki güçlerinin bir kısmını çekmesini hatırlayın.)**

Milliyetçi lider Gusmao, yıllar sonra Doğu Timor'a dönmüştü ama **uluslararası işgal gücü askerlerinin koruması altında!** Doğu Timor artık "bağımsız"dı ama, sınırlarını uluslararası işgal gücü koruyordu!

Afganistan'da Kuzey İttifakı; "Ülkemizi daha çok bombalayın!"

Sovyetler'e karşı Taliban'ı destekleyip, kullandı, sonra Taliban'a karşı Kuzey İttifakı'nı kullandı.

Kuzey İttifakı saldırı başlamadan önce, *"15 bin askerlerini Amerika'nın emrine verebileceklerini"* açıkladı. KDP-KYB de böyle açıklamıştı.

Afgan halkının üstüne bombaların yağdığı günlerde Kuzey İttifakı, *"Saldırı bir kaç gün daha sürerse Taliban daha fazla dayanamaz"* diyerek yağın bombalardan çok mutlu olduklarını açıkladı. **"Bağdat hafif bombalanıyor, biraz daha etkili bombalanmalı" diyen Talabaniyi hatırlayın.**

Balkanlar'da UÇK'nın oynadığı rolü Afganistan'da üstlenen Kuzey İttifakı, 1996'dan beri Taliban iktidarına karşı savaşan bir güçtü. Afganistan'da çoğunluğu oluşturan Peştun'ların dışındaki, Hazara, Tacik ve Özbekleri temsil ettiğini iddia ediyor. Onları bir araya getiren aşiret-milliyet bağlarıdır; siyasal açıdan ise kurdukları partiler islamcı bir özellik taşıyordu.

ABD'yle işbirliği yapıldığı andan itibaren kuzey itti-

fakı ve Taliban arasındaki çatışma, bir iç iktidar kavgası olmaktan çıkmış, Kuzey İttifakı'nın kendi ülkesine, halkına karşı işgalci emperyalizmle işbirliğine dönüşmüştür. Emperyalizme *"siz havadan biz karadan"* diyerek kendi ülkesinin işgaline kapı açan bir güçtür Kuzey İttifakı.

Kullanma üzerine yapılan küçük hesaplar; kullanılmaya, ve ihanetlere dönüşmüştür

Önce halkları birbirine kırdır; ulusal çelişkileri kıskırt, çözümsüzleştir, sonra kurtarıcı olarak gelip kendin işgal et. Emperyalizmin yöntemi bu kadar açıktır. Sorunu yaratan da, çözücülüğüne soyunan da emperyalizmdi.

Emperyalistler bu planı uyguladıkları her yerde kendilerine bir **"davetçi"** de yaratmışlardır. Irak'ta Barzani-Talabani, Doğu Timor'da Gusmao, Kosova'da UÇK, Afganistan'da Kuzey İttifakı...

Andığımız bu örneklerin dışında da milliyetçiliğin benzer tezahürlerini görmek mümkün. Arafat'ın, hemen her İsrail saldırısının ardından ABD'ye *"müdahale et, İsrail'in anlaşmalara uymasını sağla"* diyerek yaptığı çağrılar da Amerikan müdahaleciliğini meşurlaştıran milliyetçiliğin değişik tezahürleridir.

Bu "çözüm"lere onay veren milliyetçi liderlikler, kaçınılmaz olarak emperyalizm tarafından kullanılan bir güce dönüşmektedirler.

"Ulusal sorun"a, burjuvazinin mi, halkların gözünden mi bakılacak?

Marksist-Leninistler, ulusal soruna da ezilenlerin, halkların çıkarları açısından bakar. *"Sömürgeler soru-*

nunun emperyalizme karşı mücadele sorunu” olduğu noktada, halkın çıkarlarıyla çelişki içindeki bir ulusal kazanımdan sözedilemez. Halkın çıkarlarıyla çelişen herhangi bir gelişme, ulusal bir kazanım olarak görülemez.

Ne güzel, Kürtçe öğrenim veren bir üniversite var Kuzey Irak'ta (Ama üniversiteyi her an kapatabilecek yetkiye sahip bir işgalci de var)! Ne güzel, kendi bayraklarını takabiliyorlar kurumlarına (Ama Kürt yetkililer, Amerikan bayrağı önünde etmek zorundalar yeminlerini) Ne güzel, Kürtçe televizyon, gazeteler var (Ama o Kürtçeyle, o gazetelerde Amerikan işgaline karşı savaşalım çağrısını yapamazsınız)!

Olguları bütünden kopararak, sınıflar mücadelesinin dışında ele alarak bir yere varılamaz. Ulusal haklar için mücadele de sonuçta emperyalizmle halklar arasındaki mücadelenin bir parçasıyla, onu hangi açıdan bakmamız gerektiğini Lenin'in şu sözlerinde de bulabiliriz:

“Ulusal kültür adına -Büyük-Rus, Polonyalı, Yahudi, Ukraynalı vb. ... bütün ulusların burjuvazisi, gerici iğrenç tertiplere girişmiş bulunmaktadır.

*Eğer konuyu Marksist olarak, yani sınıf savaşımı açısından ele alırsak; sloganları, 'genel ilkeler'le değil, anlamsız beyanlarla, parlak sözlerle değil, **sınıfların siyasal çıkarları ile karşılaştırarak ele alırsak...**” (Lenin, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, sf. 20*

Sınıfların siyasal çıkarları; evet, Kuzey Irak, Barzani-Talabani çizgisi tartışılırken, Kürt milliyetçiliğinin asla kullanmadığı bir kavram var: Kürt halkı ve onun çıkarları. Barzani-Talabani çizgisi Kürtlerin iradesi olarak değerlendiriliyor; hayır, **feodal burjuva Kürt önderliğinin iradesidir.** Kürt yoksullarını belli ölçülerde yedeklemiş olması, onun bu sınıfsal niteliğini değiştirmez.

KDP-KYB çizgisi, Güney Kürdistan'da şu veya bu ölçüde "egemenliğini" kurduğu andan itibaren bu niteliğini göstermiştir. "**Milliyetçilik mülkiyetçiliktir**"; Barzani-Talabani çizgisi, "**mülkü**" için Irak saldırısında Amerikan askeri olarak yer almayı kabul etmiş, kardeş olması gereken haklara kurşun sıkabilmiştir. Yine KDP ve KYB, bugün belli ölçülerde denetimi etkileyebildiği yerlerde KADEK ve PÇDK'ya faaliyet hakkı tanımamaya çalışmaktadır. PÇDK, Bağdat'ta büro açabilirken, Dahok'ta Kürt milliyetçisi Talabani-Barzani "iktidarı" tarafından engellenmektedir. PKK ile KDP ve KYB arasındaki çatışmaların temeli de bu "mülkiyetçi" temeldir. Oligarşiyle aynı düşünüş noktasına getiren de bu niteliklidir. Nasıl ki, PKK, Kuzey Kürdistan'ı kendi mülkü olarak görüp, orada Türkiye Soluna siyaset yasağı koymaya kalktıysa, KDP-KYB de aynı mantıkla PKK'yı Güney Kürdistan'da istememiştir.

Amerika'yla ittifak yapabilen Kürt milliyetçi hareketler, birbirleriyle değil ittifak yapmak, rekabet ve çarpışma içindedirler. Yalnızca bu olgu bile, onların "ulusal soruna", "ulusal çıkarlara" hangi gözlükten baktıklarını göstermeye yeter.

Hiç kuşku yok ki, Irak'taki, Güney Kürdistan'daki özgürlük ve demokrasiyle, Marksist-Leninist literatürdeki özgürlük ve demokrasinin ilgisi, benzerliği olmadığını Kürt milliyetçileri de biliyor.

Kavramlar, **bilerek** çarpıtılıyor. Kürt milliyetçiliği, dilimiz serbest bırakılsın, bir de iktidara ortak edilirse ne ala; bunu kimin sağladığı, ne pahasına, hangi amaçlarla sağladığı bizim için önemli değil diyen bir dargörüştürlük içindedir.

Çarpıtmanın nedeni ise, bir dünya tercihidir: "Amerikancı dünya düzeni" tercihi!

6) Kim, kimin müttefiki? “Kürtlerin yeri” hangi ittifaklarda?

“Bütün dünya Kürtlerden bahsediyor. Dünya medyası Kürtleri gündeminden düşürmüyor. Yakaladığımız bu olumlu imajı korumak gibi bir görevimiz var...” (Yusuf Serhat Bucak, 16 Nisan 2003, Özgür Politika)

Bütün dünyanın Kürtlerden bahsediyor olması coşturmuş Kürt milliyetçisini. Oysa toplumsal gündemde yer almanın basit bir ahlaki ve siyasi ölçüsü vardır; gündemde olmak değil, ne için, nasıl gündemde olduğun önemlidir. Kürt milliyetçisi bunu görmezden geliyor. Dünya Kürtleri konuşuyor konuşmasına, ama nasıl? Tüm dünyanın *“Kürtlerin Amerikan işbirlikçiliğinden”* sözettiğini es geçiyor. Es geçtiği gibi, tam bir şarlatanlıkla *“olumlu imaj”* dan söz ediyor. Oluumlu imajın adresi belli; o imaj sadece Beyaz Saray’da. Broşürümüzün önceki bölümlerinde aktardığımız Thomas Alimhnat gibileri *“gerçek bir Amerikan müttefiki”* olmakla taltif ediyor Kürtleri. O kadar. Dünya halkları kaygıyla, kuşkuyla izliyor, dünyanın devrimcileri, demokratları nezdinde hiç bir olumlu imaj sözkonusu değil.

“Amerika’nın gerçek müttefiki” tanımından rahatsız olmayan milliyetçilik, dünyada kendisine nasıl bir *“yer”* arıyor?

Osman Öcalan, bir açıklamada şöyle diyordu: *“Bir zincirin halkaları misali, statüko, siyasi, ekonomik ve askeri müdahalelerle yıkılmaya mahkumdur. ... Ege men ülkelerin çirpinişlarına rağmen, Kürtlerin özgürlüklerini elde ederek eskiyi aşmaları gündemdedir. Önümüzdeki bir kaç yılda şekillenecek statükoda, Kürtler de yerlerini alacaklardır.”* (1 Mayıs 2003, Yeniden Özgür Gündem)

Kısa vadede şekillenecek statükonun Amerika'nın belirleyiciliğinde bir statüko olacağını söylemek için kahin olmaya gerek yok. Tüm siyasi güçlerin, halkların siyaset arenasında bir yeri vardır; Amerikan imparatorluğunun dayatması çerçevesinde söylersek; ya ABD'ye göre "şer eksenini"nde, ya da ABD'nin "gerçek müttefikleri"nin yanında.

Tercihin ikinci kampta olduğu anlaşılıyor:

Ülkemizdeki Kürt milliyetçiliği, politikasıdır. Politikasızlık genel geçer sözlerle örtülmek istenmektedir. Mesela deniyor ki, "*Kürtlere gelince, onların da durumu dikkatle ele alınmayı gerektirmektedir. Savaşın eski sistemi parçalaması, Kürt inkarını kırmış ve **Kürtlerin stratejik değerini** açığa çıkarmıştır. Süreç doğru ele alınır ve doğru politikalarla yürütülürse, yeni bölge ve dünya sisteminde Kürtlerin **önemli bir yeri** olacaktır."* (Selahattin Erdem)

Kürt milliyetçiliğine göre "süreci doğru ele almak", Amerika'yla çatışmamak, karşı karşıya gelmemektir. Barzani çizgisinde, boynuzun kulağı geçmesi misali, Barzanilerin yerini almaktır. Hesap budur.

Kendi değerini, önemini, "**emperyalizmin gözünde ki değeriyle**" hesaplayan bir bakış açısıdır bu. Bu anlayışla da devrimci, yurtsever, halkçı değildir.

Mevcut statükonun alternatifi olarak Amerikan statükosunu koyduğunuz, Amerikan hegemonyasına karşı bağımsızlık şiarını yükseltmediğiniz noktada, demokrasi, özgürlük üzerine söylenen sözlerin karşılığı yoktur. Hem bölgede "*ABD'nin yapmak istediği düzenlemelere karşı çıkmayacaksınız*", Amerika'nın oluşturacağı statüko içinde yer alacaksınız, hem de bölgede demokratik çözüm gerçekleştirilecek! Kabul edilen statüko, emperyalizmin **açık veya gizli işgalidir**. Açık-gizli işgal koşullarında mümkün olabilecek demokrasinin en fazlası, "emperyalist demokrasi"nin yeni sö-

mürgelere uyarlanmış hali olan demokrasıcılık oyunudur. Talabani ve Barzani'nin savunduğu, KADEK'in "demokratik Irak" diyerek onayladığı böyle bir demokrasidir.

Talabani-Barzani çizgisinin demokrasi anlayışıyla, KADEK'in demokrasi anlayışı aynıdır. KADEK, işgal karşısındaki tavırda, demokrasi tanımında Talabani-Barzani çizgisiyle aynılaşmış olmanın üzerini örtmek için KDP ve KYB'nin "milliyetçi çözüm çizgisi"nde, kendilerinin ise "demokratik çözüm çizgisi"nde olduklarını vurgu yapıyor sık sık. Ne var ki bu kavramlarla fark koyma çabası, daha çok geçmişten gelen mülkiyetçi rekabet nedeniyle KDP ve KYB'nin KADEK'in önünde bir engel oluşturmasından kaynaklanıyor. KDP ve KYB, KADEK'le ittifak yapsalar, bu zorlama "farklılık" da silinecek.

Milliyetçiliğin, işbirlikçiliğin yarattığı ittifaklar ve ilişkiler zincirinin yarattığı karmaşık tabloyu özetleyelim sonuç olarak;

Türkiye, Amerika'nın stratejik müttefiki olmakla övünüyor, ona yaslanarak var olmaya çalışıyor. KA-DEK, Türkiye'nin en iyi müttefiki biz oluruz diyor.

Amerika, Türkiye'ye (ve tüm dünya halklarına, ülkelere) "benim dediklerim olacak, benim politikalarım uygulanacak" diye dayatıyor. Oligarşi de aynı dayatmayı Kürtlere yapıyor.

Oligarşi, ABD desteğine yaslanarak, ülke içinde Kürt halkını ezerken, Kuzey Irak'a da sayısız "sınırötesi" operasyonlar yaptı. Şimdi Amerika'nın desteğini arkasına alan Kürt milliyetçiliği "*Kuzey Irak'a bir daha girersen silahla karşılık veririm*" diyor, ülkemizdeki Kürt milliyetçileri ise, arkasında ABD, "*çöz, yoksa müdahale eder*" diyerek politika yapıyor.

Bu tablodan ilerici, ulusal bir yan çıkar mı?

Osmanlı'nın "imparatorluk" politikasına gönüllülükten, ABD imparatorluğunun müttefikliğine

Amerika ve Türkiye'nin "stratejik müttefikliği"nin yoğun olarak tartışıldığı Nisan ortasında yeni bir bildiri yayınlayan KADEK, oligarşinin en iyi müttefikinin Kürtler olduğunu belirtti:

Açıklamanın başlığı *"Türkiye için çıkmazdan çıkış bildirgesi"* idi.

"KADEK, 'Türkiye'nin stratejik müttefikinin Kürtler olduğunu' belirterek, bu 'müttefiklik' sağlanmadığı takdirde ABD müdahalesi 'ihtimaline' dikkat çekiyor: '... müdahaleye gerekçe sunan gerici yapılanmalar terk edilmeli... Halklarıyla bütünleşen ve kusurlu olmayan yönetimler olduğu takdirde, ABD'nin bölgeye müdahale etmeye cesaret edemeyeceği açıktır.'" (19 Nisan 2003, Yeniden Özgür Gündem)

Kürt milliyetçi hareketinin oligarşiye "ittifak" çağrısı yeni değildir. Birlikte Kafkaslara, Balkanlara, Ortadoğu'ya açılmayı, Yavuz Selim döneminin ittifaklarını yeniden canlandırmayı önermiştir daha önce de oligarşiye:

"Bölgesel liderlik özgücüne dayalı olarak en iddialı konuma gelecektir. Özellikle Kürtlerin bölgesel dostluğu, (Türkiye'nin) bölgesel gücüne büyük katkı sağlayacaktır. Tarihte olduğu gibi günümüzde ve gelecekte de Kürtlerin bu rolü Ortadoğu'da haklı ve güçlü olmanın temeli olacaktır. Stratejik bir tehlike olarak görülmekten çıkıp, dayanılan temel bir güç haline gelecektir."

Bu temelde Balkanlar'dan Kafkasya'ya ve Orta Asya'ya kadar güçlenmenin yolu açılacaktır..." (Abdullah Öcalan, İmralı savunmalarından)

“Bölgesel liderlik”, KADEK’le oligarşinin arasında paralellik kurmayı sağlayacak bir kavramdır. Öcalan bunu İmralı’da bu paralelliği amaçlayarak kullanmıştır. Özal’dan Genelkurmaya, Demirel’den Tayyip Erdoğan’a kadar oligarşinin dilinden düşürmediği bir amaçtır “bölgesel liderlik”. Kürt milliyetçiliği de bu noktada “bölgesel liderliğin yolunun Kürtlerle ittifaktan geçtiğini” söyleyerek, oligarşiyi “iknaya” çalışmaktadır. PKK’nın bu ittifak isteğini gündeme getirdiği ilk açıklamalarından bir bölümü hatırlayalım:

“Türkiye devletinin Kürdistan ile çelişki, çatışma ve savaş içerisinde olması kesinlikle böyle bir yönelimi için engeldir. 16.Yüzyılda böyle bir yönelim sağlarken, Kürdistan’a uygun bir yaklaşım geliştirmek zorunda kaldı. O zaman geliştirilen yaklaşım; Kürt beylikleri ile Yavuz Selim arasında belli bir ilişki ve ittifak temelinde Osmanlı, Doğuda yıllarca süren bir imparatorluk gelişimine yol açtı.

... Eğer Osmanlı yöneticilerinin yaptığına benzer biçimde tarihten ders çıkarırsa, güncel duruma uyarlanmış politikalar üretebilir. Kürtlerle çözümü, anlaşmayı esas alırsa, Kürt ulusunun gücünü arkasına alır ve onun desteği ile birleşirse Doğuya ve Güneye yönelik açılımını yürütebilir...” (PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan, 23-24 Nisan 1999, Özgür Politika)

Osmanlı bir imparatorluktu. Varoluşu işgal, yağma ve haraç üzerine oturuyordu. Artık **Osmanlı imparatorluğu yok**. Ama aynı bölgede imparatorluk rolünü üstlenen başka bir ülke var: **ABD**. Türkiye’nin Ortadoğu-Balkanlar-Kafkaslarda bir “imparatorluk” rolüne soyunmasının (Kürtlerle stratejik ittifak gerçekleştirdiği koşullarda dahi) mümkün olmadığını herkes biliyor; soyunacağı rol, taşeronlukla yağma-talandan kırıntılar almasıdır. Kürt milliyetçiliğinin “oligarşiyle ittifak”ı da bu yağma-talana ortak olmaktır.

Halkların çıkarlarını terkedip Türkiye oligarşisiyle imparatorluk politikaları uygulamanın teorisini yapanlar; bu yeni konjonktürde, olmayan bir imparatorluğun müttefiki olmaktan **gerçek imparatorluğun müttefiki** olmaya geçişte zorluk çekmemişlerdir. Siz işbirlikçiliği kabul ettikten, işgalleri, talanı onayladıktan sonra, artık **hangi imparatorlukla işbirliği yapacağınız** tali bir sorundur.

Yavuz Sultan Selim ile işbirliği yapan Kürt halkı değil, Kürt beyleridir; yani egemen sınıflarıdır. PKK tarihten kendine örnek olarak isyanları değil, egemen sınıfların işbirlikçiliğini almaktadır. İmralı'daki savunmalarında, isyanların neredeyse hepsinin mahkum edildiği bir tarih anlayışından başka bir politika çıkması da mümkün değildir.

Şimdi "yeni bir gerekçe"yle, daha doğru bir deyişle "yeni bir tehdit"le aynı öneri tekrarlanmaktadır. Yeni gerekçe, *"bak sorunu çözmezsen, bizimle ittifak yapmazsan, ABD müdahale eder"* diye ifade edilmektedir.

Suriye, İran, Kürtlere karşı oligarşiyle ittifak yapmaya çalışıyor. Kürt milliyetçiliği de oligarşiyle ittifak yapmaya çalışıyor. Ama aynı zamanda Amerika'yla da müttefik olabileceğini söylemekten kaçınıyor. KADEK, oligarşiyle aynı mantık çizgisinde, ABD'nin "en iyi müttefiki" olmaya da adaydır.

Bunda temel bir çelişki de yoktur. ABD'yle oligarşinin müttefiki ne kadar normalse, ABD'nin Ortadoğu statükosunu kabul eden, oligarşinin bölgedeki taşeronluğunu kabul eden Kürt milliyetçiliğinin her iki güçle ittifak içinde olması da o kadar doğaldır.

KADEK'in şu açıklaması ABD'yle ittifakın "teorik temelini" de hazırlıyor: *"Bölgede mevcut devlet biçimlerinin artık tarihin çöp sepetine atılmasının zamanı gelmiştir... bu sistemin aşılması en doğrusudur. Aynı şe-*

*kilde bunlar **ABD açısından da** aşılması gereken güçlerdir.” (Osman Öcalan)*

Amaç aynı olunca, o amaç doğrultusunda işbirliği de doğaldır. Ama bir sorun var; ABD kendine başka müttefikler bulmuş. Bu noktada yapılacak şey “kendilerinin daha uygun bir müttefik olduğunu kanıtlamak”tır.

PÇDK adına yapılan açıklamalarda, “*KDP, YNK gibi partiler bugüne kadar kendi aralarında demokrasi geliştirmemişlerdir. ABD şimdi de bu güçlere dayanarak demokratik bir sistem yaratamaz.*” (2 Haziran 2003, Özgür Politika) denilmektedir. ABD’ye dayanılacak güç olarak Barzani-Talabani yerine kendini önermektedir KADEK çizgisi. ABD’nin demokratik bir sistem yaratma amacı konusunda da hiç şüpheleri yoktur.

“Demokratik değerlere önem vermesi ve Kürt halkının özgürlüğünü kabul etmesi durumunda, Amerika ile ilişkiye geçebileceklerini” de belirtiyor Osman Öcalan (22 Nisan 2003, Yeniden Özgür Gündem).

Benzer bir yaklaşımı Abdullah Öcalan da dile getiriyor:

*“ABD ile görüşme ve demokratik işbirliği olabilir. Eğer **olumsuzluk yapmazlar**, Kürt ve Türk demokratik birliğini gerçekten isterler ve gereğini yaparlarsa bu yaklaşım bütün bölge ülkelerinin demokratikleşmesini olumlu etkiler. Bush'un son zamanlarda diktatörlerin aşılması yönündeki bazı değerlendirmeleri yanlış değildi.”* (18 Mayıs 2003, Özgür Politika)

Osman ve Abdullah Öcalan, imparatorluğunu kurmak için pervasız bir saldırganlık içindeki ABD’den demokratik değerlere önem vermesini bekliyorlar! ABD’yi mi tanımıyorlar, yoksa emperyalizmi mi bilmiyorlar? Bunların cevabının hayır olduğunu kabul etmek durumundayız. O zaman geriye tek bir şık kalıyor.

Bunlar biline biline ABD'yle müttefiklik tercih ediliyor.

“ABD demokrasiyi geliştirse”... diyenlere tarihsel bir not düşmek isteriz burada.

Şeyh Mahmut Berzenci, 1918'de Osmanlı imparatorluğuna savaş açtı; “otonom Kürdistan” istiyordu. Berzenci bu savaşı açarken, büyük ölçüde bölgedeki petrol kaynaklarını isteyen İngilizlerin desteğine güveniyordu.

Berzenci ve Süleymaniye ileri gelenlerinin daveti üzerine İngiliz birlikleri bölgeye yerleşti. Şeyh Mahmut Berzenci **“Kürdistan Kralı”** ilan edildi. Bölgedeki aşiret reisleri İngiltere hükümetine bir mektup yazdılar. Aşağıda aktaracağımız bu mektubun bazı bölümlerinin “Amerika demokratik değerlere önem verirse, Kürt özgürlüğünü tanırsa...” cümleleriyle ne kadar benzerlik taşıdığına dikkatinizi çekmek isteriz. Evet, mektup şöyle diyordu:

*“Majestelerinin hükümeti, **Doğu halklarının Türk mezaliminden kurtarılıp, onlara bağımsızlıklarının gerçekleşmesi için yardım etme niyetini açıklamış olduğundan, Kürdistan halkının temsilcileri olan şefler, hükümetten İngiliz himayesine alınmalarını ve birliğin yararlarından yoksun kalmamak için Irak'a bağlanmalarını rica ederler...***

Eğer hükümet Kürtlere yardım eder ve onları korursa, onlar da onun emir ve görüşlerini kabullenmeyi taahhüt ederler.”

İngiltere başta hayır demez bu isteklere. Ne var ki devran döner, İngiltere'nin çıkarları farklılaşır; Irak'ta bir Arap iktidarı İngiltere'nin daha çok işine gelir. Anında satarlar Kürtleri. Şeyh Faysal Irak kralı ilan edilir, İngiltere Kürtlerin de ona boyun eğmesini ister. Berzenci, Faysal'ı tanımayarak yeniden kendini Kürdistan Kralı ilan eder.

Dün Berzenci'yi kral ilan eden İngiltere, bu defa krala karşı saldırıya geçer. İngiliz hava kuvvetleri, Mart 1923'te Kürt köylerini bombalar, yine kanı akar Kürt halkının. Saldırı sonucunda Berzenci hareketi 1924 yılında yenilir... Kısacası, tarih öğrenmek isteyenler içindir.

Tüm dünyayı tehdit eden, tüm ülkelere ya bana teslim olacaksınız, ya da bana karşısınız dayatmasında bulunan, teröre karşı savaş adına ülkeleri işgal edip, hukuku, insan haklarını ayaklar altına alan bir ülke, demokratik bir sistem yaratacak! Demokratik değerlere önem verecek! Buna inanmak, ideolojiler bir yana, tarihten öğrenmesini bilmemektir.

KADEK'in ittifaklar tartışması, oligarşi ve ABD'ye yönelik. Bir şey yok bu tartışmada: Halkların birliği. **Kürt milliyetçiliğinin ittifaklarında "halkların birlikte mücadelesi" seçeneği yok!** Irak'ta ve Türkiye'de Arap, Kürt, Türk, Türkmen halkların birliği ve halkın iktidarı için birlikte mücadelesi, birlikte örgütlenmesi, KADEK'in gündeminde yoktur.

Bağdat Paktı'nın alternatifi, paktın hamilerine mi sığınmak?

Kürdistan'ın bölündüğü parçalar üzerinde gerçekleşen ve gerçekleşemeyen ittifaklar, Kürt sorununun seyrinde son derece belirleyici bir rol oynamıştır. Bugün kah ABD'yle, kah oligarşiyle geliştirilmeye çalışılan ittifaklar, bu zincirdeki yanlış halkalara yeni halkalar eklemektedir.

Kürdistan'ın parçalanmışlığı üzerine şekillenen statükonun bu kadar uzun sürmesinin en önemli iki nedeninden biri, Kürt halkının burjuva, feodal, küçük-burjuva milliyetçi önderlikleri aşamaması; ikincisi; Kürt topraklarını ilhak etmiş bulunan bölge devletlerinin arala-

rındaki tüm çelişkilere rağmen genelde Kürt halkına karşı ittifak yapmayı başarmış olmalarıdır. Bağdat yıkıldı, pakt resmîyette çoktan dağıldı ama, bölgedeki oligarşik ve küçük-burjuva diktatörlüklerde *“Bağdat Paktı ruhu”* sürüyor.

İran, Irak, Türkiye ve Pakistan 1955'te Bağdat Paktı'nı kurdular. İngiltere ve ABD'nin de katıldığı bu paktın amacı, gerçekte SSCB'ye karşı Ortadoğu'yu denetim altına almaktı. Ancak, özellikle İran, Irak, Türkiye bu ittifakı **Kürt halkına karşı ittifaka** dönüştürdüler.

Temmuz 1958'da Irak krallığının devrilmesi sonrasında Irak Bağdat Paktı'ndan çekildi. Pakt'ın merkezi Ankara'ya taşındı, adı CENTO olarak değiştirildi. Bu pakt'ın “bozulmaz” niteliğine, ABD'nin Irak'ı işgali sonrasında bir kez daha tanık olundu. ABD'ye karşı bir araya gelemeyen **Türkiye-Suriye-İran**, Kürtlere karşı ittifak politikalarını sürdürdüler.

Egemen sınıfların işbirlikçiliğinin ve ezilen ulus milliyetçiliğinin açmazları, zayıflıkları ve riyakarlıkları tüm çıplaklığıyla ortaya çıktı.

Türkiye-Suriye-İran, Amerikan emperyalizminin dayatmaları karşısında aciz bir tutum sergilerken, Kürt halkına karşı hala yüksek perdeden tehditler yağdırmaya devam ediyorlar. Öte yandan Kürt milliyetçiliği de aynı şekilde *“bölgeye Türkiye'nin, İran'ın müdahalesine”* karşı çıkarken, *“silahımızla direniriz”* açıklamaları yaparken, bölgedeki büyük işgalciye karşı tek sözleri yoktur. Küçük işgalciye hayır, büyük işgalciye evet!

Kürt milliyetçi güçler, kendilerini bölüp parçalayan bölge devletlerine karşı ittifak yapamazken, egemen sınıflar ittifak yapabiliyorlardı. Bu tablo, beraberinde bölge devletlerinin Kürt milliyetçileri arasındaki çelişkilere de bol bol yararlanmalarını getirdi; Kürt milliyetçilerini birbirlerine karşı kullandılar.

Kürt milliyetçi örgütler, bölge devletlerinden birine yaslanmayı politikalaştırınca, "kullanma"nın maddi zemini de yaratılmıştı zaten. Elbette şu veya bu bölge devletinin "desteğini" almanın bedeli de vardı. Kürt milliyetçi örgütler, bu bedeli sürekli ödediler; Bedellerden biri, "kendi ulusuna ihanet"ti; desteğini aldığı bölge devletindeki Kürtlerin durumunu görmezden gelecekti. Hatta bazı durumlarda görmezden gelmek de yetmeyecek; kendi ulusunun diğer örgütlenmelerine karşı savaşıyorlardı da. Türkiye desteğindeki KDP'nin PKK'ya karşı savaşması, İran desteğindeki KYB'nin KDP'ye karşı savaşması örneklerinde olduğu gibi. Bedellerden bir diğeri, asla gerçek anlamda bağımsızlık ve demokrasiyi hedeflemeyecek olmalarıydı.

Bu ittifaklar, hep katliamlarla sonuçlandı.

Ama milliyetçilik ders almamak demekti zaten; çünkü onun ufku, pragmatizmi aşamıyordu. Kullanıyoruz sandıkları her durumda kullanılan olmak bu nedenle Kürt milliyetçiliğinin kaderi oldu.

ABD'nin Irak'ı işgal edip Saddam yönetimini yıkmasına rağmen, "Pakt" ayakta. Ama bu paktın karşısında yine bir "halklar paktı" yok.

Kürt milliyetçiliği, Pakt'ın kurulduğu 1955'den bu yana, sömürgeci, ilhakçı ülkeler ittifakına karşı halkların ittifakını kurmayı hedeflemedi.

1990'ların ortalarında, yine bir Barzani-Talabani çatışmasının ardından "barışı" sağlamak için ABD'nin gözetiminde bir toplantı yapıldı. **Türkiye** ve **İngiltere** de katıldı bu toplantıya. Toplantı sonucunda "*KDP ve YNK arasındaki çatışmalara son verilmesi, Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması, 'Bölgesel Meclis' seçiminin yapılması, Türkiye'nin bütünlüğüne yönelik bölgelerinden gelecek saldırılara karşı engelleyici olunması...*" kararları alındı.

Oligarşi, bu kararda görüldüğü gibi, Kuzey Irak'ta Kürtlerin "devletleşmesi"ne evet demiş oluyordu. Pe ki neyin karşılığında? Ecevit şöyle diyor: "*Son zamanlarda KDP ve onun lideri Barzani ile aramızda karşılıklı güvene dayalı bir işbirliği var. Sayın Barzani, bölücü terör örgütü PKK'ya karşı bize yakın destek vermektedir.*" (Yeni Yüzyıl, 5 Eylül 1998)

Kürt milliyetçiliğinin ve oligarşinin milliyetçiliğinin nasıl pragmatizm batağında boğulduğunu sadece bu anlaşmaya bakarak da görebilirsiniz. Barzani, Türkiye'nin desteğini almak karşılığında Kuzey Kürdistan'daki Kürt örgütlenmesine saldırmayı kabul ediyor. Oligarşi de PKK'ya darbe vurulacağı için memnun.

Bölgedeki egemen sınıf rejimlerinin politikası böyle olduğu için, Kürt ulusal kurtuluşculuğunun öncelikle düşünmesi gereken de aynı topraklar üzerinde yaşadıkları halklarla ittifaktı. "Bağdat paktı"nın karşısına ancak böyle bir paktla çıkılabildi. Çıkılamadı.

Tersine, Kürt milliyetçiliği, **milliyetçi çıkarları için Kürdün kanını döktü, kendi "ulusal çıkarları" için diğer halklarla arasına çitler ördü, örülmüş çitleri kalınlaştırdı ve nihayetinde ittifak içinde olması gereken halklara karşı kurşun sıktı.**

Bir çok kesim Barzani-Talabani'nin işbirlikçilikte sergilediği pervasızlık karşısında, feodal-burjuva önderliklerin tavrından çok, bunu kendi kadrolarına, kitlelerine nasıl benimsetebildiklerine şaşırdı.

Bu tarz bir işbirliği, açık ki, sadece yönetim katında olup bitmiyor. Yönetim katında oluyor, ama tabanda bitiyor. Milliyetçilik, tabanına da bu **işbirliğini** benimsetiyor.

Öcalan'ın İmralı'da geliştirdiği politikanın "başarısı" da, bunun oligarşiden önce kendi kadrolarına, tabanlarına benimsetilmesine bağlıydı. Öcalan, savun-

malari içinde bunun nasıl sağlanabileceğine de özel bir yer ayırmıştı:

“Çıkmazda ve çatışma sürecinde ileri çapta devlete yabancılaşmış, ters düşmüş Kürt halk yığınlarının da bu çözüm tarzıyla rahat kazanılacağı açıktır.”

“Unutmamak gerekir ki; tarihte Malazgirt’te, Çaldıran’da, Erzurum’da nasıl en kritik anda bu dostluk kazanmak için vazgeçilmezse, günümüzde demokratikleşme anlamında benzer bir süreci arz ediyor ve bu da ancak demokratik birlik yoluyla, incinmiş duyguların güvenle, barışla kazanılması ve pekiştirilmesiyle olacaktır.” (23 Haziran 1999, Esas hakkındaki mütalaya cevap’tan)

Düzenin “halkı kazanması”ndan sözediliyor burada. Bir süre sonra bu bir politika haline getirilerek “**devlete güven verme politikası**” olarak adlandırılmış; Öcalan, PKK’nın önüne bunu bir “**görev**” olarak koymuştur.

Milliyetçilik, sınıfsal olarak içerdiği pragmatizmle, benmerkezcilikle, politikada, taktikte, kültürde kendine özgü bir şekillenme de yaratmıştır. Barzani ve Talabani’nin Amerikan işbirlikçiliğinin kendi tabanında bu kadar kolay kabul edilebilmesi de yaratılmış bu şekillenmenin sonucudur. (Kürt milliyetçi hareketlerin yapılanmaları içinde şu veya bu ölçüde hala etkili olan feodal yapılanmalar ve geri kültür de bu benimsetmeyi kolaylaştıran bir diğer faktördür.)

Bu kültür, “reel politika” adına, anti-emperyalist düşünceden ve duygudan büyük ölçüde uzaklaşmıştır. Ezilen ulusların, sömürgeleştirilmiş ülkelerin halklarının doğal anti-emperyalist tepkileri, duyguları büyük ölçüde törpülenmiştir.

Bağımsızlık ve devrim düşüncesi silinmiştir. Ortak mücadele reddedilmiştir. Milliyetçi hareketlerin çıkış

noktalarında farklı bir üslup olsa da, oluşturulan şekillenmeye bağlı olarak devrimin, yurtseverliğin literatürü de terkedilmiş ve düzenin, "reel politika"nın, pragmatizmin dili, kavramları benimsenmiştir. Bu yanı sıra da milliyetçilik, belli bir "ulusal uyanış"ı sağlarken, aynı süreçte halkların ulusal devrimci dinamiklerini törpüleyen bir rol de üstlenmiş olmaktadır.

7) Sömürgecilik teorisi, emperyalist "küreselleşme"ye tabi olmanın da zemini

Sömürgecilik teorisi, milliyetçi harekette bir teorik tesbit olmanın, stratejiyi belirleyen bir teori olmanın ötesinde, tüm düşünce tarzını belirleyen bir kültür haline dönüşmüştür.

Sömürgecilik teorisinin doğal ve mantıksal sonucu "bağımsızlık"tır; sömürgeci devletten ayrılıp ayrı bir devlet kurmaktır. Kürt milliyetçi hareketi, çoktan bu hedefleri terketmiş, kesinlikle ayrılmayı düşünmediğini, hele hele ayrı devlet gibi bir şeyi yanlış bile bulduklarını ilan etmiş olmalarına rağmen, sömürgecilik teorisi hala onların taktiklerini, üsluplarını, propaganda ve ajitasyon yöntemlerini belirlemeye devam etmektedir.

Sömürgecilik teorisi'ne göre; Kürdistan'ın Türkiye sınırları içinde kalan bölümü, Türkiye'nin sömürgesidir. Bu tesbitin ilk sonucu, ayrı devrim ve ayrı örgütlenmedir. PKK da bu temelde yola çıkmış, buna göre örgütlenmiştir. Bu tesbit uzun yıllar tartışılmıştır. KADEK'in bugün bu tesbiti hala savunup savunmadığı belli değildir. Ama bu tesbitin pratik sonuçları **varlığını sürdürmektedir**. Halkları milliyetlerine göre böl-

mek hala Kürt milliyetçiliğinin bir politikası durumundadır.

Sömürge teorisi, emperyalizmle kolaylıkla uzlaşmanın, “küreselleşmeyi” adeta itirazsız kabul etmenin teorik altyapısıdır:

Sömürge teorisi, Türkiye'nin de bir sömürge olduğunu gözardı ederek, hedefine emperyalizmi değil, onun işbirlikçilerini koyar: *“Kürdistan devrimi en ön planda Türk sömürgeciliğini hedef alır.”* (Kürdistan Devriminin Yolu) Bu bakış açısı o kadar çarpıktır ki, “Türk sömürgeciliği”yle emperyalizm arasında bir tercih yapma “ihtimallerini” tartışır ve tercihini emperyalizmden yana yapar. Sevr'i olumlayan kafa yapısı, açıkça *“ABD'ye bağlanma, İngilize bağlanma ileri bir adımdır”* da diyebilmiştir. Sömürge teorisi bu yanıyla, Kürt milliyetçiliğinin bağımsızlık olmadan demokrasi anlayışını, ABD'nin, AB'nin himayesinde bir sistemi kabul edişinin ilk basamaklarından biridir. Sömürgecilik teorisi savunulduğu için, bunlar da kolaylıkla kabul edilmiştir.

Sömürgecilik teorisi, böyle bir ideolojik-politik zayıflık yaratmanın dışında; pratik olarak da zayıflatıcı bir role sahip olmuştur. Halk güçlerini, onların örgütlülüklerini bölmüş, zayıflatmış, oligarşiye politik manevra imkanı tanımıştır.

Tek halk-tek ülke-ayrı devrim olarak formüle edilen bu anlayış, hayatın her alanında, işçi, memur, gençlik, gecekondu yoksullarının örgütlülüklerini de fiilen bölmüştür. Gerçekte Kürt milliyetçiliğinin kafa yapısı, resmi olarak da Kürt işçilerin ayrı sendikalaşması, Kürt memurların ayrı sendikalar kurması, Kürt öğrenci gençliğin ayrı dernekler kurması şeklindedir. Ama bunu gerçekleştiremedikleri için, “aynı çatı altında” bulunmalarına rağmen, bölünmeyi fiili olarak gerçekleştirmişlerdir.

Türkiyelileşme, düzenle bütünleşme politikalarına rağmen, bu bakış açısı her alanda devam etmektedir. Sendikalarda, kitle örgütlerinde “Kürt milliyetçiliği” kendi gündemi, benmerkezçiliği çerçevesinde hareket etmekte, bu gündemi herkese dayatmaktadır.

Tek sorun, baş sorun, öncelikli sorun Kürt sorunudur. Demokratikleşme denilince de, insan hakları denilince de, mücadele denilince de anlaşılması gereken budur. Ve herşey buna tabi olmak zorundadır. Dünyada ve ülkemizdeki her gelişme, her eylem buna göre değerlendirilmiş; gelişmelerin olumluluğu veya olumsuzluğu, eylemlerin doğruluğu ve yanlışlığı Kürt milliyetçiliğinin “barış” politikalarına hizmet edip etmemesine göre belirlenmiştir.

Ve sonuçta, **sömürgecilik teorisi kendi zıddına, sömürgecilikle işbirliği çizgisine dönüşmüştür.** Başka bir deyişle, teori, bu teorinin sahiplerinin etraflarına kendi elleriyle ördükleri bir hapisane oluşturmuştur. Kendilerini örgütlenmede, silahlı mücadelede sınırlayan bir rol üstlenmiştir.

Kürt milliyetçiliğinin Irak'ta üstlendiği rolü, bir yanıla da sömürgecilik teorisinin sonucu olarak görmek yanlış değildir. Sömürgeciliğin bu noktaya varacağını, Marksist-Leninistler çok uzun zaman önce söylemişlerdir. Ortada Irak'taki gibi, somut, fiili bir durum yoktu. Ama aşağıdaki satırları okuduğunuzda göreceksiniz ki, Irak'ta bugün ortaya çıkan durum tarif edilmektedir:

“Sömürgecilik teorisi sınıfsallığın reddidir. Halkların ortak çıkarını değil temsil ettiklerini iddia ettikleri ulusların çıkarlarından başkasını göremezler. Bunu da doğru göremedikleri açıktır.

*Bu yanıla **bütün halkın çıkarlarına ters düşerler. Politikaları emekçi sınıfların politikalarıyla sürekli çelişki halindedir.**”* (Kurtuluş, sayı 2, Şubat 2000, sf. 16)

Irak'ta yaşanan, milliyetçi çizginin diğer halkların çıkarlarına ters düşmesinin, emekçilerin politikalarıyla çelişki içinde olmasının en açık ve en vahim tezahürüdür.

Kaynağını sömürgecilik teorisinden alan **ayrı örgütlenme, ayrı mücadele, tek başına kurtuluş** tezleri, Türkiye gerçeğinde de, Ortadoğu gerçeğinde de iflas etmiştir. Bu konuda son bir nokta olarak, denilebilir ki, KADEK artık bu teoriden sözetmiyor. Doğrudur. Bilebildiğimiz kadar "yanlıştır" şeklinde açık bir ifadeleri olmasa da, uzun süredir bu kavramı kullanmadıkları ortada. Aslında PKK bu teorinin açmazlarını çok önce görmüş, ama bu açmazı aşmak için düşündüğü çözümler gerçekleşmemiştir. Çünkü düşünülen "Türkiyelileşme" gibi çözümler, suni kalmıştır. Temelde milliyetçi anlayışla hesaplaşılmadığı ve sömürgecilik teorisinin yarattığı bakış açısı, düşünce tarzı, kültür aynen durduğu için, bir sonuç alamamıştır. Bugün de "küreselleşmeyi" kabul etmiş KADEK'te bile hala sömürgecilik teorisinin düşünce tarzı egemendir.

8) Ulusal Kurtuluşun milliyetçi ve devrimci muhtevası

Barzani'nin, Talabani'nin tavrında Kürt ulusunun onurunu yüceltecek, Kürt halkına gurur verecek bir yan yoktur. Tersine, bu işbirlikçilik, dünya halkları nezdinde Kürt ulusunu aşağılamaktır. Kürt tarihine silinmesi zor bir leke kazanmıştır. Yüzyıllardır yurtsuzluğu, ezilmişliği tartışılan Kürtlerin, bugün Barzani-Talabani önderliğinde ikinci bir İsrail olup olmayacağını tartışılır hale gelmesi, Kürt halkının isyan dolu tarihi için bir utanç değil midir? Bu anlamda, Barzani ve Talabani'yi böyle bir politika izlemeye, KADEK'i bu politikayı

meşru görmeye yönlendiren etkenin “ulusal bilinç” olduğu söyleyebilmek mümkün değildir. Bu ulusal değil, esas olarak burjuva-feodal sınıfsal temelde yapılan bir **işbirlikçilik** tercihidir.

Ulusallık, “*kendi dilimizde eğitim, yayın olsun*” demekten, hatta “*devletimiz olsun*” demekle özdeşleştirilemez. O dil serbestliğinin hangi çerçevede gerçekleştiği, o devletin nasıl bir devlet olacağı belirler ulusallığı. Eğer, dil serbestliğini, tüm diğer ulusal haklardan, sınıfsal taleplerden vazgeçip düzenle uzlaşma karşılığında istiyorsanız; o artık “ulusal kurtuluşçu” bir tavır olmaktan çıkar. Bu kapsamdaki bir dil serbestliği için mücadele etmek için “ulusal hareket” olmak da gerekmez zaten; bu pekala farklı örgütlenmelerle gündeme getirilebilir bir taleptir.

Ulusal kurtuluşculuk **anti-emperyalist muhtevadan ayrı düşünülemez**. Bir hareket, oligarşinin icazetinde bazı hak kırıntıları elde edilmesi, veya emperyalizmin icazetinde “devlet olma” çizgisine girdiği noktada, artık ulusal da değildir, kurtuluşçu da. Bu, pragmatizmi işbirlikçiliğe, sınıfsallığı reddedişi egemen sınıf politikalarına dönüşmüş bir “milliyetçilik”tir. Ki bu milliyetçilik artık tırnak içinde kullanılması gereken bir milliyetçiliktir. Tırnak içine alınmalıdır, çünkü bu politikalarda “**milli**” bir özellik kalmamıştır.

“Ezilen ulus milliyetçiliği” sıfatını kaybeden bu milliyetçiliğin genelkurmayın milliyetçiliğinden fazla bir farkı kalmaz. Türkiye oligarşisinin “milliyetçiliği”, şovenizmine (katliam ve asimilasyon politikalarına) izin verilmesi karşılığında ABD’nin Irak işgalinin işbirlikçiliğini yapmıştır. Kürt milliyetçiliği de başka izinler karşılığında. Elde edilenin farklı olması, işbirlikçiliğin niteliğini değiştirmiyor. Milliyetçiliğin her iki türünde de ne elde edilmiş olunursa olunsun, emperyalizme hizmet, halklara düşmanlık yapılmış olduğu tartışılmazdır.

Milli olmaktan çıkan milliyetçilik, ulusal ruh ve düşünceden o kadar uzaklaşmıştır ki, Barzani ve Talabani çizgisinin “elde ettiği kazanımları” ulusal bir **başarı** saymaktadır. **Emperyalizm işbirlikçiliğiyle, başka halkların özgürlüklerini gasbederek, ülkelerini işgal etmeye yardım ederek, elde edilen hiç bir hak “ulusal kazanım” sayılamaz!**

Emperyalizme karşı bağımsızlığı, işbirlikçi iktidarlara karşı halkın iktidarını savunmayan bir “ulusal” mücadelenin, zaman içinde emperyalizmin veya işbirlikçilerin düzenine tabi olması kaçınılmazdır. Özel koşulların getireceği istisnalar bu kaçınılmazlığı değiştirmez. Günümüzde, ulusal bir hareket, esas olarak ulusun ezilen kesimlerinin temsilcisidir. Çünkü “ezilen uluslar” içinde bile ittifak yapılacak “ilerici hakim sınıflar” yoktur genellikle. **Ulusal bağımsızlık mücadelesi, ezilen halkların mücadelesidir.** Ve işte bu muhtevasından dolayı da günümüzde, “ulusal çıkarlar” için mücadele **devrimci mücadeledir.**

Sınıfsallığı reddeden milliyetçi bakış açısı, başka halkların katledilmesinden, başka ülkelerin işgal edilmesinden kendisi için “yarar uman” bir **işbirlikçilik çizgisine** gelmiştir. Kendisinin dışında tüm halkları yok sayan bir bakış açısında, hiç bir **ilericilik bulunamaz.**

Bu sonuç, **halkların birliği, kardeşliği ve emperyalizme, oligarşiye karşı ortak mücadelesi** dışındaki tüm yolların Amerikancı düzene çıktığının yeni bir kanıtıdır. Ülkemiz Kürt milliyetçiliği, Barzanilerin gittiği bataklığa düşmemek için bu dar milliyetçilikle hesaplaşmalıdır.

Milliyetçi çizgi, devrimci çizgi

Ortadoğu halklarının kurtuluşu, **anti-emperyalist, anti-oligarşik mücadeleyi** geliştirmektir. Türkiye dahil,

bölgedeki bir çok ülkenin “çok uluslu” yapısı, bu mücadeleyi geliştirmekte “halkların birlikte örgütlenmesi, birlikte mücadelesi”nin en az stratejinin kendisi kadar tayin edici olması demektir.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimin zorunluluğu nereden çıkıyor? Kuşkusuz bunu tüm ayrıntılarıyla bu broşür kapsamında ele almak durumunda değiliz. Burada sadece Mahir Çayan’ın Kesintisiz II-III’ünden Devrimci Sol’un Haklıyız Kazanacağız başlıklı savunmasına, Milliyetçilik çıkmazı yayınlarına kadar başvuru kaynağı olabilecek bir çok yayının olduğunu hatırlatmakla yetiniyoruz.

Devrimciler, onlarca yıldır, stratejik planda anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimi, ulusal sorun konusunda ortak örgütlenme, ortak mücadele, ortak kurtuluşu savundular. Gelinek noktada, milliyetçiliğin iflasıyla birlikte devrimci çizginin kanıtlanmasını da görmek gerekir.

Devrimci ideolojinin yön verdiği strateji ve ittifaklar dışındaki çizginin, yani milliyetçiliği esas alan çizginin iflası açık bir olgudur. Öte yandan, devrimci çizgi, Türkiye özgülünde henüz pratik olarak kanıtlanmamıştır. Ancak bu devrimci teori, yüzyıldır, onlarca ülkede onlarca kez kanıtlandığı içindir ki, bir tez olmaktan çıkıp teorileşmiştir. Devrimci teori böyle oluşur. Herkesin kendi deneyimini yaşamaya kalktığı yerde, mücadelenin kaderi “şansa” bırakılmış olur.

Devrimci teoride düz ve açık olan, kimsenin yeniden denemek durumunda olmadığı genel ilkeler vardır. Devrimcilerin, sosyalistlerin, ilericilerin, ulusalcıların emperyalizme bel bağlaması, özgürlüğü, demokrasiyi onlardan beklemesi, devrimci teorinin, bunun da ötesinde tarihin inkarıdır. Bu yaklaşımlar, ülkemizde Kürt milliyetçiliğiyle birlikte savunulmaya başlanmıştır.

“Büyük politika”, “reel politika” adına savunuldu

bunlar; bunlar savunulurken, devrimciler *"politikayı bilmemekle"* suçlandılar. Avrupa'ya, Amerika'ya *"çözün!"* çağrılarını yapmak, onların sistemlerini örnek göstermek, bu büyük politikalar adına yapıldı.

Politikayı çok bilenlerin(!) geldiği yer ortadadır, bilmeyenlerin ideolojik politik konumu ortadadır.

Devrimci teori adına, bir kez daha söylüyoruz: Çözmenin yolu Avrupa, Amerika değildir. Çözmenin yolu, **devrimci halk iktidarındır. Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimle, halkların birleşik mücadelesiyle kurulacak bir halk iktidarı.** Bu söylediklerimizin altı, son on yıllık tarih tarafından çizilmiştir.

Ve devrimci teori doğrultusunda bir kez daha somutluyoruz: Kürt ulusal sorununun çözümü UKKTH'dan geçer; mesele Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını kullanabileceği koşulu yaratmaktır. Bu da **Halkın İktidarı**'yla mümkündür. Bu anlamdadır ki, halkın iktidarını hedeflemeyen her yol, eninde sonunda Kürt halkını düzene hapseder.

Gerçeğin tecellisidir; bir zamanlar Kürt milliyetçiliği *"bağımsızlık"* derken, devrimciler birlikteliğin olduğu kadar *"bağımsızlığın"* da mutlaklaştırılmayacağını belirttiğinde, Kürt milliyetçiliği devrimcileri UKKTH'nı savunmamakla eleştirirlerdi. Biz dün de, bugün de savunduk UKKTH'nı. Biz *"savunulan Federasyon, özerklik ve otonomi tartışmaları Lenin'in deyimiyle "saçmalıktır". Ayrılık mı, federasyon mu, özerklik mi, otonomi mi bugünün tartışmaları değil, iktidarın alınmasından sonraki bir tartışma ve halkın karar vereceği bir durumdur"* gerçeğini dile getirdik. (Bağımsızlık Yolunda Kurtuluş, Sayı 2, Syf 15) Kürt milliyetçiliği kendi kendine tartıştı, kendi kendine bağımsızlık dedi, bunu değiştirdi, sonra dediğini yine değiştirdi, biz hep aynı noktada durduk.

UKKTH bugün de geçerlidir; UKKTH'nın uygulan-

masının koşulları da halkın iktidarındır. Doğru formülasyon dün de buydu, bugün de budur.

Kürt milliyetçiliği ulusal sorunun ve kendi kaderini tayin hakkının günümüzde kazandığı muhtevayı değerlendirerek, tayin hakkının milliyetçi değil, ancak devrimci çizgide mümkün olabileceğini görmek yerine inkarı seçmiştir. **Ulusal kurtuluşçuluk, devrimci, sosyalist temelde değil, “küresel düzeni kabul” temelinde reddedilmiştir**

Broşürün ilk bölümlerinde aktarıldığı gibi, KADEK önderliği, UKKTH ilkesinin artık geçerliliğini yitirdiğini söylemektedir. Özellikle Abdullah Öcalan'ın düşüncelerinin bütününe bakıldığında reddedilenin sadece UKKTH ilkesi değil, bir bütün olarak ulusal kurtuluşçuluğun, “eski tip bağımsızlık anlayışı”nın da reddedildiği görülür.

Öcalan, *“Eski tip ulusal kurtuluşa dayalı milli devletler Saddam Hüseyin şahsında iflas ettirilmiştir, tasfiye olmuştur...”* (12 Nisan 2003, Yeniden Özgür Gündem) derken, hiç kuşkusuz bir çarpıtmaya başvurmaktadır. İflas eden “ulusal kurtuluşa dayalı milli devlet” mi, bir küçük burjuva diktatörlüğü mü? Çarpıtmanın nedeni, günümüzde “bağımsızlığın, ulusal sınırların” artık mümkün olamayacağını iddia eden burjuva görüşe haklılık kazandırmaktır.

Evet, Kürt milliyetçiliği, bugün geliştirdikleri çeşitli düşüncelerde “milliyetçilikten” uzaklaşmış bir görünüm veriyorlar. Devrimciler, yıllarca PKK'yı bu doğrultuda eleştirmiş, milliyetçi bakış açısını mahkum etmeleri gerektiğini söylemişlerdir. Ama KADEK'teki milliyetçilikten uzaklaşma, ne yazık ki devrimci doğrultuda bir uzaklaşma değildir.

“Küreselleşmenin dünyanın küçülmesi, sınırların zayıflaması, ekonomilerin birbirine daha bağımlı hale gelmesi açısından gerçek bir olgu olduğu açıktır. Yer

çekimi kanunu gibi, bu gelişme de önünde durulamaz bir gerçektir. Bu olgu, kötülükler getiriliyor diye yok sayılamayacağı gibi, ekonomik ve sosyal gelişme 20. yüzyıldaki gibi kalsın da denilemez. Bunun yerine doğru bir mücadele ile küreselleşmeyi yaratan olguları ve sonuçlarını emekçiler ve halklar lehine çevirmek gerekir. Kapitalizmin ilk çıkışında makinelere saldırarak kapitalizmin kötülüklerine karşı çıkan işçi hareketi gibi olamayız. Bugün her zamankinden daha fazla enter-nasyonalist bir mücadele imkan dahiline girmiştir.” (Mustafa Karasu, 26 Nisan 2003, Özgür Politika)

Emperyalist küreselleşmenin **“yer çekimi kanunu”** gibi değerlendirilmesi, KADEK’in “ABD güçlü, kabul etmek gerekir” düşüncesinin bir başka versiyonudur.

Milliyetçi çizginin devrimci alternatifi, anti-emperyalist, anti-oligarşik bir çizgiye yönelmektir. Kürt milliyetçiliğinin tercihi bu olmadı; milliyetçiliğin açmazlarından devrimci bir doğrultuda değil, emperyalizmin dünya düzenine ve oligarşinin faşist düzenine yaklaşarak kurtulmaya çalıştı. Bu ise siyasi olarak açmazdan kurtulmak değil, açmazların göbeğindeki bataklığa gömülmektir.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik bir çizgiye yönelmek, emperyalizmin icazetini değil halkların iradesini, farklı milliyetlerden halkımız arasında ayrılığı değil birliği getirecektir.

Halkın iktidarı mücadelesi, değişik sınıf ve katmanlardan, farklı milliyetlerden, farklı inançlardan tüm halkın birlikteliğini şart koşar.

Birlikte mücadele, birlikte örgütlenme!

Bütün ezilenlerin birliği, bütün halkların birliği!

Bu iki nokta, ulusal sorunun çözümünde devrimci yolun en temel noktalarındandır. Milliyetçilik, bunları ne savunur, ne de sağlayabilir.

“Amerika Kürtlere haklarını veriyor” diyene anlatıyoruz; Amerika imparatorluk peşinde. Amerika senin bölgede başka halkları katlediyor... O cevap veriyor; *“Amerika’nın imparatorluk kurmasından bana ne, istesem de engelleyemem, o zaman yararlanayım!”* Bu kadar bencilce ve bu kadar “dar görüşlü”dür Barzani-Talabani çizgisi. Bu çizgiyi onaylayanların bakışı da özünde aynıdır tabii. Bu çizginin zayıf yanı işte burda ortaya çıkar. Kardeşliği, birlikteliği geliştirmez. *Yanlış eylem çizgisiyle, pragmatizmiyle, benmerkezciliğiyle*, yani milliyetçiliğinin kaçınılmaz sonuçlarıyla halkların ortak mücadelesinin önündeki engellerden biri olur.

Amerikan bayrağı altında Kürtçe konuşmak, işgal yönetiminin emri altında valilik, bakanlık koltuklarına oturmak, “Kürtlük” adına başarı değil, Kürtlüğün en kaba biçimde istismarıdır; iktidarda pay kapmak için dini istismar eden islamcılıktan bir farkı yoktur. Bunun bir başarı olmadığı teorik ve politik anlamıyla bellidir; pratik olarak da çok geçmeden görülecektir. Çünkü, neredeyse tüm tarihleri boyunca Kürt halkına katliamlar yaşatan milliyetçi önderlikler, yeni bir trajediyi de hazırlamaktadırlar şu anda. En başta Kürt halkıyla Arap halkı arasında onyıllara unutulmayacak bir düşmanlık tohumu ekilmiştir. Emperyalizm bunu şu veya bu şekilde kullanacaktır.

Devrimi gündemden çıkarıp, her sözün başına da sonuna da barışı koyanlar; iktidar mücadelesini gündemden çıkarıp üçüncü alan, sivil toplum diyenler; halktan umudu kesip yüzünü egemen sınıflara dönenler, Kürt halkını işte ancak Barzani-Talabani çizgisine götürebilirler.

V

İŞGALLE GELEN ÖZGÜRLÜK İŞGAL ALTINDA DEMOKRASİ!

Saddam'ın küçük burjuva diktatörlüğü tarafından yönetilen Irak'ın, işgalle birlikte "Demokratik, federal" bir devlet haline geldiğini, Amerika'dan, Irak'taki işbirlikçilerden de önce, "*Güney Kürdistan'lı arkadaşlarımız, **Demokratik Federal Irak ve Özgür Kürdistan'a katılacaklar...***" açıklamasıyla KADEK telaffuz etti.

ABD çoktan "*demokrasi elbisesinin Irak'a bol geleceği*" tesbitini yapıp buna uygun politikalar oluşturmuş durumda.

Irak'a ABD'nin atadığı iki "sivil" yöneticinin birinin eski **general**, diğerinin de "**terörle mücadele uzmanı**" bir bürokrat olması, Irak'ta işgal altında demokrasi halyali kuranlara çok şeyi gösteriyor; ama görmek istemeyen bir gözden daha körü olmaz.

Devrimcilerin, yurtseverlerin bakış açısı burjuvazi-

den farklıdır. Musul'da seçimler yapılmasını, burjuva medya, *"Irak'ta demokrasiye geçiş için önemli bir adım"* olarak yansıttı. Ama oyun o kadar kabadır ki, oyunun iç yüzünü yine aynı medyada görmek mümkündür.

"ABD Musul'da seçim yaptırdı." (6 Mayıs Milliyet)

"Musul'un yeni yönetimi, ABD askerlerinin gözetiminde yapılan yemin töreniyle göreve başladı." ((6 Mayıs Hürriyet)

Bu tabloya demokrasi demeye hangi devrimcinin, yurtseverin dili dönebilir? Amerikan işgali altında seçme-seçilme oyunu. Bu oyunu görmek için aynı günkü basından bir başka alıntı aktaralım:

"Yemin töreninde konuşan ABD'nin Kuzey Irak'tan sorumlu generali David Petraeus, 'Bugün burada bulunarak, Irak'ta demokrasinin doğuşuna katkıda bulunuyorsunuz' dedi..."

Dünyayla alay eden bir cümle. "ABD'nin Kuzey Irak'tan sorumlu generali" diye bir işgalci makam ortada ve o demokrasinin doğuşundan sözediyor.

İşgalci Amerikalıların kaba demagojisi deyip geçebilirsiniz bunu. Fakat, ***"Musul halkın eline geçti"***, ***"Musul özgürleşti"*** başlıklarına ne diyeceksiniz? Bu başlıklar Hürriyet'te, veya Washington Post'ta değil, Kürt milliyetçi basında yer aldı.

1) Özgür Kürdistan ne kadar özgür? Özgür Kürdistan'ın dili Kürtçe mi?

Amerikan bayraklı tankların meydanlarında nöbet tuttuğu, "seçilmiş" valisinin Amerikan generalleri önünde yemin ettiği toprakların "özgür topraklar" ol-

duğu iddiasını tartışmak bile, devrimciler, yurtseverler için zul'dür. Ama buna da katlanmak zorunlu. Amerika'nın sömürgecilik yöntemleri kabalaştıkça, Amerikan propagandası ve işbirlikçilerin Amerikancası da kabalaşıyor. Tüm dünyayı, halkları aptal yerine koyan bir üslup kullanılıyor pervasızca. Kürt milliyetçilerinin "demokratik Irak, Özgür Kürdistan" deyişi de aynı kabalıktadır. Kürt milliyetçiliği, "*biz deriz, herkes inanır, en azından tartışmaz*" düşüncesine o kadar alışmıştır ki, bırakın Marksist-Leninist teoriyi, gerçeklikte hiç bir karşılığı olmayan tanımları, sanki üzerinde tartışma götürmez gerçekler gibi kullanıyor.

"Özgür Kürdistan"! Kargalar bir yana, bizzat Amerika'nın kendisi gülüyordur bu tesbite. Çünkü o toprakların ne kadar özgür olup olmadığını en iyi onlar biliyor.

"Kürt ordusu" nun nereye saldırıp saldırmayacağını onlar belirlediler. "Kürt ordusu" nun "özgür toprakları"nda nereyi denetleyip denetleyemeyeceğine onlar karar veriyorlar. Joe Anderson isimli Amerikalı bir albay, bir talimatnameyle Musul çevresinde KDP ve KYB peşmergelerinin silahsızlandırılmasına karar veriyor, "*peşmergelerinin gündüzleri silahla devriye gezmelerini ve nöbet tutmalarını*" yasaklıyor, silahsızlanmaya itiraz edilirse, "*silahlı görülen olursa, silah zoruyla silahsızlandırılacağını*" açıklıyor. (29 Nisan 2003, Basın)

Özgür Kürdistan'ın özgürlüğü, Amerikalı bir albayın imzası karşısında hükümsüz. Kürt milliyetçiliğinin gazetelerinde, açıklamalarında "*Musul ve Kerkük halkın elinde*" diye çarpıttığı gerçek budur. Demokratik Irak, Özgür Kürdistan'da PDK ve YNK'nın yasakları uygulanıyor şimdi. İşgale tavır alan islamcı örgütler yasadışı ilan edildi; PÇDK'ya engeller çıkarılıyor. Kimin yasalarına göre bu yasaklar? Tabii Amerika'ya! "Özgür Kürdistan"ın Musul ve Kerkük'te ki petrol yataklarına el

koyuyor Amerika!

“Kuzey Irak Kürtleri”nin silahlı bir güçleri var, ama güçlerine kumanda eden kendileri değil. “Özgür Kürdistan” toprakları üzerinde nereye kontrol noktaları kurulup kurulmayacağına Amerikalılar karar veriyor; kendi sınırlarını bile “koruma” hakları, yetkileri yok. Amerika hangi gümrük kapısına yerleştirirse, ancak orada durabiliyorlar. Peki bu mu ulusal baskıdan kurtulmak? Bu mu “özgür Kürdistan”da yaşamak?

Bu bölümün başında da belirttiğimiz gibi, Amerikan ordusunun işgali altındaki bir yerin “özgür” olmadığını kanıtlamaya çalışmak aslında gereksiz; bu anlamda meselemiz, Güney Kürdistan’ın özgür olmadığını kanıtlamak değil, Güney Kürdistan’ın özgür olduğunu ileri sürenlerin ne büyük bir çarpıtma, ne pervasız bir riyakarlık içinde olduğunu göstermektir.

Lenin’in *“Burjuva eğilim (ve feodal burjuva eğilim), ‘ulusal kültür’ sloganı ardında gizlendiği için durum daha da tehlikeli olmaktadır.”* dediği durum, bugün karşımıza *“emperyalizm işbirlikçiliğinin ulusal çıkarlar ve ulusal kültür ardına gizlenmesi”* biçiminde çıkmıştır. Bu anlamda “tehlikesi” daha da büyüktür.

İşbirlikçiliğin dili özgür değildir!

Güney Kürdistan’da yaklaşık on yıldır, yani ABD’nin himayesi ve denetiminde Kürt Federe Devleti oluşumundan beri Kürtçe üzerinde hiç bir baskı yok. Kürtçe yayın yapan TV’ler, radyolar, gazeteler var. Fakat bütün bu serbestlik tablosunu bastıran bir başka gerçek var.

Amerikan işgali altındaki Kürdistan toprakları ne kadar özgürse, Amerika’nın hoşuna gitmeyecek düşünceleri dile getirmesi yasak olan dil de o kadar özgürdür.

Dil, düşünceyle bir bütündür. Marks'ın deyişiyle *"dil, düşüncenin dolaysız gerçekliğidir"*.

Düşünce, ABD'nin siyasi, ekonomik, askeri ve kültürel hegemonyasına teslim edilmişse, orada ne düşüncenin ve dolayısıyla ne de dilin serbestliğinden söz edilemez. Sözü edilebilecek olan yalnızca "biçimsel" serbestliktir. Ulusal sorun tüm tarihsel, siyasal içeriğinden soyutlanıp "dil sorununa" indirgenirse, elde edilebilecek olan da bundan fazlası olamaz.

Biz "Kürtçeye özgürlük" isterken, ona bağlı olduğu beyinle birlikte özgürlük istiyoruz. Beyinlerin tutsak alındığı yerde, beyinlerin Amerikan sultası altında yaşamaya mahkum edildiği yerde, bir ulusun "kendi dilini" kullanıp kullanamaması, **o temel sorunun bir parçası olarak ele alınmak** durumundadır. Dili, bu bütünden koparmak, dilin tarihsel evrimini, "ulusal sorun" içindeki tarihsel yerini reddetmektir.

Ülkemizde o kadar çok çarpıklık üst üste bindirilmişştir ki, dil serbestliği sorunu herkesin bir yana çekiş-tirebildiği bir sorun haline gelmiştir.

Demokrasinin Kürt sorununa indirgenmesi çarpıklığın birinci aşamasıdır. İkinci aşamada Kürt sorunu da dil sorununa indirgenmiştir. Bu iki çarpıklık, düz mantık içinde demokrasi dil sorunudur gibi bir başka çarpıklığı üretmiştir.

Dil serbestliği ve dillerin eşitliği mücadelesi, demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır; niye dil serbestliği istiyoruz? Veya şöyle daha açık bir soru soralım: O dille, bağımsız, demokratik bir ülke mücadelesi mi vereceğiz, Amerikancı dünya düzeninin propagandasını mı yapacağız? Lenin'in dil konusundaki bir polemik içinde belirttiği şu sözleri hatırlanabilir:

"Hiç bir demokrat ve hele hiç bir marksist, dillerin eşitliğini ya da 'kendi' burjuvazisiyle anadilinde pole-

miğe girişme gereğini, 'kendi' köylüsü ve 'kendi' küçük-burjuvazisi saflarında anti-feodal ve anti-burjuva fikirleri yayma gereğini yadsımaz." (Lenin, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, sf. 22)

Güney Kürdistan'da olan ise bunun tam tersidir. Kuzey Kürdistan Kürt milliyetçiliğinin bakış açısı da. Dilini ve kaderini burjuvazinin, feodal önderliklerin ve emperyalizmin eline teslim etmektedir bu anlayış.

Politikanın Amerikan çıkarlarına göre, dış ilişkilerinin Amerika'nın çizdiği çerçeve içinde, kültürünün Amerikan kültürünün hegemonyası altında belirlendiği bir halk, **ulusal baskıdan kurtulmuş sayılamaz**; tersine, ulusal baskının daha da katmerleşmesi demektir. Amerikancı dünya düzenine ve bizzat kendi ülkende Amerikan işgaline evet demek, asimilasyona, ulusal onurundan, kimliğinden de vazgeçmekle aynı anlamdadır.

Ulusal baskının sosyal temeli işbirlikçi iktidarlar ve emperyalizmdir. İşgal koşullarında emperyalizm, ulusal baskıyı doğrudan uygulayan güç haline gelecektir. Bu halde, *"Ya Saddam'dan yana olacaktık, ya ABD'den yana"* bakış açısı, ya Arap-sünni kimlikli Saddam diktatörlüğü tarafından ya da kozmopolit, bireyci, ulusal değer tanımayan Amerikan kimliği tarafından asimile edilme tercihiyle karşı karşıyadır. Asimilasyona karşı olmayan, sadece kimin tarafından asimile edileceğini belirleyen bir **"kaderini tayin hakkı" türüyle** karşı karşıyayız.

Kürt halkı, ulusal baskıdan kurtulmuş olmak bir yana, bugün çok daha ciddi bir asimilasyon tehlikesiyle yüzyüzedir. Emperyalizmin himayesindeki "devletleşme", "demokratikleşme", asimilasyonun bundan böyle bizzat emperyalizm tarafından yürütüleceğini de gösterir. Amerikan emperyalizminin ulusal baskının doğrudan uygulayıcısı hale geldiği yerde, asimilasyon

süreci, geçmiş on yıllara kıyasla çok daha büyük bir hızla gelişecektir. Çünkü Saddam yönetimi, tam baskıcılığına karşın, ekonomik, siyasi olarak güçsüz, kültürel olarak eklektik bir yapıda idi. Bu ise, onun Kürt kültürünü asimile edebilmesinin önünde engel olmuştur. Tüm zaafly yanlarına rağmen iktidara karşı savaş içinde olmak, Kürt halkını asimilasyondan koruyan doğal bir siperdi. Şimdi hem bu siperler kalkmış, hem de asimile etmekte ekonomik, siyasi, kültürel donanımı daha büyük bir güç ortaya çıkmıştır.

“Ulusal haklar” adına onay verilen, “özgürleşme” adına meşrulaştırılan Güney Kürdistan gerçeğinde **“kazanılan”** sadece şunlardır: Kürt bayrağı altında Amerikancı dünya düzenine tabi olmak özgürlüğü; “Kürtçe”yle Amerikan kültürüne katılmak özgürlüğü; Güney Kürdistan toprakları üzerinde “ikinci İsrail olma” özgürlüğü! KADEK ve PÇDK’nın katılma kararı aldıkları “özgür Kürdistan”da işte bu özgürlükler var.

Kendi bayrağın altında sömürül, kendi bayrağın altında adaletsiz, eşitlikten uzak yaşa, kendi dilinle onların türküsünü söyle, kendi dilinde Amerikan çıkarlarını savun, kendi ordunla Amerikan çıkarları için savaş; bu noktada ulusallık (ne ulusal hak, ne ulusal çıkar) yoktur. Veya şöyle de sorabiliriz: *“Senin herşeyin Amerikancı olursa, özgürlüğün ancak Amerikan tanklarının güvencesinde mümkün oluyorsa, dil serbestliğini Amerikanın müdahalesiyle kazanıyorsan, kültürünü Amerikan kültürünün hegemonyasına terk ediyorsan, **senin ne ulusallığın kalır?**”* (Ekmek ve Adalet, sayı: 62)

Stalin’e göre ulus, *“... tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliğidir.”* (Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, sf.15)

Amerikan işgali altındaki Kürt halkının “ortak kültü-

rel ve ruhsal şekillenme"si "Kürt" damgasını mı taşıyacak, yoksa o şekillenmeye artık başka bir damga mı vurulacak? Kürt ulusal kimliği ve ulusal birliği, bugün dünden daha büyük bir tehdit altındadır. Emperyalizmin işgali altında (ve emperyalizmin yeni-sömürgeleğinde) ne dilin kararlılığı kalır, ne iktisadi yaşam birliği, ne kültür ortaklığı. Hepsi, emperyalistler tarafından sağından solundan kemirilip yeni bir kalıba dökülür. Emperyalizmin gizli işgali altındaki ülkelerde de bir "ulusal sorun"un varlığı işte bu nedenledir. Türk halkının da ulusal sorunu vardır; ama bu sorun, dilinin yasaklanmış, topraklarının parçalanmış olmasından değil, doğrudan emperyalizmin gizli işgalinden kaynaklanır.

Nasıl ki sadece dil ortaklığıyla, sadece toprak birliğiyle bir ulusu tanımlamak mümkün değilse, sadece dilini serbestçe konuşmaya başlamakla veya ulusal bayrağını asabilmekle, ulusal sorun çözülmüş olmaz. Irak'ta Kürt sorunu çözüldü, sıra Türkiye'de demek, ulus tanımını ve ulusal sorunu, bir ulusu bütün olarak tanımlayan olguları birbirinden kopararak ele almanın sonucudur.

2) Demokrasi mücadelesinden milliyetçilik ne anlıyor, devrimciler ne anlıyor?

Devrimci, sosyalist, Marksist-Leninist olduğunu söyleyenler açısından "**demokrasi mücadelesi**" denilince bundan anlaşılması gereken **halk için demokrasi**'dir. Devrimciler, sosyalistler, Marksist-Leninistler, burjuva demokrasisi için, emperyalist demokrasi için mücadele etmezler. Düzenin kendi sınırları içinde yürütülen ekonomik-demokratik muhtevadaki haklar ve

özgürlükler mücadelesiyle, bir hedef olarak “demokrasi”yi karıştırmamak gerekir. Ekonomik-demokratik mücadelede amaç, mevcut burjuva demokrasinin sınırlarını genişletmektir. Ancak 1960’lardan beri devrimcilerin kullandığı “tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye” sloganında, veya “Bağımsızlık demokrasi, sosyalizm” formülasyonunda sözü edilen demokrasi, faşizmin yıkılarak yerine kurulacak olan halk demokrasisini anlatır. Ve bu nedenle de bir **devrim sorunu** olarak ele alınır.

Bu anlamda da demokrasinin gerçekleşeceği siyasi ortam, halkın iktidar olduğu koşullar demektir.

Irak’ta ise tartışma bunun çok daha gerisindedir. ABD’nin işbirlikçi bir yönetim oluşturup Irak’tan çekildiğini düşünsek bile, orada, en fazla “**emperyalizmin demokrasisi**” olacaktır. O demokrasi, onlarca ülkede örneği bulunduğu gibi kendi halkını, başka halkları katleden sömürge tipi bir demokrasi olacaktır.

Bugünkü durumda ise, tartışma buraya kadar bile gelmiyor. Çünkü açık bir işgal sözkonusudur. Açık işgal altında demokrasiden söz etmek ise, aymazlıktır ve Marksist-Leninist literatürde bunu nitelendirecek bir başka söz bulmak da zordur. Çünkü böylesi bir aymazlığın geçmişte örneği yoktur. Kendine devrimciyim, sosyalistim, demokratım, yurtseverim diyen hiç bir güç, işgal altındaki bir ülkenin demokratik olduğunu iddia etme saçmalığına düşmemiştir. (Bu aynı zamanda son dönemde yaşanan ideolojik tahribatın boyutlarının görülmesi açısından da iyi bir örnektir.)

Kürt milliyetçiliğinin kararlı, istikrarlı bir demokrasi tanımı yoktur. Demokrasi, günübürlük politikalar içinde şu veya bu biçimde tanımlanıyor. “Demokratik Cumhuriyet” kavramı için de bu geçerli. Yine zaman zaman dile getirdikleri “Demokratik federasyon” nedir; Almanya gibi mi, ABD gibi mi, yoksa SSCB’deki gibi bir

cumhuriyetler birliği mi? Belirsizdir. **“Bağımsızlığın olmadığı yerde, demokrasi olur mu?”** sorusu defalarca sorulmuştur Kürt milliyetçiliğine. Ama buna cevapları yoktur. Çünkü bu da milliyetçilik açısından “duruma göre” değişebilir.

“Demokratik federasyon”, ABD’nin Ortadoğu için önerdiği bir kavramdır. Öcalan ve KADEK tarafından kullanılması, ABD’yle paralellik kurulmak istenmesinin sonucudur. “Biz de aynı modeli savunuyoruz” denilmiştir. Dün, sadece teorik bir anlamı olan bu ifade, işgal altındaki Irak’ın “Federal Irak” olarak adlandırılmasıyla bambaşka bir **anlam** kazanmıştır. Artık bu kavram, demokrasi adına işgalciliğin, sömürgeciliğin meşrulaştırılmasını anlatmaktadır.

Şu sözler ise, bu meşrulaştırmanın Türkiye özeline de taşındığını gösteriyor: **“Türkiye veya öteki bölge ülkeleri demokratikleşmezse, ABD müdahale eder”**.

Kürt milliyetçiliğinin demokratikleşmeden ne anladığını bu söz kadar açık ortaya koyan başka bir söz olmasa gerek:

Bu tek cümleden çıkan bir çok anlam var:

Bir; ABD’nin hedefi, imparatorluk, sömürgecilik değildir. **İki**; ABD tüm ülkelerin demokratikleşmesini istiyor. **Üç**; ülkeler kendiliğinden demokratikleşme ABD müdahale ederek demokrasiyi tesis ediyor. **Dört**: ABD’nin böyle yapması doğal ve meşrudur.

Beş; bu cümleyi şöyle okumak da mümkündür:

“Türkiye veya öteki bölge ülkeleri demokratikleşmezse, ABD müdahale etsin”!

Evet, bu cümlede bir durum tesbitinden çok, bir istek vardır. ABD müdahalesi istenen ve onaylanan bir müdahaledir. Bu anlamdadır ki, Irak tartışması aynı zamanda Türkiye tartışması, Talabani-Barzani çizgisi tar-

tışması aynı zamanda ölkemizdeki Kürt milliyetçiliğinin tartışılmasıdır. Kürt milliyetçiliğinin "Irak'taki gibi bir müdahale olsa, siz de Talabani-Barzani gibi mi yapacaksınız?" sorusu karşısındaki ısrarlı suskunluğu anlamlıdır. "*Kürtler Afganistan'daki Kuzey İttifakı, Kosova'daki UÇK gibi rol oynamalı, ABD ile birlikte Bağdat'a yürümelidir*" şeklindeki görüşlerin Kürt milliyetçi hareket içinde hiç bir eleştiriyile karşılaşmaması, tartışmayı Türkiye'ye indirgediğimizde karşımıza neyin çıkacağını gösteriyor.

Oligarşiye karşı "**ABD sopası**" sallayarak "demokratikleşme" istemek, ne milliyetçi, ne demokrat, ne devrimci bir tavır değildir. Amerikan imparatorluğunu -işgalini, sömürgeciliğini- meşru görmektedir:

"Halkların demokrasi mücadelesinin zayıf kalması askeri müdahaleyi tek seçenek haline getirmiştir." diyen KADEK açıklamasının Türkçesi şudur: Eh ne yapalım, halklar diktatörlükleri yıkmayı başaramadı, bari gelsin Amerika yıksın!

Bir başka kesime göre de, bu rolü Avrupa Birliği oynuyor.

Bu durumda "Demokrasi savunucuları"nın yapması gereken tek şey; demokrasi için AB'ye mi, ABD'ye mi tabi olacağına karar vermektir. Kısacası, devrim, bağımsızlık, demokrasi, halkın iktidarı, bunlar gündemden çıkmış; yerini "**iyi sömürgeci, kötü sömürgeci**", "**büyük diktatör mü, küçük diktatör mü**" tartışmasına bırakmıştır. Güney Kürdistan Parlamentosu'nun kapının önünde Amerikan askerleri nöbet tutarken, "*Bölge güçlerinin müdahalesine karşı oldukları... Türk ordusunun Kuzey Irak'ı terketmesi, aksi halde silahlı direniş gösterecekleri*" şeklinde aldıkları karar, bunun somut bir örneğidir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey Irak'taki varlığının ve müdahale isteğinin hiç bir meşruluğu, haklılığı yok-

tur. Güney Kürdistan halkının böyle bir müdahaleye karşı çıkması doğaldır. Ancak bunun kapısında Amerikan askerlerinin varlığına hiç itiraz edilmeden yapılması, tam dediğimiz noktaya gelmektedir.

Bağımsızlığı içermeyen bir demokrasinin bir ulusa tanıdığı ve tanıyacağı “kendi kaderini tayin hakkı”nın sınırları işte burada biter: Bağımsızlığından yoksun ulus, demokratik bir şekilde ancak **işgalcilerden işgalci beğenme özgürlüğüne** sahiptir.

3) Emperyalizme dokunmayan çözüm, iktidar hedefinden koparılan demokrasi

KADEK’in kuruluşunu ilan eden açıklamalarda en dikkat çekici cümlelerden biri şuydu: *“Şimdi demokratik kurtuluş sürecidir. Bunun örgütü de KADEK’tir. İktidar hedefi gütmeyecektir. Mevcut ülkelerde demokratik dönüşümü hedefleyecektir.”*

Açıklama, “ABD’nin Ortadoğu’da düzenine bir şey demediğini” açıklayan Kürt milliyetçiliğinin, “oligarşinin iktidarına da bir şey demediğini” açıklayarak, bağımsızlık hedefinden sonra, demokrasi hedefinden de vazgeçişini ifade eder. Oligarşinin sömürü ve zulüm iktidarı altında, iktidarı hedeflemeyen bir mücadele, sivil toplumcu bir mücadeledir. İktidardan vazgeçmek, emperyalizmin ve oligarşinin düzenine evet demek, dolaşısıyla onların icazetini almaktır. Amaçlanan da budur. “İktidarı reddetmek” teorisi, emperyalizme ve oligarşiye “rüştünü ispat etmenin” aracı olarak görülmektedir.

“... ‘İktidar olunmadan demokratik dönüşüm sağlanamaz’ biçimindeki eski tez yanlıştır.”(Dönem Devrimciliğimizin Sınandığı, Rüştümüzü İspatlama Dönemidir, PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Osman Öcalan,

Serxwebun, sayı 213)

Öcalan'ın "Üçüncü Alan Teorisi" de bu anlayışın altyapısını oluşturmak için ortaya atılmış bir teoridir.

Demokrasi sorununun Kürt sorununu, Kürt sorununun dil sorununa indirgenmesi, herhangi bir perspektif yanlılığı değil, emperyalizmin ve oligarşinin **demokrasicilik oyununa ortak olmaktır**. Kürt milliyetçiliğinin, "çözün, yoksa ABD müdahale eder" diye ifade ettiği çözüm, ulusalcı ve demokratik içeriği boş bir çözümdür. Dil, TV'yle sınırlı bu çözüm, bu bakış açısıyla Kürt sorununun çözümünün bir dönem için de olsa, önünün tıkanmasından başka bir işlev görmez.

Devrimci demokrasi mücadelesi, hak ve özgürlükler hedefinin ötesinde, **halkın iktidarı** mücadelesidir. İktidara dokunmadan, düzen güçlerinin ('TÜSİAD, AB vb.) desteğini alarak yürütülecek bir demokrasi mücadelesinin demokrasi sorununu çözebileceği iddiasında olanlar, devrimcilik, sosyalizm iddiasından vazgeçmek zorundadır. Bu bakış açısı, düzen içidir.

Devrim, demokrasi, ulusallık kavramlarının içini boşaltma teorileri, Irak gerçeğinin önünde çakılıp kalmıştır. Tüm bu gelişmeler, Kürt milliyetçiliğinin kullandığı "demokratik cumhuriyet" in, "özgürlük" ün içinin boş olduğunu gösteriyor. Bu kavramların muhtevasında demokrasi, bağımsızlık, ulusal çıkarlar yoktur. Bağımsızlığı ve demokrasiyi savunmak, ulusal sorunun çözümünü istemek, devrimi savunmakla mümkündür.

Demokrasinin bağımsızlık ve iktidar sorunundan kopararak nasıl yozlaştırıldığıının en çarpıcı örneklerinden biri, KADEK'in Kürtlerin yaşadığı 4 ülkeye (Türkiye, İran, Suriye ve Irak) ilişkin sunduğu "çözüm programı"dır.

23 Nisan'da yayınlanan ve "Demokratik Birlik Çözümü" adı verilen bu programda, KADEK, dört ülkeye de

demokratikleştirecek çözümler öneriyor; ama emperyalizmle, bağımsızlıkla ilgili tek bir madde bile yok. Türkiye'nin yeni-sömürge oluşu, Irak'ın işgal altında oluşu "demokratik çözüm" açısından hiç bir engel oluşturmuyor bu programa göre.

Emperyalizme dokunmadan demokratik çözüm; emperyalizmin sömürgesi olarak demokratik cumhuriyet! *"Biz Amerikan'ın imparatorluk düzenine tabi olarak yaşamayı kabul ediyoruz"* düşüncesi, demokratik cumhuriyet arkasında böyle perdelenmiş oluyor. Oligarşi de onyıllardır Amerikan emperyalizminin yeni-sömürgesi Türkiye gerçeğini aynı kavramlarla gizlemeye çalışmadı mı? Gelinek nokta, esas olarak burjuva politikayla aynılaşmıştır.

Burada tartışılan demokratik taleplerin ileri sürülmesi değildir. Yeni-sömürge veya yarı-feodal ülkelerde, faşizmin yürürlükte olduğu ülkelerde, esas olarak burjuva demokratik muhtevaya sahip talepler ileri sürülebilir. Şu veya bu hareketin bu tür talepler gündeme getirmesi, tek başına onu reformist, düzen içi yapmaz. Ekonomik-demokratik mücadele ağırlıklı olarak bu tür taleplerle yürütülür zaten. Ancak burada sorun, bu taleplerin "nihai" bir hedef haline getirilmesi, ve emperyalizme dayanılarak gündeme getirilmesidir.

Kürt milliyetçiliğinin *"ABD'nin bölgesel düzenlemelerini kabul ettiğini"* açıklamasıyla, "demokratikleşme" programını temel alması birbirine bağlıdır. Hem ABD'nin düzenini kabul etmek, hem de demokrasiden yana olmak, devrimci, demokratik anlamıyla bir demokrasiden değil, emperyalist demokrasiden yana olmaktır.

4) Demokratik Cumhuriyet nedir, ne değildir?

Önce Kürt milliyetçiliğinin İmralı'dan bu yana çok kullandıkları bu kavrama ne anlam yüklediklerine bakalım:

*"... Birincisi, **iktidar olmadan önce** devrimci dönüşümü başarmak; yani **burjuvazi iktidardayken**, devlet egemen güçleri iktidarken devrimci dönüşüm sağlamak, devrimci gelişme yaratmak mümkündür.*

... Demokratik Cumhuriyet tezinden birincil olarak bunu anlamak gerekiyor. İkincil olarak, iflas etmiş olan tezleri de dikkate alarak şunu çok kesin ve net belirleyebiliriz: Demokratik devrim başlı başına bir süreçtir.

Yani sosyalist devrimin bir ön aşaması veya sosyalizmin inşasının bir hazırlık süreci değildir. Bu başlıca bir süreç olmak durumundadır. Bu hem zaman açısından önemlidir, hem de toplumu daha üst bir sisteme, sosyalist inşaya hazırlamak açısından gereklidir.

Eğer çok kısa tutarsan, kestirme bir yol izlersen, tekrar başa dönmek zorundasın. Reel sosyalizmde kanıtlanan budur. Geçici bir başarı sağlasan bile, bu geçici başarı tekrar seni başladığın noktaya bir biçimde getirmek zorundadır." (Dönem Devrimciliğimizin Sınandığı, Rüştümüzü İspatlama Dönemidir, PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Osman Öcalan, Serxwebun, Sayı 213)

Buradaki kafa karışıklığını, aynı paragraf içinde demokratik cumhuriyetin hem sosyalist inşaya hazırlık olmadığını, hem de öyle olduğunu söylemeyi, bir kenara not ederek, tezin ana fikrini ele alalım:

Tez şu: *"**iktidar olmadan önce** devrimci dönüşümü başarmak; yani burjuvazi iktidardayken, devlet egemen güçleri iktidarken devrimci dönüşüm sağlamak,*

devrimci gelişme yaratmak mümkündür.”

Marksist-Leninist açıdan bu cümleye bakıldığında, ilk söylenecek *“biz bunun neresini eleştirelim”*dir. Çünkü Marksist-Leninist literatür içinde kalınarak böyle bir tez ileri sürmek zaten mümkün değildir. Fakat, Marksist-Leninist olunmasa da, herhangi biri için de, ileri sürülen tez tarihi ve bilimsel gerçeklere uygun değildir.

Savunulan teorilere bakıldığında, çarpıtma, bu durumu ifade etmekte yetersiz bir kavramdır.

Öcalan ve KADEK, düpedüz kapitalist bir demokrasiyi savunuyor. Bunun ötesinde kullanılan her söz, bunu gizlemek içindir. Mesela, aktardığımız alıntıdaki *“demokratik Cumhuriyet çözüm projesi ve devrim tezi”* cümlesinde *devrim tezi*, sadece demagojinin bir parçası olarak yer alıyor orada. Ne devrim var ortada, ne devrime dair bir tez. Öcalan nasıl bir *“demokratikleşme”* düşündüğünü tarif ediyor:

*“Sovyet sisteminin 1990'lara doğru çözülüşü, en az 200 yıl önceki Fransız ihtilali kadar demokratik dönüşüm üzerinde etkide bulunma potansiyeli taşır. Gerçekten başta Doğu Avrupa olmak üzere, dünyanın pek çok ülkesinde **demokratikleşme** yönünde gelişmelere yol açmıştır.*

Nasıl, Sovyet Ekim Devrimi Türkiye'nin ulusal kuruluşunda en önemli dış katkıya yol açmışsa; bu çözümüş de yanı başındaki Türkiye ve diğer Türki Cumhuriyetler üzerinde soğuk savaş döneminden kalma ve demokratikleşmeyi zorlaştıran statükodan uzaklaşma yönünde, o kadar derinden olumlu gelişmelere yol açmıştır.” (Abdullah Öcalan, Ek Savunma)

SSCB'nin yıkılışı Fransız ihtilaline benzetiliyor; ardından Doğu Avrupa'da, Türki Cumhuriyetlerde kapitalizmin restorasyonu ile kurulan yeni-sömürgecilik

düzeni kutsanıyor. Bu cümlede ne halk var, ne halk demokrasisi.

Demokratik cumhuriyet, burjuva devlet biçimlerinden biridir. Öncelikle bu bilinmelidir.

Kavramın ilk kullanıldığı yerlerden biri Amerika'dır. 1800'lerin başlarında demokrasinin sınırlarının mevcut cumhuriyet içinde daha genişletilmesini savunan muhalefet kendini "demokratik-cumhuriyetçi" olarak tanımlamıştır. (Bkz. Öcalan'ın İmralı savunmalarını hazırlarken çok yararlandığını belirttiği Leslie LİPSON'un Demokratik Uygarlık adlı kitabı, sf. 49)

Demokratik cumhuriyetin, kendinden önceki devlet biçimlerine göre en önemli özelliği "genel oy hakkı ve yasalar önünde eşitlik" ilkeleridir.

Bu kavram, Marks ve Lenin tarafından da burjuva devlet biçimlerini tarif ederken kullanılmıştır. demokratik cumhuriyet, "sınıflı toplumların en gelişmiş biçimlerinden biri" olarak tanımlanır. Marks'ın deyişiyle "az çok tam bir demokrasi" görünümündedir. "*Sosyalizmin kapitalizmin en gelişmiş ülkesinde ortaya çıkacağı*" düşüncesinin egemen olduğu dönemde, demokratik cumhuriyetin de sosyalizme giden yollardan biri olduğu düşünülür. Ama aynı Marks bunları belirtirken, bu durumun "yığınların ezilmesini" ortadan kaldırdığını da özel olarak belirtir.

Soyut bir demokrasi yoktur. Demokrasi, her durumda ve her biçiminde mutlaka bir sınıfın damgasını taşır. Bu ya burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olan burjuva demokrasisidir, ya işçi sınıfının belirleyiciliğini taşıyan halk demokrasisi. Kürt milliyetçiliğinin demokratik cumhuriyetle ilgili yüzlerce yazı ve açıklamasında nedense bu atlanır. Savunulananın netice itibarıyla bir burjuva cumhuriyet olduğu laf kalabalığı arasında gizlenir.

Demokratik cumhuriyet konusunda şu uyarıyı yapar Marks: *“Ve soydan geçme krallığa karşı duyulan güvenden kurtulup da, demokratik cumhuriyet için güven beslemeye başlandığı zaman, son derece gözüpek bir adım atılmış olduğu sanılır. Ama, gerçeklikte, devlet bir sınıfın bir başkası tarafından ezilmesi için bir makineden başka bir şey değildir, ve bu, krallıkta ne kadar böyle ise, demokratik cumhuriyette de o kadar böyledir...”* (Marks, Fransa’da İç Savaş, sf. 226)

Bunların sonucunda şu iki noktanın altını çizmeliyiz:

Birincisi; Kürt milliyetçi literatürde yapılan demokratik cumhuriyet övgü ve tanımları, gerçeği yansıtmamaktadır. Bu övgü ve tanımlara bakan, pekala bunun bir “halk cumhuriyeti” olduğunu sanabilir. Oysa ilgisi yoktur. O emperyalizme bağımlı bir burjuva egemenlik biçimidir.

İkincisi; demokratik cumhuriyet, burjuva egemenliği olarak da kapitalizmin en gelişmiş olduğu ülkelerde ortaya çıkan bir biçimdir. Bizim gibi, kapitalizmin çarpık geliştiği, burjuvazinin tek başına iktidarını sürdürmeyecek kadar güçsüz olup oligarşik yapı içinde iktidarını sürdürdüğü bir ülkede böyle bir devlet biçiminin olacağını tartışmak bile abestir.

Üçüncüsü; Öcalan’ın “demokratik cumhuriyet” sloganını ortaya atışı, 20. yüzyılın burjuva demokrasisinin zaferiyle kapandığı düşüncesinin ürünüdür. Bu düşünce, “sosyalizmin öldüğünü, sınıflar mücadelesinin geçersizleştiğini” içeren bir düşüncedir. SSCB’nin yıkılışıyla “kapitalizmin alternatifsizliğini, burjuva demokrasisinin ebedi zaferini” ilan eden emperyalizmin terorisyenlerinin söylediğini tekrarlamaktır.

Demokratik Türkiye, yasaların biçimsel olarak Kopenhag kriterlerine uygun hale getirildiği bir Türkiye değil; **emperyalizmin kovulduğu, faşizmin yıkıldığı** bir Türkiye’dir. Bu Türkiye, aynı zamanda oligarşinin ikti-

darının yıkılıp halkın iktidarının kurulduğu bir Türkiye'dir. Dolayısıyla, o günkü cumhuriyetin adı da artık, demokratik cumhuriyet, burjuva cumhuriyet değil, **DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ'**dir.

5) Kürt sorununu "başa" koymak, sorunu da, demokrasiyi de daraltmaktır

"Başta Kürt sorunu olmak üzere..." söylemi, sömürgecilik teorisinin sonucudur. Ama Kürt sorunu o kadar daraltılmıştır ki, bu bakışla başa da koysanız, sona da koysanız, çok önemli değildir.

Uzun süredir söylenen bu söz, adeta nakarata dönüşmüştür: "*Kürt sorunu... Türkiye'nin birinci sorunudur. Eşitler arasında önde olan bir sorun değil, tüm sorunları peşinde sürükleyen bir sorundur. Dolayısıyla emek ve demokrasi bloğunun programı açıktır. İlk önce bu programla yürüyalim.*" (Mustafa Karasu, 26 Nisan 2003, Özgür Politika)

Kürt milliyetçiliği dışındaki reformist kesimlerin de ortak olduğu bu anlayışı özetleyecek karakteristik bir alıntıyı aktaralım burada:

"... ortak bir çatı parti projesi... **öncelikli olarak Kürt sorununun çözümünü önüne koyacaktır. Kendi sorunlarını çözemeyen ülkelerin sonunda ne olduğu, en son Ortadoğu'da yaşanan örneklerle görülüyor. ... Bugün Türkiye'nin uluslararası mali finans kurumlarının kapısında bekler duruma gelmiş olması da yine Kürt sorununun çözümsüzlüğünden kaynaklanmaktadır. ... Türkiye'nin öncelikli meselesi Kürt sorununun çözümüdür** ve demokraside hukukun üstünlüğü, insan haklarına bağlılığın gereği olarak ve yine uluslararası platformlarda Türkiye'nin yalnızlaşmasına neden olan bu

durumun giderilmesi gerekiyor.” (Akın Birdal, SDP Genel Başkanı)

ÖDP'nin yaklaşımı da farklı değil: *“Türkiye birçok kültürden, birçok kimlikten insanların yaşadığı bir ülke. Bu nedenle **başta Kürt sorunu olmak üzere çeşitli sorunların çözümü için...**”* (Hayri Kozanoğlu, ÖDP Genel Başkanı)

Sorunun nasıl çözüleceğini ise şu satırlarda okuyoruz:

SDP Genel Başkanı Akın Birdal: *“Demokratikleşemeyen ülkelerin başına ne geldiğine Ortadoğu’da gördünüz...”*

ÖDP Genel Başkanı Hayri Kozanoğlu: *“Biz sorunların çözümü için şimdi topun **Türkiye devletinde** olduğunu düşünüyoruz. Özellikle **AB’ye uyum yasaları çerçevesinde çıkartılan yasalar pratiğe dökülmelidir.”***

Demokrasi mücadelesi perspektifindeki kayma, ancak bu kadar açık ifade edilebilir.

“IMF’ye bağımlılığı da Kürt sorununun çözümsüzlüğüne” bağlayan bakış açısı, yeni-sömürgeciliği, emperyalizm ve Türkiye arasındaki ilişkileri hiç anlamamış demektir. *“Çatışmaya harcanan para ekonomiye harcansaydı, IMF’ye muhtaç olmazdık”* deyişleri de aynı naifliği yansıtmaktadır. IMF’ye bağımlılık içinde inim inim inleyen onlarca ülkenin hepsinde bir *“Kürt sorunu”* mu var?

Reformizmin *“Kürt sorununun çözümü”* isteği, aslında Kürt halkının silahlı mücadelesinin tasfiye edilmesi ve sorunun sivil toplumculuğun raflarına kaldırılmasıdır. Ötesi onlar için çok önemli değildir. İstediklerinin en fazlası *“dil serbestliği”*dir. Onun uğrunda bile ciddi bir mücadeleyi, bedeller ödemeyi de göze almazlar. *“Başta Kürt sorunu olmak üzere”* deyişlerinin samimiyetsizliğinin en çıplak ortaya çıktığı yer de burası-

dır işte.

“Başta Kürt sorunu olmak üzere...” söylemi, bağımsızlığı dışlayan, demokrasiyi de emperyalist demokrasiye indirgeyen bir politikanın ifadesidir. “Kürt sorunu”nun ne olup ne olmadığı yeniden netleştirilmelidir. Dil serbestliği, Kürtçe yayın, Kürt sorununun bir parçasıdır, ama kendisi değildir. Dil serbestliği ve Kürtçe yayın için mücadele doğru, demokratik bir mücadeledir ama bu taleplerin elde edilmesini Kürt sorununu nihai çözümü olarak göstermek, ulusal mücadeleyi tasfiye etmekle eşanlamlıdır.

Kürt sorunu, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını kullanabilmesidir; bunun nasıl mümkün olabileceğine dair devrimci teoriyi geçersizleştirecek herhangi bir gelişme sözkonusu değildir. Devrimci teori bu konuda nettir: *“Anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi emperyalizmin ve oligarşinin egemenliğine son vererek ulusal baskının sosyal temelini ortadan kaldıracak ve ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkının nesnel temelini yaratacaktır.”* (Haklıyız Kazanacağız)

“Kürt sorununun çözümü”nden bahsedilecekse, devrimden bahsedilecektir; bazı haklardan sözediliyorsa, o ayrı bir bahisdir. UKKTH’nın kullanılmasının maddi koşullarını yaratacak olan devrimci halk iktidarına karşı çıkanlar, bunun mücadelesini vermeyenler, Kürtçenin serbestliğini, Kürtçe yayın hakkını savunabilirler, ama bu onların “Kürt sorununun çözümünü” istediği anlamına gelmez.

Emperyalizme yaslanıp faşizme karşı demokrasi mücadelesi yürütmek, ya da kendi halkına karşı faşizmi uygulayan egemen sınıflardan güç alıp emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesi vermek, mümkün olmayı gerçekleştirmeye çalışmaktır.

Demokrasi ve bağımsızlık böyle tarif edildiğinde,

artık kime yaslanılacağı bellidir. Ya emperyalistlere, ya oligarşi içi güçlere dayanılacaktır. Kürt milliyetçiliğinin “demokratik cumhuriyet”i tanımlarken, “*burjuvazi iktidardayken devrimci dönüşümün sağlanabileceği*” iddiası da “iktidardaki” güçlerden ittifak aramayı beraberinde getirmiştir. Bu ittifak çoğu kez TÜSİAD veya ordu olmuştur.

“Ordu en demokratik görünen partilerden bile daha duyarlı, demokrasinin ölçütlerini hatırlatıyor.

(...) Ordu bugün demokratik aşamanın karşısında bir tehdit değil, tersine sağlıklı aşama yapmasının ve işleminin teminat gücü konumundadır” (Abdullah Öcalan, İmralı Savunması)

Dünya gerçeğini değerlendirmedeki isabetsizlik burada da kendini gösteriyor. *Ordu demokrasinin teminatıdır!* Bu söylemin 12 Eylül cuntacılarının söylemiyle aynılığı, son derece çarpıcıdır.

Düzen içi politika yapılıncı, kim demokrasi gücü, demokrasiyi engelleyen kim, herşey karmakarışık olur. Tüm katliamların sorumlusu olan ve hala bu politikayı sürdürmekte ısrar eden orduyu demokrasi gücü saymak böyle bir karmaşıklık değilse nedir?

Mesela, PKK'nın ateşkes, geri çekilme politikasının ardından PKK gerillalarına yönelik saldırıların arttığı bir dönemde, şu değerlendirme yapılabiliyordu: “*Genelkurmay'ın tutumudur gibi bir sonuca varmak istemiyoruz. Bunu bazı savaş rantçılarının geliştirdiğini tahmin ediyoruz.*” (Cemil Bayık, 7.9.1999, Özgür Bakış)

Demokrasi mücadelesi konusundaki çarpıklığın kendini gösterdiği noktalardan biri de budur; klikler olmalı ki, birine karşı çıkarken, ötekine yaslanma teorisi yapılabilsin.

6) “Emperyalizm değişti” safsatasının sonu!

11 Eylöl’ün ardından ABD’nin ilan ettiği “Ulusal Güvenlik Stratejisi”, emperyalizme olmadık misyonlar yükleyenleri tekzip eden bir belgedir. Bu stratejinin açıklanmasının ardından atılan pratik adımlara bakalım: Şer eksenli ilanı, teröre karşı savaş yasaları, Afganistan saldırısı, BM’nin devre dışı bırakılması, Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin tanınmaması, Guantana-mo toplama kampının devreye sokulması, Irak işgali...

Bu koşullarda “emperyalizmin değiştiği” teorisinin sahiplerinin en azından özeleştiri yapmaları beklenirdi. Ama Irak’ın işgalinin ardından tersi oldu; emperyalizmin demokrasi, insan hakları ihraç ettiği teorisi şaşırtıcı biçimde yeniden **hortlatılmaya** çalışılıyor.

Barzani, Talabani, KADEK, ABD’nin demokratik gelişmenin önünü açtığını söylüyorlar. Onlara göre açmaya da devam edecek üstelik.

“Irak zaferi” ABD yönetimini zafer sarhoşu yaptığı kadar, Amerikancı dünya düzeni içinde yer almakta birbirleriyle yarışanları da etkiledi. Oysa, zafer, iflası işaret etmektedir. “Irak zaferi”, “emperyalizm değişti” teorilerinin de iflasıdır.

Gerçekte Amerikan imparatorluğunun dünya halklarına karşı savaşı, sosyalist sistem karşısında kendi yüzünü gizlemek zorunda olan emperyalizmin başvurduğu demagojilerden büyük ölçüde kurtulmuş olarak sürüyor. Amaç açık, yöntem açık; gelişmeler kimsenin böyle abes hayaller, beklentiler kurmasına izin veremeyecek netlikte. “Irak’a demokrasi” söylemini, işgalci Amerika, iki gün içinde bir yana koydu zaten. Oluştu-

rulacağı dünya kamuoyuna açıklanan “Irak yönetimi” aradan aylar geçmesine rağmen oluşturulmadı. Tersine “asker ve sivil” işgal valileri atandı.

Irak'ta işbirlikçi de olsa “ulusal görünümlü” bir yönetimin hala oluşturulmamasını eleştirenlere, Irak'ta denetim ve yönetimin uluslararası kuruluşlara örneğin BM'ye devredilmesini isteyenlere ABD Dışişleri Bakanı Powell oldukça veciz bir cevap verdi: **“Bu kadar yolu Irak'ı bir başka otoriteye teslim etmek için gelmedik.”** BM de “insani yardım”la ilgilenir, yeterdi.

Yönetimin biçimi önemli değil zaten; her biçim altında yönetim Amerikan yönetimi olacaktır. Amerikan çıkarlarının bekçisi olacak bir “BM Barış Gücü” olsa da, “ulusal” etiketli işbirlikçilerden oluşmuş bir Irak hükümeti olsa da, özü değişmez. İşgalcinin, işgal ettiği bir ülkeyi demokrasiyle yönettiği ise, tarih boyunca görülmemiştir ve hiç kimse boş yere umut etmesin, görülmeyecektir.

Emperyalizm değişmemiştir, ama emperyalizmin sömürgecilik politikası daha dayatmacı, askeri zora daha çok başvuran, daha imhacı bir biçime bürünmüştür. Emperyalist demokrasinin sınırları, gerek emperyalizmin merkezlerinde, gerekse de yeni-sömürgelerde giderek daraltılmakta, muhalif güçler fiziki veya siyasi olarak yokedilmek istenmektedir.

Amerikan bayrağının katliamla, işgalle dalgalandırıldığı bir yerde, demokratik gelişme olur deniyorsa, bunu söyleyenlerin çok açıkça, Amerikan işgalleri meşrudur, Amerikan işgalleri **ilerici** bir nitelik taşımaktadır, demek zorundadır. Tarihi yeni baştan yazmak, teoriyi yeniden yapmak zorundadırlar.

Bunu cüretle ne zaman yaparlar, ne zaman **“Yaşasın ABD'nin ilerici müdahaleleri, Yaşasın Amerika!”** düşüncesini sloganlaştırırlar bilinmez; ama yazacakları tarihin de, yapacakları teorinin de devrimci, ilerici,

halktan yana ve hatta ulusalcı bir özellik taşımayacağı kesindir.

Bu çıplak siyasi tavırdan, yani “Kahrolsun Amerika!” demekten de, “Yaşasın Amerika!” demekten de uzak durarak, bugün gelinen nokta gizlenmeye çalışılmaktadır. Kürt milliyetçiliğinin literatüründe de, reformizmin literatüründe de görülen durum budur.

“Demokrasi”nin veya “Özgürlüğün” soyutluğuna sığınmak, anti-emperyalist, anti-oligarşik mücadeleden somutluğundan kaçmaktır!

Reformizmin işgal altındaki Irak’la ilgili formüle ettiği slogan şudur: **“Ne Bush, Ne Saddam, Özgür Irak”!**

Sloganın *ne Bush, ne Saddam* bölümünü geçiyoruz. Bunun teorik ve pratik olarak aşılmış bir tartışma olduğunu düşünüyoruz. Burada asıl olarak üzerinde durmak istediğimiz “Özgür Irak” kavramıdır.

Neden böyle bir kavram kullanıldı ve neden **“Bağımsız, demokratik Irak”** sloganı tercih edilmedi?

Ne anlama geliyor Özgür Irak? Bağımsızlığı içeriyor mu, içermiyor mu? Türkiye özgür bir ülke mi mesela bu sloganın savunucularına göre? Veya, yine onlara göre, Kopenhag kriterlerine tam uyum sağlamış bir Türkiye özgür mü olacak?

Özgürlük, siyasi tercihlere göre içi doldurulan bir kavram. Reformizm, burjuva demokrasisini özgürlük olarak görüyor. Elbette devrimci bir içerikle de doldurulabilir özgürlüğün içi. Bu muhtevasıyla tarif ediliyorsa, bellidir ki, emperyalist işgalden kurtulmuş bir ülke özgürdür, halkın iktidarda olduğu bir ülke özgürdür. Ama “Özgür Irak” sloganını kullananların ne bağımsızlıktan, ne halkın iktidarından söz etmediğini biliyoruz. O zaman geriye sadece birinci şık kalıyor.

Reformizmin tavrı, sadece Irak’a özgü değildir; Türkiye için de aynı formülasyonu savunmaktadırlar. Ba-

ğimsiz Türkiye yoktur onların dilinde, sadece “**demokratik Türkiye**” vardır. Emperyalizme (ABD ve AB) bağımlılık altındaki o demokrasinin emperyalist demokrasi olduğunu biliyoruz artık. Bunun ise yeni-sömürge Türkiye’deki biçimlenişi, faşizmin demokrasicilik oyununun sınırlarının biraz daha genişletilmesinden, vitrinin daha yaldızlı hale getirilmesinden ibarettir.

Yukarıda reformizmin genel başkanlarından demokrasinin nasıl kazanılacağını da aktardık. Demokrasiyi “dış müdahalelere” bağladığınızda, doğal olarak bağımsızlıktan da vazgeçmek durumundasınız.

Bağımsızlıktan yana olmayanlar, bunun için mücadeleyi, savaşmayı göze almayanlar, emperyalizmin gizli işgalini ve bir adım ötesinde de açık işgali meşru görürler.

Irak’ta 15 Nisan’da, işgalin haftasında bir gösteride atılan bir slogan, demokrasi bilincinin ne olması gerektiğini gösteriyor. Şu sloganı atıyorlardı Irak’lılar: **“Tek demokrasi ABD’yi buradan atmaktır”**.

Sonuç:

**Milliyetçiliği,
birlikte örgütlenerek, birlikte mücadele
ederek, birlikte devrime yürüyerek
mahkum edelim!**

Kürt ulusal sorunu, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihiyle yaşıt bir sorundur. Bir çok kesim sorundan ne anladıklarına bağılı olarak çok çeşitli "çözüm" yolları ileri sürdüler bugüne kadar. Şu veya bu biçimde mevcut düzeni savunan kesimlerin "çözüm" yolları üzerine tartışmak gereksizdir. Düzen güçlerinin mantığı, esas olarak sorunu kabul etmeyip, sorunun sonuçlarını yokederek "çözmek"ten ibarettir. Başka deyişle, Kürt halkının kaderini tayin hakkını savunan her türlü mücadelenin yokedilmesi, oligarşi açısından "çözüm"le eşdeğerdir.

Oligarşinin çözümü, çözümsüzlüktür.

Fakat bugün gelinen noktada, çözümsüzlük cephesindeki siyasi aktörler çoğalmıştır. Ulusalçı, demokrat muhalif güçlerin bir kesimi de izledikleri politikalarla yeni bir çözümsüzlüğün savunucusu durumundadırlar.

Bu politikaların ortak noktası, Amerikancı veya Avrupaacı olmaları; dünya genelinde emperyalizmin icazeti, ülkemiz özelinde de oligarşinin icazeti altında yaşamayı ve siyaset yapmayı esas almalarıdır.

ABD'ye, AB'ye bağlı geliştirilen bu politikalarda ne ulusal kurtuluşçuluk, ne demokrasi hedefi yoktur.

Kürt milliyetçiliği içinde olmak üzere, Türkiye solutionun reformist kesimleri böyle bir çözümsüzlük içindedirler. Soruna bu sınırlar içinde baktıkları için, bağımsızlık ve demokrasi ufukları kararmıştır. İzledikleri tüm politikalar, önerdikleri tüm yollar, eninde sonunda düzenin reforme edilerek sürdürülmesine çıkmaktadır. Oligarşik diktatörlüğün ve faşizmin yıkılması, emperyalizmin kovulması, onların gündeminden çıkmıştır. Evet, demokrasiyi savunduklarını ve demokrasi için mücadele ettiklerini söylemektedirler. Fakat önerdikleri tüm yollar, oligarşinin demokrasicilik oyununun bir biçimiyle sürmesine hizmet etmektedir. Tamamen sınıfsal özelliklerinden soyutlayarak savundukları demokrasi, ideolojik anlamda emperyalist demokrasiden ötesi değildir.

İşte tam bu noktada da, artık politika üretmez halledirler. Kürt milliyetçiliğinin "demokratik cumhuriyet" politikası, devrimcilerin daha bu kavram Kürt milliyetçiliği tarafından ilk kullanıldığı zaman büyük bir isabetle ortaya koydukları gibi Amerikan çözümleriyle paralellik kurmak için ileri sürülmüştür. "Demokratik cumhuriyet" politikası, Irak sorununda, işgale karşı çıkmaksızın "demokratik Irak" önerisine dönüşmüştür. Kısacası, Kürt milliyetçiliğinin tüm politika üretme alanı, ABD'nin kabul ettikleri ve etmedikleriyle belirlenmektedir. Dolayısıyla bu alanda bir politika üretimi sözkonusu değildir; söylenecek her şey, ABD'nin söylediklerinin farklı üslup ve kavramlarla ifade edilmesinin ötesine geçmeyecektir.

Denilebilir ki, Kürt milliyetçiliği denilince, Barzani-ler, Talabaniler ve KADEK aynı yere mi konulacaktır? Elbette, KDP ve KYB çizgisiyle KADEK çizgisi arasında mevcut pratik durum açısından bir fark vardır. Politik açıdan birbirlerine çok yakın şeyler söylüyor olsalar da, iç ve dış pek çok etkenden dolayı, pratik olarak farklı yerlerdedirler. Barzani-Talabani çizgisinde, bu kitabın bütününde açıldığı gibi, milliyetçilik "son tahlilde"ki noktaya gelmiş durumdadır. Ancak KADEK için halen belirsizlikler vardır, süreç çeşitli biçimlerde gelişebilir, mevcut tercihler temelde olmasa da konjonktürel olarak farklılaşabilir. İşte bütün bu farklılık, devrimcilerin KADEK'i, KDP-KYB çizgisinden farklı bir yere koymalarının da nedenidir.

Bir mücadele var; bunu kimse inkar edemez. Fakat burada tartıştığımız o mücadelenin üstüne bugün savunulanlardır. O mücadelenin açmazlarının aşılıp aşılamayacağıdır. Burada, ABD ve AB paralelinde bir çizginin bu açmazları aşamayacağını ve Barzanilerin gittiği yere gitmesini kaçınılmaz kılacağını gösteriyoruz.

Türkiye solundaki reformizmin diğer kesimi ise, demokratikleşmeyi AB'ye bağladığı için, söylediklerinin düzen güçlerinin söylediklerinden farklı kalmamıştır. Tüm taktiklerini Avrupa'nın ve oligarşinin icazeti belirlemekte, onların onayının olmadığı hiç bir mücadeleye girmemektedirler. AB'ye uyum bir an önce sağlansın diyorlar kısa ve net olarak. Bunun ötesi yok; ancak bu söylediklerinde bir politika üretimi de yok. Düzen partileri de neticede bunu söylüyor.

Denilebilir ki, **ABD'ye veya AB'ye bağlı kalınarak politika üretilemeyeceği artık çok net ortaya çıkmıştır.** Bu bağlılık içinde üretilecek hiç bir politika, kendi damgalarını taşımayacaktır.

2000'li yıllar, 1980'lerin, 90'ların bulanıklığının durduğu bir dönem olacaktır. Bu aynı zamanda Mark-

sizm-Leninizmin de arınmasıdır. Yaklaşık yirmi yıl boyunca revizyonizm ve reformizmin Marksist-Leninist literatüre soktuğu emperyalizme, faşizme, ulusal soruna, demokrasiye, sınıf gerçeğine dair tüm ucubelikler, hayatın kendisi tarafından çürütülmektedir.

Kürt ulusal sorununun çözümü konusunda da, gerek, Marksist-Leninistlerin onyıllardır savundukları şekilde tezahür etmiştir.

Milliyetçiliğin, reformizmin ulusal sorunu çözemeyeceği açığa çıkmıştır.

Mesele, milliyetçiliğin ve reformizmin bugün Kürt dili, Kürtçe yayından başka bir şey talep etmemeleri değildir. Mesele, Kürt sorununu bunlara indirgemeleridir. Emperyalist, kapitalist ülkelerde, faşizmle yönetilen ülkelerde tek tek çeşitli ulusal haklar talep edilmez mi? Elbette edilir. Ancak Kürt sorunu da, demokrasi sorunu da bu bir kaç taleple sınırlanamaz. Bunun yapıldığı nokta, çözümün düzen içileştiği noktadır. Ki bu da çözümsüzlükten başka bir şey değildir.

Marksist-Leninistler olarak, Kürt ulusal sorununun çözümünden, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını özgürce kullanabilmesini anlıyoruz. Dolayısıyla "Kürt sorununun çözümü için mücadele" de, bu hakkı özgür kullanım koşullarının yaratılması mücadelesi olmak zorundadır. Bunun dışında, ekonomik, demokratik, kültürel talepler için mücadele, haklar ve özgürlükler mücadelesinin bir parçası olarak ele alınır.

Haklar ve özgürlükler mücadelesini devrimci veya reformist yapan, onun hangi bakış açısıyla ele alındığıdır. İktidar perspektifine sahip olmayan haklar ve özgürlükler mücadelesi, reformist bir mücadele olarak kalır. Kürt sorunu özelinde de, hem güncel talepler, hem "sorunun nihai çözümü" çerçevesinde yürütülecek mücadele, iktidar perspektifine sahip olmak zorundadır. Aksi takdirde, ilhakı, asimilasyonu değişik bi-

çimlerde sürdüren sonuçlar çıkar ortaya. Çünkü kısacası, yeni-sömürge Türkiye’de **“merkezi otorite yıkılıp ele geçirilmeden hiç bir ulus özgürlüğe kavuşamaz.”** (DHKP Programı)

Bunu nasıl gerçekleştireceğiz? Tüm **“çözüm”** tartışmalarının gelip düğümlendiği yer burasıdır. Bir çözüm önerisi, ancak bu soruya cevap verdiği ölçüde çözümdür.

Türk, Kürt ve tüm diğer milliyetlerden devrimciler, vatanseverler!

Emperyalizmin yeni-sömürgesi, faşizmle yönetilen ülkemizde, tüm ulus ve milliyetlerin ulusal onurları, değişik düzeylerde, değişik biçimlerde çiğnenmektedir.

Türk ulusunun “ezen ulus” konumunda olması, ülkemizin sömürge bir ülke olması nedeniyle Türk ulusal sorununun olmadığı anlamına gelmiyor. Türk ulusunun bir bağımsızlık meselesi var.

Başta Kürt halkı olmak üzere, tüm ezilen ulus ve milliyetler ise, her türlü ulusal haklarından mahrum bırakılmış, ve her ulusal hak istemleri terörle ezilmek istenmektedir.

Çeşitli ulus ve milliyetlerin devrimcileri, vatanseverleri olarak, halkımızı emperyalizmin tahakkümünden, faşizmin zulmünden nasıl kurtaracağımız birincil sorundur. Dünya ve Türkiye pratiği bu konuda zengin bir deneyime sahiptir. Ama son on yılın pratiği, çıkmazları çok daha net bir biçimde göstermiştir. Çıkmazda yürümek, bir devrimcinin, vatanseverin görevini yerine getirmemesi demektir.

Bir parçası olduğu halkına çözümsüzlükleri ve çözüm yolunu göstermek her devrimcinin ve vatanseverin görevidir.

Türk ve Kürt halkları!

Türkiye toprakları üzerinde yaşayan Arap, Laz, Gürcü, Çerkes, Boşnak, Terekeme, Çingene... tüm milliyetlerden halklar!

Halkların birleşik mücadelesi olmadan, hiç bir ulusal sorunun çözüm koşulu yaratılamaz.

Halkların birleşik mücadelesi olmadan, bu topraklar üzerinde hüküm süren emperyalizm kovulamaz, faşizm yıkılamaz.

Marksist-Leninistler 33 yıldır bu topraklarda Kürt ve Türk halkının birlikte mücadelesini, birlikte örgütlenmesini ve ortak devrimi savunurken, Türkiye ve Orta-doğu gerçeğinin ortaya çıkardığı doğru çözümü savundukları bugün artık nettir. Dünün "ayrı örgütlenme, ayrı kurtuluş" savunucularının, bugün yanlış bir politik zeminde de olsa, "ortak örgütlenmekten, birlikte kurtuluştan" sözetmeleri de Marksist-Leninistleri doğrulamaktan başka bir anlam taşımaz.

Milliyetçilik, bugün iki noktada kurtuluşun önünde engeldir; bir, ayrı örgütlenme anlayışı, iki, devrim ve iktidar hedefinden vazgeçmesi. Parti, Cephe örgütlenmelerinden askeri örgütlenmelere, sendikalardan değişik alanlardaki demokratik örgütlenmelere kadar, her yerde, her koşulda çeşitli ulus ve milliyetlerin birlikte örgütlenmesi savunulmalı; birleşik örgütlenmeler, devrim ve iktidar hedefine sahip olmalıdır. Milliyetçiliğin ideolojik olarak mahkum edilmesi, bu pratikle bütünleştğinde Türkiye halklarının kurtuluş yolu düzleşmiş olur.

Haklar ve özgürlükler mücadelesini devrimci veya reformist yapan, onun hangi bakış açısıyla ele alındığıdır. İktidar perspektifine sahip olmayan haklar ve özgürlükler mücadelesi, reformist bir mücadele olarak kalır. Kürt sorunu özelinde de, hem güncel talepler, hem “sorunun nihai çözümü” çerçevesinde yürütülecek mücadele, iktidar perspektifine sahip olmak zorundadır. Aksi takdirde, ilhaki, asimilasyonu değişik biçimlerde sürdüren sonuçlar çıkar ortaya. Çünkü kısacası, yeni-sömürge Türkiye’de **“merkezi otorite yıkılıp ele geçirilmeden hiç bir ulus özgürlüğe kavuşamaz.”**

975-92471-1-9

9 789759 247119